

නිසීසරණ චනය
අරණ්‍ය සේනාසනය, මිනිරිගල

රාණි සේනාරත්න රාජපක්ෂ

නිසිසරණ වනය අරණය සේනාසනය

මිනිරිගල.

මිනිරිගල නිසිසරණ වනය අරණය සේනාසනය පිළිබඳ
හැඳින්වීමක්

රාණි සේනාරත්න රාජපක්ෂ

ධම් දනයක් වශයෙන් නොමිලයේ බෙදාදීම පිණිසයි.

ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2019 දෙසැම්බර්

ද්විතීය මුද්‍රණය - 2020 මාර්තු

නිස්සරණ වනය අරණය සේනාසනය, මීනිරිගල.

කර්තෘ

රාණ සේනාරත්න රාජපක්ෂ

අයිතිය:

මීනිරිගල නිස්සරණ වනය සංරක්ෂණ මණ්ඩලය

මීනිරිගල, 11742

දුරකථනය: 033 3339193

nissaranavanaya@gmail.com

www.nissarana.lk

ISBN : 978-955-4877-13-9

මුද්‍රණය

කොලිටි ප්‍රින්ටර්ස්

17/2, පැඟරිවත්ත පාර,

ගංගොඩවිල, නුගේගොඩ.

දුරකථනය: 0114870333

පිඳුම

නිස්සරණ වනය අරණය සේනාසනය පිහිටුවා
නිර්මල බුද්ධ ධර්මය, ඒකායන නිර්වාණ මාර්ගය සහ
පුරාණ රුක්ෂ අරණයක ප්‍රතිපදාව එහි ස්ථාපනය කරමින්ද
සේනාසනයේ අවිච්ඡන්ත පැවැත්ම තහවුරු වන පරිදි
උතුම් සංඝ පරම්පරාවක් බිහි කරමින්ද
විශිෂ්ට ශාසනික සේවයක් කළ
ශ්‍රී ඥානාරාම මහා තෙරුන් වහන්සේගේ
උත්තම සාධු වර්තයට
මේ කෘතිය උපහාරයක් ලෙස ග්‍රද්ධා භක්ති පූර්ණව පූජා කරමි.

පටුන

පිඳුම	iii
පටුන	v
සූර්විකා	vii
1. නිස්සරණ වනය අරණය සේනාසනය - සංක්ෂිප්ත හැඳින්වීමක්	1
2. අරණය සේනාසනයේ ආරම්භය	7
3. සේනාසනය පිහිටුවීම සහ අසෝක වීරරත්න මහතාගේ සේවය	11
4. අති දුර්ලභ ප්‍රඥ ආලෝකයක් -	19
නායක ස්වාමීන්වහන්සේගේ ධර්ම ග්‍රන්ථවල උධෘත...	31
5. වරිත සුධා ලතිකා	37
6. අරණයවාසී සංඝ පීතෘ පරම්පරාවේ ස්වාමීන් වහන්සේලා	47
අ) ගෞරවාර්භ පානදුවේ බේමානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ	47
ස්වාමීන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනාවල උධෘත	53
ආ) ගෞරවාර්භ මීතිරිගල ධම්මාවාස ස්වාමීන් වහන්සේ	57
ස්වාමීන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනාවල උධෘත -	63
ඇ) ගෞරවාර්භ කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ	67
ස්වාමීන් වහන්සේගේ ධර්ම ග්‍රන්ථවල උධෘත -	73
ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේගේ සිරි වර්තය	76
ඈ) ගෞරවාර්භ උඩර්ඊයගම ධම්මජීව ස්වාමීන් වහන්සේ	89
ස්වාමීන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනාවල උධෘත -	99
7. ආනාපානසති සූත්‍රය (ම. නි) - භාවනාව පිළිබඳව කරුණු	105
8. සත් බුදු වන්දනා	111
9. නිස්සරණ වනය අරණය සේනාසනයේ ඡායාරූප කිහිපයක්...	113

පූර්විකා

මීට වර්ෂ 52 කට පෙර ආරම්භ කරන ලද මිනිරිගල නිස්සරණ වනය අරණය සේනාසනය, මේ වන විට මෙරට මෙන්ම ජාත්‍යන්තරවද නිර්මල බුද්ධ ධර්මය සහ විදර්ශනා භාවනා ක්‍රමය ස්ථාපනය කරමින් මහත් ශාසනික සේවයක් ඉටු කර ඇත. මෙම ශාසනික සේවය වඩාත් විස්තීර්ණ වනු ඇතැයි යනු බෞද්ධ ලෝකයාගේ ප්‍රාර්ථනයයි.

මෙම අරණය සේනාසනය පිළිබඳව ඉංග්‍රීසි පොත් පත් මෙන්ම අන්තර්ජාලයේ විස්තරද බහුලය. එහෙත් සිංහල භාෂාවෙන් පොතක් මේ තාක් පළ වී නැත. එම අඩුව පිරිමැසීමට අදහස් කර, හේමන්ත රණවක මහතා සමග සාකච්ඡා කිරීමෙන් අනතුරුව මේ කෘතිය රචනා කළෙමි. මේ සඳහා, අති පූජ්‍ය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම නායක ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වී වසරක් පිරීම නිමිත්තෙන් පළ කරන ලද “අමා බින්දු” කෘතියෙන්ද කලකට පෙර රචිත Meethirigala Nissarana Vanaya - An Anthology of Teachings by Monks of Meethirigala Nissarana Vanaya Lineage නම් කෘතියෙන්ද කරුණු ගත් බව ස්තූති පූර්වකව සඳහන් කරමි.

මෙසේ සිංහල බසින් ග්‍රන්ථයක් රචනා කිරීම පිළිබඳව ප්‍රසාදය පළ කළ අති පූජ්‍ය උඩරියගම ධම්මජීව නායක ස්වාමීන් වහන්සේ ගෞරව සම්ප්‍රයුක්තව, පාද නමස්කාරයෙන් යුතුව සිහිපත් කරමි.

ශ්‍රී ඥානාරාම නායක ස්වාමීන් වහන්සේ රචනා කළ “වරිත සුධා ලතිකා” නම් පාලි ගාථා බන්ධනය මේ ග්‍රන්ථයට ඇතුළත් කිරීමට මා හට අවශ්‍ය විය. එම අමුද්‍රිත අත් පිටපත මට ලබා දුන් පූජ්‍ය පානදුරේ චන්දරත්න ස්වාමීන් වහන්සේට නමස්කාර පූර්වකව කෘතඥ වෙමි.

ඇතැම් කරුණු සපයාගැනීමේදී සහාය දුන් නිස්සරණ වනය අරණය සේනාසනවාසී මහා සංඝ රත්නයට නමස්කාර පූර්වකව කෘතඥතාව පළ කරමි. වටිනා කාලය බෙහෙවින් වැය කරමින්,

ජායාරූප රාශියක්ද මනහර ලෙස ඇතුළත් කරමින් මගේ අත් පිටපත රමණීය පොතක් වශයෙන් සකස් කර දුන් පූජ්‍ය දෙල්ගමුවේ ධම්මසුභද්ද ස්වාමීන් වහන්සේට නමස්කාර පූර්වකව, විශේෂයෙන්ම, බෙහෙවින්ම කෘතඥ වෙමි. මේ කෘතිය රචනා කිරීමට මා හට අනුබල දුන් හේමන්ත රණවක මහතාට විශේෂ ස්තූතිය පළ කරමි.

බාල විශේ පටන්ම බෞද්ධ ධර්මානුකූල පරිසරයක අප ඇතිදැඩි කරමින් ධර්මය කෙරේ අප යොමු කළ, සිංහල සහ ඉංග්‍රීසි භාෂාවල මනා පරිවයක් ලබා දුන්, අපගේ උතුම් දෙමාපියන් වන විදුහල්පති ඩී. එස්. සේනාරත්න මහතා සහ විදුහල්පතිනි ඩී. එම්. සේනාරත්න මහත්මියට, මේ කෘතිය රචනයෙන්ද පරිශීලනයෙන්ද ලැබෙන කුසලය අත් වේවා!

අති පූජ්‍ය නායක ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ ධර්ම දේශනාවලින් සහ ධර්ම ග්‍රන්ථවලින් කොටස් උද්ධරණය කිරීමේදී ඒ ඒ ස්වාමීන් වහන්සේගේ විශේෂ චරිත ලක්ෂණ විදහා දැක්වෙන පරිදි එම උධාත තෝරාගැනීමට විශේෂයෙන් උත්සුක වීමි.

තවද, නිස්සරණ වනය අරණ්‍ය සේනාසනය හා සම්බන්ධ භාවනානුයෝගීන්ට අතිශයින් වැදගත් වන හෙයින්, මෑත භාගයේදී අති පූජ්‍ය පානදුරේ වන්දරතන ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් මජ්ඣිම නිකායේ ආනාපානසති සූත්‍රය ආශ්‍රයෙන් පවත්වන ලද අගනා ධර්ම දේශනාවලියෙන් කොටස් උද්ධරණය කළෙමි.

මේ කෘතියට කදිම පිට කවරයක් නිර්මාණය කළ අමිල් කුමාර මහතාටත් ශෝභන අන්දමින් නොපමාව මුද්‍රණ කටයුතු නිම කළ කොලිටි ප්‍රින්ටර්ස් ආයතනයේ කාර්ය මණ්ඩලයටත් ස්තූති කරමි.

- කර්තෘ
2019. 11. 30

1. නිස්සරණ වනය අරණය සේනාසනය - සංකීර්ෂිත හැඳින්වීමක්

මිනිරිගල නිස්සරණ වනය අරණය සේනාසනය, ශ්‍රී ලංකාවේ අරණයක සම්ප්‍රදය ඒ වූ පරිද්දෙන්ම අනුගමනය කරන පැරණිතම අරණය සේනාසන කිහිපය අතුරින් එකකි. මෙය පිහිටුවන ලද්දේ 1967 දීය. සේනාසනය පිහිටුවීම පිළිබඳ විස්තර දෙවන පරිච්ඡේදයෙහි දැක්වේ.

1967 ජූලි 13 වැනිදා ශ්‍රී ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ තවත් ස්වාමීන් වහන්සේලා තුන්තමක් සමග මෙහි වාසය ඇරඹූහ. මුල් කාලයේදීම ගිහි යෝගීන් 15 දෙනෙක්ද සසුන්ගත වී ප්‍රථම යෝගාවචර සංඝ පරම්පරාවට ඇතුළත් වූහ. ක්‍රමයෙන් මෙම සංඛ්‍යාව වැඩි විය. අරණය සේනාසනයේ කීර්ති නාමය විදේශවලද පැතිරීම නිසා විදේශික ගිහි පැවිදි යෝගාවචරයෝ භාවනා කිරීම සඳහා මෙහි පැමිණෙන්නට වූහ.

ආරම්භයේ සිට අති පූජ්‍ය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම මහ තෙරුන් වහන්සේ සේනාසනයේ නායක ධුරය සහ ප්‍රධාන කර්මස්ථානාචාර්ය ධුරය දරමින් නිසි මාර්ගෝපදේශකත්වය දුන්හ. උන්වහන්සේ බුරුම විපස්සනා භාවනා ක්‍රමයද ශ්‍රී ලාංකික යෝගාවචර භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ භාවනා අත්දැකීම් සහ උගැන්වීම්ද එක් කරමින් ශ්‍රී ලාංකික අරණයක සම්ප්‍රදයක් බිහි කළ සේක. ඒ අනුව, මෙම සේනාසනය පිහිටුවීම ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ ශාසන ඉතිහාසයේ ඉතා වැදගත් යුගයක ආරම්භය විය.

පිණ්ඩපානය සඳහා අරණ්‍යයෙන් බැහැරව වැඩම කරන ස්වාමීන් වහන්සේලා.

(මූලිත්ම වැඩම කරන්නේ අති පූජ්‍ය ශ්‍රී ඥානාරාම නායක ස්වාමීන් වහන්සේය.)

ශ්‍රී ඥානාරාම නායක ස්වාමීන් වහන්සේගේ කීර්ති නාමය, මේ හවයේදීම නිර්වාණය සාක්ෂාත් කළ යුතුය යන ආදර්ශ පාඨය, එම අරමුණින් යුතුව හික්ෂුන් වහන්සේලා භාවනාවට කැප වීම යන කරුණු නිසා ඒ කාලය තුළදීම මිනිරිගල නිස්සරණ වනය සේනාසනය මෙරට අතිශයින්ම ගෞරවයට පාත්‍ර විය; ඉමහත් ආකර්ෂණයකින්ද යුතු විය. සර්වඥයන් වහන්සේ ධර්මාන කාලයේ පැවැති පරිද්දෙන්ම ධර්මයට අනුකූල වූ දැඩි ශික්ෂණයකින් හා සංයමයකින් යුතුව මෙම සේනාසනයෙහි බුද්ධ ධර්මයත් භාවනාවත් උගැන්වීම ඊට හේතු විය. හුදෙකලා නිසංසල නිහඬ වමන්කාරජනක වනගත පරිසරය භාවනාවට මනා පසුබිමක් සකස් කළේය. මෙම ආරම්භක යුගය සාර්ථක වීමට පූජ්‍ය ශ්‍රී ඥානාරාම මහ තෙරුන් වහන්සේගේ ප්‍රඥවන්ත භාවය, කැප වීම, බලවත් අධීෂ්ඨානය, අසීමිත නිහතමානය සහ ඉවසීම මහෝපකාරී විය.

අති පූජ්‍ය ශ්‍රී ඥානාරාම මාහිමිපාණන් 1992 අප්‍රේල් 30 වනදා අපවත් වූ පසු උන්වහන්සේගේ ප්‍රධාන ශිෂ්‍යයකු වූ ගෞරවාර්ථ පානදූවේ බේමානන්ද තෙරුන් වහන්සේ සේනාසනයෙහි නායක

ධුරයටද ප්‍රධාන කර්මස්ථානාවාර්ය ධුරයටද පත් වී වර්ෂ 15 ක් පුරා ඉමහත් ශාසනික සේවයක් කළහ. උන්වහන්සේ 2006 අප්‍රේල් 30 වනදා අපවත් වූහ. ඉක්බිති නායක පදවියට පත් වූයේ ගෞරවාර්භ මිනිරිගල ධම්මාවාස ස්වාමීන් වහන්සේය. උන්වහන්සේද සේනාසනයට විශිෂ්ට සේවයක් කොට වර්ෂ 2015 දී අපවත් වූහ. ඉන් පසුව නායක පදවියට සහ ප්‍රධාන කර්මස්ථානාවාර්ය පදවියට පත් වී සිටින්නේ ගෞරවාර්භ උඩර්ගයගම ධම්මජීව තෙරුන් වහන්සේය.

මෙම සංඝ ජිනා පරම්පරාව බුද්ධ ධර්මය ගැඹුරින් හදුරා, එම න්‍යායාත්මක දැනුම භාවනාවෙන් ලබාගත් අත්දැකීම් සමග සංකලනය කොටගෙන, අරණ්‍ය සේනාසනයේ මුල් පරමාර්ථ ඒ වූ පරිද්දෙන්ම පවත්වාගෙන පැමිණ ඇත. උන්වහන්සේලා බුද්ධ ධර්මයේ සහ සතිපට්ඨාන භාවනා ක්‍රමයේ අවිච්ඡින්න පැවැත්ම තහවුරු කරමින්, මේ භවය තුළදීම සංසාර විමුක්තිය සාධාගත හැකි බවට අධිෂ්ඨානයක් සහ ප්‍රබල විශ්වාසයක් යෝගාවචරයින් තුළ උපදවති; ඒ සඳහා ඵලදායී ලෙස මග පෙන්වති.

1977 පටන් මෙම සේනාසනයට පැමිණ නතර වී භාවනා ප්‍රගුණ කළ බටහිර ජාතික හිමිවරුන් අතුරින් කෝවිද හිමි, බෝධි හිමි, පඤ්ඤවරෝ හිමි, බුද්ධනෙට්ඨි වෙබ් අඩවියේ නිර්මාතෘ මෙත්තාවිහාරී හිමි සහ ධම්මදීප හිමි විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතු උතුමෝ වෙති.

නායක මහ තෙරුන් වහන්සේලාගේ උත්සාහයත් කැප වීමත් නිසා අරණ්‍ය සේනාසනයේ භෞතික දියුණුවක්ද මේ කාලය තුළදී ඇති විය. මුල් කාලයේදී සේනාසනය හික්ෂුන් වහන්සේලාට සහ පිරිමි ගිහි යෝගාවචරයින්ට පමණක් සීමා විය. එහෙත් මෙහි කීර්ති නාමය පැතිර යාමත් සමග, කාන්තාවන්ටද භාවනා කිරීමේ අවස්ථා සලසා දෙන ලෙස බොහෝ බෞද්ධ පිරිස් විසින් කරන ලද ඉල්ලීම්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බාහිර පිණිඳිපාත පරිශ්‍රයේ අලුතින් ගොඩනැගිලි සාදන ලදුව, වර්ෂ 2011 දී යෝගාවචර කාන්තාවන් 30 කට පමණ නේවාසිකව සිට භාවනා කිරීමේ භාග්‍යය උද විය. එය විශේෂ ඉදිරි පියවරකි. ඉක්බිතිව එම ගොඩනැගිලි වඩාත් විස්තීර්ණ

කරන ලද හෙයින්, වර්ෂ 2017 සිට කාන්තා සහ පිරිමි යෝග්‍යවවරයින් 90 කට පමණ නේවාසික පහසුකම් සැලසී ඇත.

දැනට වර්ෂ 15 ක පමණ සිට දවස් 5, 7 සහ 10 නේවාසික භාවනා වැඩ සටහන් පවත්වනු ලැබේ. මේවායින් සමහරක් හික්ෂුන් වහන්සේලා, සාමනේරයන් වහන්සේලා, දසසිල් මැණිවරුන්, ගුරුවරුන්, ශිෂ්‍යයින් ආදී විශේෂිත පිරිස් සඳහා වෙන් වී ඇත.

තවද, මේ අන්දමේ දවස් කිහිපයක භාවනා වැඩ සටහන් වාර්ෂිකව විදේශවල පැවැත්වීම වර්ෂ 1997 දී ආරම්භ විය. දැනට කැනඩාව, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය, මහා බ්‍රිතාන්‍යය, ස්ලොවේකියාව, ඔස්ට්‍රේලියාව, නවසීලන්තය, ඕමානය, සිංගප්පූරුව යන රටවල එම වැඩ සටහන් පවත්වනු ලැබේ. මෙයින් ඇතැම් රටවල සති පාසල වැඩ සටහනද පැවැත්වේ.

සර්වඥයන් වහන්සේ නිවනට ඒකායන මාර්ගය ලෙස පෙන්වා වදළ සතර සතිපට්ඨානයට පදනම් වන සතිමත් බව සමාජයට - විශේෂයෙන් පාසල් සිසුන්ට - හඳුන්වාදීම සඳහා 2016 දී “සති පාසල” නමින් වැඩ සටහන් ආරම්භ කිරීම විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතුය.

තවත් විශේෂ ප්‍රගතියක් වන්නේ 2016 පටන් නායක ස්වාමීන් වහන්සේගේ අනුග්‍රහය යටතේ සේනාසන කිහිපයක් රටේ විවිධ පෙදෙස්වල ක්‍රියාත්මක වීමය. ඒවා නම් විජිතපුර දුටුගැමුණු අරණ්‍ය සේනාසනය, ඉමදූව ධම්මච්ඡය අරණ්‍ය සේනාසනය, කඩුවෙල සති පාසල් කඳවුර, කිරිඳිවැල පිළිසරණ හික්ෂුණි භාවනා මධ්‍යස්ථානය සහ පේරාදෙණියේ බෝයගම සති පාසල් කඳවුරයි.

විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතු තවත් කරුණක් නම්, අරණ්‍යයේ මහ තෙරුන් වහන්සේලාගේ වටිනා ධර්ම දේශනා ඇතුළත් ග්‍රන්ථ, උන්වහන්සේලා විසින් රචිත ධර්ම ග්‍රන්ථ සහ විදේශික ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ ඇතැම් ග්‍රන්ථවල පරිවර්තන

100,000 ක් පමණ පසුගිය කාලය තුළදී මුද්‍රණය කරවා ධර්ම දැන වශයෙන් යෝගාවචරයින්ට පරිත්‍යාග කිරීමයි.

මේ අයුරින්, මිහිරිගල නිස්සරණ වනය අරණ්‍ය සේනාසනය පසුගිය වර්ෂ 52 තුළ ශ්‍රී ලංකාවට පමණක් නොව සමස්ත බෞද්ධ ලෝකයටම අනුපමේය වූ සේවයක් කර ඇත.

අරණ්‍යයේ පහළ කොටසේ පිහිටි දැන ශාලාවේ බිතු සිතුවමක්.

මෙහි දැක්වෙන්නේ කාශ්‍යප බුදුන් වහන්සේගේ සමයේ වූ සිද්ධියකි. බුදු දහම අන්තර්ධාන වීමට පෙර නිවන් දැකීමට අධිෂ්ඨාන කරගත් යහළු හන්දෙනෙක් ඉතා ප්‍රපාතාකාර කඳු මුදුනකට නැග, ඉණිමග පෙරළා දමා භාවනා කළෝය.

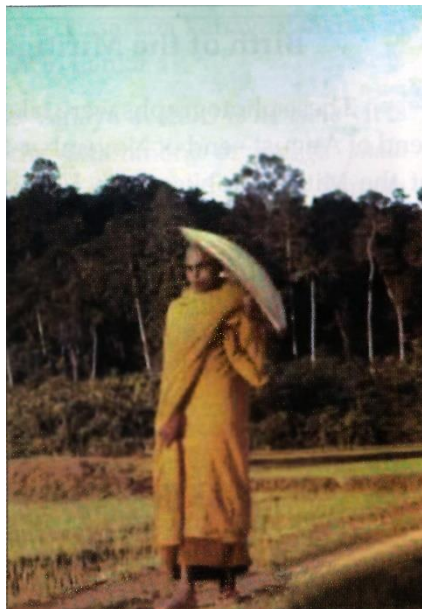
භාවනාව කෙරෙහි ඇති අසීමිත කැප වීම, ධෛර්යය සහ අධිෂ්ඨානය මැනැවින් පෙන්නුම් මේ චිත්‍රය භාවනානුයෝගීන්ට මහත් ආදර්ශයක් දෙයි.

2. අරණ්‍ය සේනාසනයේ ආරම්භය

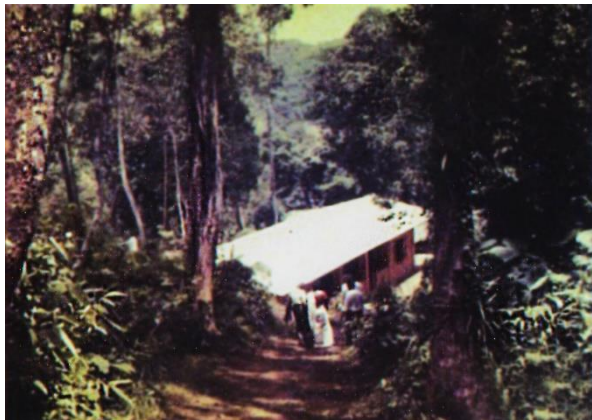
ඉදිරි පිටුවල ඇති ඡායාරූපවලින් දැක්වෙන්නේ 1968 අගෝස්තු අග සිට නොවැම්බර් අග දක්වා කාලය තුළ අරණ්‍ය සේනාසනය වැද පුදගැනීම සඳහා රටේ සෑම දෙසින්ම දසදහස් ගණන් ජනයා පැමිණ, දනය පිළියෙළ කිරීම ආදී කටයුතුවල යෙදෙන ආකාරයයි.

(මේ ඡායාරූප ගන්නා ලද්දේ අසෝක වීරරත්න මහතාගේ බැනා කෙනකු විසිනි.)

3. සේනාසනය පිහිටුවීම සහ අසෝක වීරරත්න මහතාගේ සේවය

නිස්සරණ වනය අරණය සේනාසනය පිහිටුවීම පිළිබඳව විස්තර කිරීමේදී, ඒ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධානතම, වැදගත්ම මෙහෙය ඉටු කළ අසෝක වීරරත්න මහතා ගැන ප්‍රථමයෙන් පැවසීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ගාල්ලේ මිනුවන්ගොඩ ප්‍රසිද්ධ ස්වර්ණාභරණ වෙළඳසල් නිමියකු වූ පී.ජේ. වීරරත්න මහතා සහ එම මහත්මිය හට 1918 දෙසැම්බර් 12 වැනිදා උපන් බාලම පුත්‍රයා වූ අසෝක සිය අධ්‍යාපනය ගාල්ල සංඝමිත්තා විදුහලෙන් සහ මහින්ද විදුහලෙන් ලැබීය. නිවසේ පැවැතියේ ආගමික පසුබිමකි. එහෙයින් කුඩා කාලයේ පටන් ධර්මයට ලැදි වූ හෙතෙම සෑම පුත් පොහොය දවසකදීම අටසිල් සමාදන් විය. නොවරදවා ගුවන් විදුලි ධර්ම දේශනා සියල්ලට සවන් දීමද සිරිතක් විය.

1943 දී පියාගේ අභාවයෙන් පසුව අසෝක සහ වැඩිමහලු සහෝදරයා පියාගේ වෙළඳ ව්‍යාපාරය භාරගත්හ. අසෝක 1950 දශකයේදී වෙළඳ ව්‍යාපාරය විශාල වශයෙන් දියුණු කළේය. ස්විට්සර්ලන්තයෙන් අගනා ඔරලෝසු සහ ජර්මනියෙන් උල්පත් පැන් ආනයනය කළේය. විශාල ධනයක් එක්රැස් කළේය. එසේ වුවද ඔහුගේ ප්‍රධානතම අරමුණ වූයේ බුද්ධ ධර්මය ප්‍රචාරය කිරීමත් සිය ආධ්‍යාත්මික දියුණුව වගා කරගැනීමත්ය. මේ අනුව වයස 53 දී හෙතෙම ව්‍යාපාරික කටයුතුවලින් බොහෝ දුරට ඇත් වී, ඉතා වැදගත් කාර්ය 3 ක් ඉටු කළේය: එනම් ජර්මන් ධර්මදූත සංගමය පිහිටුවීම,

ජර්මනියේ බර්ලින් නුවර බෞද්ධ විහාරය ආරම්භ කිරීම සහ මිනිරිගල නිස්සරණ වනය අරණ්‍ය සේනාසනය ගොඩනැංවීමය.

1951 දී අසෝක ප්‍රථම වරට බටහිර ජර්මනියට ගියේය. දෙවන ලෝක යුද්ධය නිසා ඉතාම බියකරු ව්‍යසනවලට ගොදුරු වී සිටි එහි ජනයාට හොඳම පිළිසරණ වන්නේ බුද්ධ ධර්මය හඳුන්වාදීම යයි වටහාගත් හෙතෙම ලංකාවට පැමිණ, 1952 දී ලංකා ධර්මදූත සංගමය පිහිටුවීය. මෙහි මූලස්ථානය ලෙස කොළඹ බෞද්ධාලෝක මාවතේ නිසංසල පෙදෙසක ගොඩනැගිල්ලක්ද යොදාගත්තේය. 1957 දී එය ජර්මන් ධර්මදූත සංගමය යනුවෙන් නම් කරන ලදී. එහි අනුශාසක වූයේ සුප්‍රකට පඬි රුවනක් වූ ජර්මන් ජාතික අති පූජ්‍ය ඤාණාතිලෝක ස්වාමීන් වහන්සේය.

1953 දී පූජ්‍ය ඤාණපොතික හිමියන් සමග අසෝක.

1954 දී අසෝක ජර්මනියේ බුද්ධ ශාසනය ස්ථාපනය කිරීමේ අරමුණින් රුපියල් දසලක්ෂයක අරමුදලක් ආරම්භ කළේය. මේ සඳහා ඔහු ජර්මනිය පුරා වාරිකාවක යෙදී ලබාගත් වැදගත් තොරතුරු ආශ්‍රයෙන් සකස් කළ පත්‍රිකා ලංකාවාසීන්ට බෙදා හැර විශාල මහජන මතයක් ඇති කළේය. මෙම සත්කාර්යයට රජයේ අනුග්‍රහයද ලැබුණේය.

මිලුග පියවර ලෙස 1957 ජූනි 15 වැනිදා ගෞරවනීය ස්වාමීන් වහන්සේලා තුන්තමකගෙන් යුක්ත ප්‍රථම ධර්මදූත පිරිස ජර්මනියට සිය වාරිකාව ආරම්භ කළෝය. එහි සැපත් වූ උන්වහන්සේලා බර්ලින් නුවර මන්දිරයේ වැඩ වාසය කරන්නට වූහ.

අසෝක සිදු කළ දෙවන වැදගත් කාර්යය නම්, අභාවප්‍රාප්ත ආචාර්ය පෝල් ඩාල්කෝ මහතා සතු, බර්ලින් නුවර පිහිටි මන්දිරය 1957 දී මිලයට ගෙන ප්‍රථම ලාංකික ධර්මදූත ස්වාමීන් වහන්සේලා පිරිස එහි ස්ථාපනය කිරීමයි. පසු කලෙක බර්ලින් බෞද්ධ විහාරය යයි නම් කරන ලද්දේ මෙම මන්දිරයයි.

ප්‍රථම ධර්මදූත පිරිස, වමේ සිට - පූජ්‍ය බඩ්ඩිනිද හිමියෝ, ධර්මසේන විරරත්න මහතා, (මොහු ධර්මදූත පිරිසට අයත් නොවීය.) පූජ්‍ය සෝම හිමියෝ, පූජ්‍ය විනීත හිමියෝ.

මේ ඡායාරූපය ගන්නා ලද්දේ 1957 මැයි මාසයේදී බම්බලපිටිය වජිරාරාමයේදීය.

ඔහුගේ තුන්වන වැදගත් කාර්යය - එනම්, මිනිරිගල නිස්සරණ වනය අරණය සේනාසනය පිහිටුවීම - පිළිබඳ අදහස හටගත්තේ 1961 අප්‍රේල් 12 වැනිදා ජර්මනියේදීය. ඉතිහාසයේ මුල් වරට රුසියානු ගගනගාමියකු අභ්‍යවකාශයට යාම නිසා මුළු ලෝකයම උදම් වූ පුවත ගුවන් විදුලියෙන් අසා සිටි අසෝකට ඒ ක්ෂණයෙහිම සිතී ඇත්තේ, ඊට වඩා ඉතාම උසස් වන්නේ සංසාරයෙන් ඉවත් වීමයි කියාය. "අපට

ඇති ඥානවන්ත සැලැස්ම වන ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය අනුව විරියයෙන් ක්‍රියාත්මක කළහොත් ඒකාන්තයෙන්ම ධ්‍යාන මාර්ග එල මේ ජීවිතයේදීම ලබාගැනීමට හැකිය. එහෙයින් ගිහි ජීවිතයෙන් නොපමාව ඉවත් විය යුතුය. මේ අත් දෙක නැවත ධනය ඉපැයීමට නොයොදවමි” යන ප්‍රබල අධිෂ්ඨානය එද මහු තුළ ඇති විය.

නොපමාව ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි හෙතෙම පරම්පරා 4 ක් පුරා ඉතා සාර්ථකව පවත්වාගෙන ආ වෙළඳ ව්‍යාපාර කටයුතු 1965 මාර්තු වේදී අවසාන කළේය. ඉක්බිතිව භාවනාවට සුදුසු ස්ථානයක්ද ගුරුවරයකුද සොයාගැනීම අවශ්‍ය වූයෙන් හෙතෙම සුදුසු ස්ථානයක් සෙවීම පිණිස මාස 6 ක් පමණ තිස්සේ බොහෝ දුෂ්කරතා විඳිමින් රට පුරා සංචාරය කළේය.

ලංකාවේ මෑත භාගයේ විසූ උතුම්ම භාවනා ආචාර්යවරයකු වූ අති පූජ්‍ය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ කොළඹ ජර්මන් ධර්මදූත සංගමයේදී ප්‍රථම වරට හමු වීමේ භාග්‍යය 1964 දී අසෝකට ලැබුණි. මේ හමු වූයේ තමා සොයමින් සිටි ගුරුවරයාම යයි හෙතෙම අවබෝධ කරගත්තේය. ඒ අනුව මෙහිදී පැවැති සාකච්ඡාව ඉතා එලදයි වූයෙන් පූජ්‍ය ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේද අසෝකගේ සත්කාර්යයට එක් වූහ. “හෙට ඉඳල අපි දෙන්නට මේ උතුම් ලෝකෝත්තර වැඩ පිළිවෙළ පටන්ගන්න පුළුවනි” යයි උන්වහන්සේ එවේලේ පැවසූ බව උන්වහන්සේගේ ස්වයං චරිතාපදනයෙහි සඳහන්ය. තවද, උන්වහන්සේ මෙය “අති උදර අදහසක්” යයි මහත් සේ අගය කළහ.

මෙයින් පසුව අසෝක සුදුසු ස්ථානයක් සෙවීම පිණිස ඇතැම් විට තනිවමත් ඇතැම් විට ස්වාමීන් වහන්සේ සමගත් මාස හයක් පමණ පුරා මහත් දුෂ්කරතා විඳිමින් ලංකාවේ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ රාශියක සංචාරය කළේය. මේ පිළිබඳ එක් නිදසුනක් පමණක් අප උතුම් ස්වාමීන් වහන්සේගේ ස්වයං චරිතාපදනයෙන් ගෙන හැර දක්වමි. (කළුගල අරණ්‍යය සොයා ගිය ගමන)

“..... එහි අයිතිකාර මහතා මේ සඳහා එය සම්පූර්ණයෙන් පරිත්‍යාග කිරීමට කැමැති බව හඟවා තුබුණු හෙයින් ඉතා අමාරුවෙන් අපි එහි ගියෙමු.

“සැප්තැම්බර් 6 (දින පොත) - උදේ 8 ට පිටත් වීම..... සවස 2 ට පමණ පැලවත්තෙන් හෙවැස්සට ගොස් පයින්ම කැලේ ගමන සිදු විය. වැස්ස තිබුණේය. සැතපුම් 3 කි; 10 ක වෙහෙස දැනෙයි.....

“සැප්. 8, 9 කළුගල ගමනින් බලවත් තෙහෙට්ටුවකි. තද වේදනා පවතියි. කළුගල අරණයෙහි අයිතිකාර රාලහාමි හමු වූයේ නැත. උන්නැහේ මුලින් මේ ආරම්භයට සතුට ප්‍රකාශ කළ නමුත් පසුව වෙන තැනක් සොයාගැනීමට දැනුම් දුන්නාලු. මේ නිෂ්ප්‍රයෝජන වුවත් අශෝක මහතා එයින් නැවැතුණේ නැත.

“මේ කාලයේ මැ අරන්කැලේ අරණය සම්බන්ධයෙනුත් මෙබඳු ම සිදුවීමෙකි. ඊළඟට නිකවැරටියට මඳක් ඇතින් පිහිටි නාගම්සෝලේ නම් ස්ථානයද බැලීමට ගියෙමු. ගමන් දුෂ්කරතා නිසා එය අත්හැර දමන්නට සිදු විය.....”

මේ වන විට ස්වාමීන් වහන්සේ වයස අවුරුදු 60 ද ඉක්මවා සිටියහ. එසේ තිබියදීත් සුදුසු අරණයක් සෙවීමට උන්වහන්සේ වෙහෙසුණ තරම පුදුම සහගතය. එය උන්වහන්සේගේ පවිත්‍ර අධිෂ්ඨාන ශක්තිය පිළිබිඹු කරයි.

මේ සෙවිල්ල කෙළවර වූයේ මිනිරිගල රජයේ රක්ෂිත වනයට පැමිණ පසුවය. කොළඹ සිට සැතපුම් 30 ක් පමණ දුරින් ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ කිරිඳිවැල ආසන්නයේ පිහිටි මේ වනය එකල හැඳින්වුණේ “මිනිරිගල මූකලාන” නමින්ය. මේ විශාල වනාන්තරයේ හුදෙකලා බව, නිසසල බව සහ ශාන්ත බව නිසා ශ්‍රී ඥානාරාම මාහිමිපාණෝ එය යෝගී ජීවිතයට ඉතාම සුදුසු බවට අනුමත කළහ. ඒ අනුව, 1964 දී අසෝක වීරරත්න අනුනව අවුරුදු බදු ක්‍රමය යටතේ මේ රක්ෂිත වනයෙන් අක්කර 100 ක්ද නැවත තවත් අක්කර 384 ක්ද තමාගේ පෞද්ගලික නමට පවරාගත්තේය. ඉක්බිති සිය පෞද්ගලික ධනය යොදා, ස්වේච්ඡාවෙන් ඉදිරිපත් වූවන්ගේද ආධාර ඇතිව

සේනාසනය සඳහා ගොඩනැගිලි තැනීම ආරම්භ කළේය. වර්ෂ 3 ක් තරම් සුළු කාලයක් තුළදී භාවනා කුටි ආදී මූලික නිමැවුම් අවසාන විය.

1967 ජූලි 13 වැනිදා ගෞරවාර්ථ මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ තවත් ස්වාමීන් වහන්සේලා තුන්නමක් සමග මෙහි වාසය සඳහා වැඩම කළහ. මේ සිහි කටයුතු අවස්ථාව වෙනුවෙන් හික්ෂුන් වහන්සේලා හැත්තෑ නමකට පමණ සංඝගත දක්ෂිණාවක් පිරිනමන ලදී. ප්‍රථම භාවනා වැඩ සටහන 1967 ජූලි 22 වැනිදා ආරම්භ විය.

පූජ්‍ය ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ අසෝක වීරරත්න මහතාගේ නමටම අනුරූප වූ වීර අප්‍රතිභත ප්‍රයත්නය අගය කළ අයුරු උන්වහන්සේගේ ස්වයං චරිතාපදනයේ එන මේ ප්‍රකාශයෙන් පෙනේ. “..... මේ මහා උතුම් වැඩ පිළිවෙළේ ආරම්භය කෙළේ බලවත් වූ අධිෂ්ඨානයෙකින් යුතුවය. එහෙත් ප්‍රමුඛ ආරම්භකාරී වීර පුරුෂයාට ප්‍රතිඥානුරූපවැ වැඩට ඇතුළු වන්නට ඉඩකඩ නොසැලසුණේය.....”

1972 අගෝස්තු 22 - පූජ්‍ය මිනිරිගල ධම්මනිසන්ති ස්වාමීන් වහන්සේ පැවිදි වූ දවස

එදිනම සිය කුටිය ඉදිරියේ සක්මනෙහි යෙදී සිටියදී

අපවත් වීමට මාස කීපයකට පෙර

අසෝක වීරරත්නගේ අධිෂ්ඨානය මෙසේ මුදුන්පත් වූයෙන් හෙතෙම 1972 අගෝස්තු 22 වැනිදා මිනිරිගල ධම්මනිසන්ති නමින් පැවිදි වී, නායක ස්වාමීන් වහන්සේ යටතේ දිගටම භාවනා ප්‍රගුණ කළහ. 1999 ජූලි 2 වැනිදා, වයස 80 දී අපවත් වූහ. එසේ වුවද උන්වහන්සේගේ ජීවිතයේ පරම නිෂ්ටාව අප ඉදිරියේ කදිමට සදා කල් විද්‍යාමාන වෙයි.

නිස්සරණ වනය සේනාසනය ගැන අති පූජ්‍ය නාලයනේ අරියඤ්ඤ ස්වාමීන් වහන්සේ “අමා බින්නද්ධ” ග්‍රන්ථයේ පළ කළ මහඟු ප්‍රකාශයක් දැක්වීමෙන් මේ පරිච්ඡේදය අවසාන කිරීම වටහේය:

“නිස්සරණ වනය ආරම්භ වූයේම නිවන් දැකීමට යෝග්‍ය භූමියක් ලෙසිනි. ‘නිස්සරණ වනය’ යන නම යෙදුණේම ඒ නිසාය. හැම දෙනාටම සසුනෙහි ඇතුළත පිටත හැඳිනගැනීමට ඉඩ සලසමින් මාහිමිපාණෝ නිස්සරණ වනය ගොඩනැගූහ.”

“සියලු දුසිරිත්වලට රජදහනක්ව තිබූ මිනිරිගල මූකලාන අද යෝගී රජදහනක්ය. යක්ෂ ප්‍රේත පිසාවයන් අරක්ගෙන සිටි මිනිරිගල කැලය අද සමායක් දෘෂ්ටික දෙවියනට වාසස්ථානයකි...”

4. අති දුර්ලභ ප්‍රඥා ආලෝකයක් -

අති පූජනීය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම

මහා නායක ස්වාමීන් වහන්සේ...

නිස්සරණ වනය ආරණ්‍ය සේනාසනයේ ජීවනාලිය සහ එහි පැතිර ගිය ප්‍රඥා ආලෝකය වූයේ අති පූජනීය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම නායක ස්වාමීන් වහන්සේය. සේනාසනය ආරම්භ වූ 1976 වර්ෂයේ සිට 1992 අපවත් වන තුරුම එහි ප්‍රධාන කර්මස්ථානාචාර්ය සහ නායක පදවි දරු උන්වහන්සේ බුද්ධ ශාසනයට අනුපමේය වූ සේවයක් කළ සේක. ගිහි පැවිදි භාවනානුයෝගීන්ටත් දයකයින්ටත් විදේශික ස්වාමීන් වහන්සේලාටත් උන්වහන්සේගේ නිර්මල ආධ්‍යාත්මික බලය ඉමහත් ඵලදායී ආකර්ෂණයක් විය. මහා සංඝ රත්නයට උන්වහන්සේ මහඟු ජීවමාන ආදර්ශයක් වූහ.

දකුණු පළාතේ බජ්ජම පෙදෙසේ තික්කනාගොඩ ගමේ විසූ දෙද්දුව ජයතුංගගේ දෙන් බස්තියන් අප්පුහාමි මහතාට දව වට්ටග්ගොඩ හාමිනේට 1901 දෙසැම්බර් 11 වැනිදා උපන් ළදරුවා දෙන් දියෙස් ජයතුංග නම් විය. සත් හැවිරිදි වූ විට මේ දරුවා පවුලේ නැයකු වූද අලියනොල්ලේ විහාරස්ථානයේ අධිපති හිමියන් වූද පූජ්‍ය දෙද්දුව විමලජෝති ස්වාමීන් වහන්සේට භාර කරන ලදී. අවුරුදු තුනහතරක් මෙහි සිට ඉගෙනගත් දරුවා ඉක්බිතිව දේවගොඩ ශ්‍රී විජයාරාමාධිපති පූජ්‍ය මාතලේ අග්ගධම්මාලංකාර මාහිමියන්ට භාර කරන ලදුව වැඩි දුරටත් ඉගෙනීම ලැබීය. එහි විසූ පූජ්‍ය කළුතර ජේමරතන ස්වාමීන් වහන්සේ සාමණේර බණ දහම්, වත් පිළිවෙත් ආදිය උගැන්වූහ. මේ කුල දරුවා 1917 දෙසැම්බර් මාසයේදී මාතර ඥානාරාම නමින් පැවිදි විය. ඉතා කැප වීමෙන් යුතුව, බොහෝ රාත්‍රිවල නිදිවර්ජිතව බුද්ධ ධර්මය මූල ග්‍රන්ථ පරිශීලනය කළහ.

සිංහල සහ පාලි භාෂා ප්‍රගුණ කළහ. කෙසේ වුවද, මේ කාලයේ පටන්ම ගණ සංගනිකායෙන් වෙන්ව සිටීමේ අභිරුචියක් උන්වහන්සේ තුළ පැවැතිණි.

1922 ජූලි 4 වැනිදා ශාස්ත්‍රවෙල්ලියේ උපසේන මහා තෙරුන් වහන්සේගේ උපාධ්‍යායත්වයෙන් උපසම්පදාව ලැබූ ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ දිගටම අධ්‍යාපන කටයුතු කළහ. සංස්කෘත භාෂාව පිළිබඳ මහත් රුචියක් පැවැති හෙයින් අති පූජ්‍ය මුල්ලෙගම ශ්‍රී සීලාලංකාර මහා ස්වාමීන් වහන්සේ වෙතින් සංස්කෘත උගෙන, එහි විශාරද දැනුමක් ලබාගත්හ. ඉක්බිතිව වැල්ලවත්තේ ශ්‍රී ධර්මෝදය පිරිවෙනේද ගම්පහ ජයශේඛරාරාමයේද වික කලක් ප්‍රාචීන පන්තිවල උගැන්වූහ. මේ අතරතුර අතිශය ධෛර්යයෙන් යුතුව අඛණ්ඩව භාවනාවේද යෙදුණහ. මක්නිසාද යත්, ඒ කාලයේ පටන්ම උන්වහන්සේගේ ඒකායන පරමාර්ථය වූයේ මේ භවයේදීම නිර්වාණය සාක්ෂාත් කිරීමය.

මේ අතර, ලංකාවේ පරිහානියට පත් වන සංඝ ශාසනය නගා සිටුවීමේ අරමුණින් 1915 දී පූජ්‍ය කඩවැද්දුවේ ජනවංස ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ සටහනක් ආරම්භ කළහ. ඒ අනුව 1915 ජූනි 18 වැනිදා අම්බලන්ගොඩ දෙල්දූව විවේකාරාම තපොවනයෙහිදී, පූජ්‍ය රස්නකවැවේ ශ්‍රී සද්ධර්මවංශ මහා තෙරුන් වහන්සේගේ මූලිකත්වයෙන්, මෙරට නොයෙක් ගම්වලින් තෝරාගත් වැදගත් කුල පුත්‍රයින් රැසක් පැවිදි කරවා ශ්‍රී කල්‍යාණ යෝගාශ්‍රම සංස්ථාව පිහිටුවන ලදී. ඒ වනාහි රට මුළුල්ලේ පැතිර පැවැති රාමඤ්ඤ නිකායික අරණ්‍ය විශාල සංඛ්‍යාව එක්සත් කිරීමක් විය. මෙම නව සංස්ථාවේ නායක ධුරය සහ ප්‍රධාන කර්මස්ථානාචාර්ය ධුරය ඥානාරාම හිමියන්ට පිරිනමන ලදී. ඒ නායකත්වය යටතේ තරුණ හික්ෂුන් වහන්සේලා ඉතාම නිවැරදි ඉගෙනීමක් ලැබූහ. ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ මෙම සංස්ථාවට අයත් බොහෝ යෝගාශ්‍රමවලත් වන සෙනසුන්වලත් වරින් වර වසමින්, යෝගාවචර හික්ෂුන් වහන්සේලාට ධර්ම විනය උගැන්වූහ; කමටහන් දුන්හ.

ඒ හා සමගම උන්වහන්සේ බෞද්ධ භාවනා ක්‍රම ගැන මහත් උනන්දුවෙන් සොයන්නට වූහ. පුරාණ ලංකාවේ මහ තෙරුන් වහන්සේලා ප්‍රගුණ කළ විදර්ශනා භාවනා ක්‍රමය ඉමහත් දුෂ්කරතාවකින් සොයාගත් බව උන්වහන්සේ ඉඳුරුවේ උත්තරානන්ද මහ තෙරුන් වහන්සේට පවසා ඇත. තවද, 1958 දී බුරුම රටින් මෙහි වැඩිම කළ සුජාත තෙරුන් වහන්සේ (මහා සී සයාඬෝ මහ තෙරුන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍යයෙකි) ප්‍රමුඛ තෙරුන් වහන්සේලා දනවිකන්ද විවේකාශ්‍රමයට වැඩිමවන ලදුව, සුජාත තෙරුන් වහන්සේගෙන් බුරුම සතිපට්ඨාන විදර්ශනා භාවනාව ප්‍රගුණ කළහ. පුහුණුව අවසානයේදී, පූජ්‍ය ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ අති දක්ෂ හා නිපුණ කර්මස්ථානාචාර්යවරයකු ලෙස පිළිගන්නා ලදී. මේ කාලය තුළදී බුරුම - ශ්‍රී ලංකා හික්ෂු සම්බන්ධය බෙහෙවින් දියුණු විය. මීට පසුව ලංකාවේ ඉතා උගත් වියත් පරිණත මහ තෙරුන් වහන්සේලා පවා භාවනා ප්‍රගුණ කිරීමට ඥානාරාම මහ තෙරුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියහ.

කලින් පරිච්ඡේදයේ සඳහන් කළ පරිදි, අසෝක වීරරත්න මහතා සහ පූජ්‍ය ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ හමු වූයේ මෙසමයෙහිදීය. (1964) උන්වහන්සේ අරණ්‍ය සේනාසනයකට සුදුසු ස්ථානයක් සොයමින් වීරරත්න මහතා සමග ඉතා දුෂ්කර පෙදෙස්වල පයින්ම වැඩිම කළහ. අන්තිමේදී මිනිරිගල රක්ෂිත වනය තෝරාගෙන මෙම අරණ්‍ය සේනාසනය ස්ථාපනය කළ පසුව, 1967 ජූලි 13 වැනිදා උන්වහන්සේ තවත් ස්වාමීන් වහන්සේලා තුන්තමක් සමග පැමිණ එහි වාසය ආරම්භ කළහ. ඉක්බිති ඉතා ක්‍රමවත්ව ඵලදායී ලෙස යෝග්‍යවවරයින්ට භාවනා පුහුණු කරන්නට වූහ. උන්වහන්සේගේ කීර්ති කදම්බය මෙරට පමණක් නොව විදේශවලද පැතිර ගිය හෙයින්, විදේශික ගිහි පැවිදි බොහෝදෙනා මෙහි පැමිණ භාවනා පුහුණු වූහ.

අති පූජ්‍ය අප නාහිමියන්ගේ අසමාන පෞරුෂය, ප්‍රතාපවත් උත්කුංග භාවය සහ ආරෝහ පරිණාහ සම්පන්න භාවය පිළිබඳව මෙහිදී විශේෂයෙන් සඳහන් කළ මනාය. එයද උන්වහන්සේගේ සමස්ත කාර්ය සාධනයට ප්‍රබල හේතුවක් වන්නට ඇත. උන්වහන්සේ

“උතුම් මහෝත්තම සඟ පිරිස අතරින් උත්තුංග දේහධාරී වූ, කැප පඬුවලින් කසට වූ තුන්සිවුරෙන් කය වසාගෙන, පාත්‍රය කරේ එල්ලාගෙන ගොටුඅත්ත සුරතෙහි රඳවාගෙන, රහතන් වහන්සේ සිහිගන්වමින් ශාන්තව වැඩම කරන උතුමන් වහන්සේ නමක්” යයි පූජ්‍ය අම්පිටියේ මංගල මහ තෙරුන් වහන්සේ “අමා බිත්දු” කෘතියේ සඳහන් කරති.

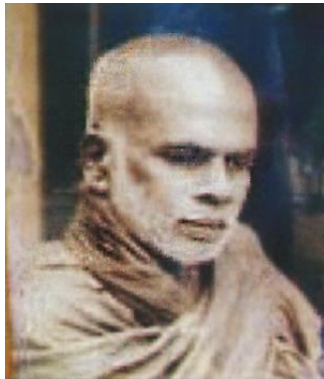
නිස්සරණ වනය අරණ්‍ය වාසය අප උතුම් ස්වාමීන් වහන්සේට කොයි තරම් ප්‍රිය වීදූයි උන්වහන්සේගේ ස්වයං චරිතාපදනයෙන් මනාව හෙළි වෙයි:

“මගේ ජීවිතයේ අග කොටස ගෙවා ලන්තට සිදු වී තිබෙන්නේ, මිනිරිගල නිස්සරණ වනයේ නිරතුරු භාවනා මනසිකාරයෙන් ඉතා ඕනෑකමින් කල් ගෙවන, ඉහාන්මයේ මැ ධ්‍යාන, මාර්ග ඵල යන උත්තරීතර ගුණයන් ලැබීමේ එකම ප්‍රාර්ථනාව කියාගෙන සිටුනා යෝගාවචර පිරිසක් මැදය.”

දුර්ලභ ගණයේ ගුරුවරයකු වූ පූජ්‍ය ඥානාරාම මාහිමියෝ, නේවාසික යෝගාවචර භික්ෂූන් වහන්සේලාට ඉතා ධෛර්යවත් වී අප්‍රමාදීව භාවනා කරන ලෙස නිරන්තරයෙන් සිහිපත් කරමින් උනන්දු කළහ. සිය ආදර්ශයෙන්ද එය පෙන්වා දුන්හ. සෑම විටම සතිමත්ව යෝනියෝ මනසිකාරයෙන් සිටින ලෙස අවධාරණය කළහ. “බුදුභාමුදුරුවෝ වැඩම කළත් භාවනාව නොකඩා දිගටම ගෙතියන්න ඕනෑ” යයි නිතර අවවාද කළහ. අපවත් වීමට මාසයකට පෙරද සේනාසනයේ සියලු සංඝයා වහන්සේලාට මේ අවවාදය දුන්හ. භික්ෂු ජීවිතයේ මූලික වර්ග ධර්මය භාවනාව බව උන්වහන්සේ නිතර අවධාරණය කළහ. බුදුවරයකු ලොව පහළ වීම, පූර්ණ මනුෂ්‍ය ආත්ම භාවයක් ලැබීම, බුද්ධ ශාසනයේ පිහිට ලැබීම, ශ්‍රමණ ජීවිතය, කල්‍යාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය යන අති දුර්ලභ කාරණා සම්පූර්ණ වී ඇති මේ භවයේදීම නිවන් සාක්ෂාත් කළ යුතුම බවට සිය භික්ෂු සහ ගිහි ශිෂ්‍යයින්ට නිරතුරුව උපදෙස් දුන්හ. විදර්ශනා ධුරය වැඩීමට අවශ්‍ය පරිසරය සාධා දුන්නා පමණක් නොව, ප්‍රතිපදාව සඳහා උපදෙස්

දුන්නා පමණක් නොව, ඒ සඳහා සිය ජීවිත පැවැත්මෙන් මහලු ආදර්ශයක්ද දුන්න.

පාලි සහ සංස්කෘත මූලාශ්‍ර මහත් රාශියක් පරිශීලනය කොට බුද්ධ ධර්මය ගැඹුරින්ම අවබෝධ කරගත් උන්වහන්සේ, එය ප්‍රායෝගිකව සත්‍යාවබෝධය සඳහා යොදගන්නා අයුරු උන්වහන්සේටම සුවිශේෂී ක්‍රමයකින් සාර්ථක ලෙස යෝගාවචරයින්ට උගැන්වූහ.

අති පූජනීය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම මහා නායක ස්වාමීන් වහන්සේ

නායක ස්වාමීන් වහන්සේගේ අති දුර්ලභ ගුණයක් මෙහිදී විශේෂයෙන් සඳහන් කළ මනාය. එනම්, කිසිම විටෙකත් ඒකාධිපතියකු නොවීමය. උන්වහන්සේ සෑම විටම අනුන්ගේ මතයට කන්දෙන, අනුන්ගේ මතය සාධාරණ නම් නොපැකිළ ඊට හිස නමන, ප්‍රියශීලී ස්වභාවයෙන් යුක්ත වූ උතුමෙකි. අරණ්‍ය සේනාසනයේ පාලනය පිළිබඳව තනි තීරණ ගත හැකි වුවද, උන්වහන්සේ දේශීය විදේශීය සියලු නේවාසික සංඝයා වහන්සේලා රැස් කොට, තීරණ ගැනීමේ අයිතිය උන්වහන්සේලාට පැවරූහ. අන්තිම බාල සංඝයා වහන්සේටත් අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමට සමාන නිදහසක් දුන්න. ඒ හැමටම සාවධානව ඉවසීමෙන් මධ්‍යස්ථව සවන් දුන්න.

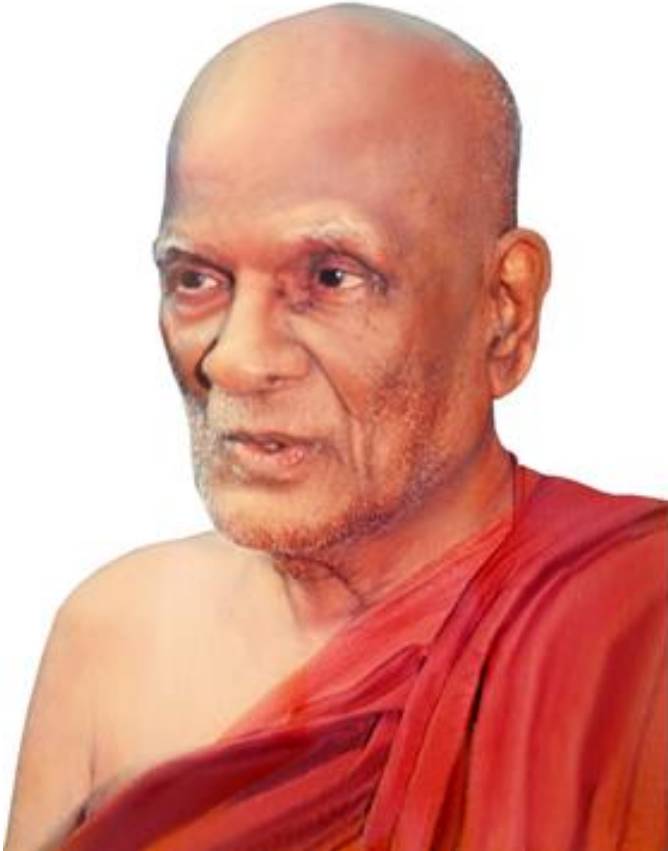
පූජ්‍ය ඥානාරාම හිමියෝ මහා පඬිවරයෙකි. උන්වහන්සේ විපස්සනා සහ සමථ භාවනා ක්‍රම විග්‍රහ කරමින් ලියූ පොත් තුළින්

අදටත් ප්‍රබල ජීවමාන ශක්තියක් සහ අනුප්‍රාණයක් උපදියි. සිංහල, පාලි සහ සංස්කෘත භාෂා පිළිබඳ පුළුල් සහ ගැඹුරු නිපුණත්වයක් ඇතිව සිටි උන්වහන්සේ, සිය ගැඹුරු භාවනා අත්දැකීම් තුළින් ලැබූ ප්‍රතිවේදය තථාගත ධර්මය හා ගළපමින් ග්‍රන්ථ රචනා කළහ.

උන්වහන්සේ රචනා කළ ග්‍රන්ථ අතුරින් ශමථ විදර්ශනා භාවනා මාර්ගය, විදර්ශනා පරපුර, අට්ඨාස මහා විපස්සනා, සත් අනුපස්සනා ආදිය යෝගාවචරයින්ට ඉතා වටිනා ප්‍රයෝජනවත් මාර්ගෝපදේශ වේ. විශේෂයෙන්ම යෝගාවචරොපදේශය කෘතිය යෝගීන්ට අත්‍යවශ්‍ය වූ විශිෂ්ට අත්පොතකි. සජ්ත විශුද්ධිය සහ විදර්ශනා ඥාන නමැති විශිෂ්ට ග්‍රන්ථය සකස් කළේ නිස්සරණ වනය අරණ්‍ය සේනාසනයේදී විපස්සනා භාවනාව පිළිබඳව උන්වහන්සේ යෝගාවචරයින්ට කළ දේශනාවලියක් ඇසුරිනි. ගැඹුරු විදර්ශනා අත්දැකීම් විග්‍රහ කරන මෙම සජ්ත විශුද්ධි විග්‍රහය, විදර්ශනා භාවනාව පිළිබඳව එවකට පැවැති විශාල අඩුවක් පිරවීය.

පාලි භාෂාවේ බෙහෙවින් පරිණතව සිටි උන්වහන්සේ විසුද්ධිමග්ග ටීකා ග්‍රන්ථය සංශෝධනය කළහ. ජාතක පෙළට සන්නයක් ලියූහ. අභිධර්මාර්ථ සංග්‍රහය සිංහලට පෙරළහ. පටිසම්භිදමග්ග පාළිය ඇසුරින් රචනා කළ තෙසැත්තැ ඥාන වන්දනා ගාථා අතිශයින් ජනප්‍රිය විය. පාලි බසේ විශිෂ්ට දැනීම, උන්වහන්සේම පාලියෙන් රචනා කළ චරිත සුධා ලතිකා, සාධු චරිත සුධා මංජුසා ආදී පොත්වලින් මොනවට පැහැදිලි වේ.

උන්වහන්සේ සංස්කෘත බසේත් එතරම්ම නිපුණ වූ හෙයින් පස්වන සියවසේ භාරතයේ විසූ ශ්‍රේෂ්ඨ කවින්ද්‍ර අශ්වසෝෂ පාදයන්ගේ සෞන්දරනන්ද මහා කාව්‍යය සිංහලට නැගූහ. තවද රාමඤ්ඤ නිකාය පිහිටුවූ අති පූජ්‍ය අඹගභවන්තේ ඉන්ද්‍රාසභවරඤ්ඤ ස්වාමීන් වහන්සේ පිළිබඳව සංස්කෘත ශ්ලෝක 115 කින් යුක්ත වූ ඉන්ද්‍රාර්ෂභ මහා ස්වාමී ශතකම් ග්‍රන්ථය ලියූහ; චිත්තර්ධි වර්ධනම්, ප්‍රාතූ: කෘත්‍යය යන පොත්ද සංස්කෘත භාෂාවෙන් රචනා කළහ. ඉහත දක්වන ලද්දේ උන්වහන්සේ විසින් රචිත කෘති කීපයක් පමණකි.

අති පූජනීය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම මහා නායක ස්වාමීන් වහන්සේ

උන්වහන්සේගේ නිහතමානය මැනවින් දැක්වෙන්නකි, ස්වයං ලිඛිත චරිතාපදානය. උන්වහන්සේගේ අපවත් වීමෙන් වසරක් ඉකුත් වීම නිමිති කොටගෙන පළ කරන ලද “අමා බිත්දු” පොතෙහි පළ වූ මෙම චරිතාපදානයෙහි උන්වහන්සේ මෙසේ දක්වති: “මා මෙහි බලාපොරොත්තු වන්නේ, මගේ ජීවිතයට සම්බන්ධවැ ලැබෙන, සැබෑ බව නොඉක්මැ, හොඳ නරක දෙපැත්ත මැ විදහා දැක්වීමටය.” ඒ පැවසූ පරිද්දෙන්ම උන්වහන්සේ එහි දක්වා ඇත්තේ තමන්

වහන්සේගේ ගුණවලට වඩා දුර්වලකමය. උන්වහන්සේ හෙළි නොකර සිටි අසීමිත ගුණ කදම්බය හෙළි කර ඇත්තේ අති පූජ්‍ය බලන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රය නා හිමි, අති පූජ්‍ය මඩිගේ පඤ්ඤසීහ නා හිමි, අති පූජ්‍ය ඉඳුරුවේ උත්තරානන්ද නා හිමි ආදී උතුමන් වහන්සේලාය.

අති පූජ්‍ය ස්වාමීන් වහන්සේගේ නිර්මල ආධ්‍යාත්මික බලය, ගැඹුරු ප්‍රඥාව, විශිෂ්ට ශීල සම්පත්තිය සහ අසීමිත නිහතමානය අති විශේෂ ගුණාංග විය. ඇසුරු කළ සියලුදෙනාටම ඒ ගුණාංග මනා ආදර්ශයක් දුන්නේය. උන්වහන්සේගේ ප්‍රබල උගැන්වීමක් වූයේ, අන්‍යයින්ට බරක් නොවී ස්වාධීනව භාවනා කළ යුතු බවයි. වියපත් වූ පසුව පවා තම කටයුතු සියල්ලක්ම සතිමත්ව තනිවම කරගනිමින් උන්වහන්සේම එය ආදර්ශයෙන් ශිෂ්‍යයින්ට දැක්වූහ.

උන්වහන්සේගේ තවත් විශේෂ ගුණාංග වූයේ ඉමහත් දුක් වේදනා ඉවසා දරාගැනීමේ ශක්තිය සහ ඕනෑම බාධකයක් දුෂ්කරතාවක් ඉදිරියේ සන්සුන්ව උපේක්ෂාවෙන් සිටිමින්, කරුණා මෛත්‍රියෙන් ප්‍රතිචාර දැක්වීමයි. පරිත්‍යාගයෙන් කරුණාවෙන් පිරී ගිය උන්වහන්සේ, තමන්ට පෞද්ගලිකව ලැබුණ පිරිකර සියල්ල අනෙක් හික්ෂුන්ට බෙදා දුන්හ.

මහා නායක අද්විතීය පඬි රුවනක් වූ උන්වහන්සේගේ නිහතමානය සහ අල්පේච්ඡතාව විස්මයජනක විය. තමන්වහන්සේ නොදන්නා දේ සහ අත්වැරදි නොපමාව පිළිගනිමින්, ඒවා නිවරද කරගනිමින් දැක්වූයේ හිරි ඔතප් සහ ශීල සම්පත්තිය පිළිබඳ ශ්‍රේෂ්ඨ ආදර්ශයකි.

අප නායක ස්වාමීන් වහන්සේගේ අල්පේච්ඡතාව සහ නිහතමානය මැනැවින් දැක්වෙන සටහන් දෙකක් උන්වහන්සේගේ දින පොතින් ගෙන හැර දැක්වමි:

“1961. 1. 11 - පාංශුකුල සිවුර මැසීම සඳහා නූල් ඉදිකටු ලැබිණි.”

“1962. 9. 20 - වර්ෂයකට වැඩි කාලයක් රැකි එකාසනිකාංගය අද නැවතුණි.”

නිස්සරණ වනය අරණ්‍ය සේනාසනයේ නිර්මාතෘවරයින් දෙදෙනා වහන්සේ එක්ව දැක්වෙන දුර්ලභ ඡායාරූපයකි.

1974 දී කොළඹ රෝහල් කාමරයක් තුළ ගිලන්ව වැඩසිටින මහා තෙරුන් වහන්සේ සහ පූජ්‍ය ධම්මනිසන්ති ස්වාමීන් වහන්සේ

වරක් උන්වහන්සේ වේවැල්දෙණියේ අරණ්‍යයෙහි වැඩසිටියදී කුඩා දහ ශාලාවෙහි පිල් අගුවේ ඇණතබාගෙන වාඩි වී කුඩා මුවටියක් ලිප තබාගෙන සිට ඇත. එහි පැමිණි ආගන්තුක තෙරුන්වහන්සේ නමක් මේ ඇයිදැයි මහත් සංවේගයෙන් විමැසූ විට “මං මේ නෙල්ලි ගිලන්පස ටිකක් හදනවා” යි සිනාමුසුව පැවැසූ සේක.

තවත් වරෙක නිස්සරණ වනයේදී තමන්වහන්සේගේ සුපුරුදු කුටිය අත්හැර, පහසුකම් අඩු වෙනත් කුටියක වාසයට ගියහ. එදින රැයේදී යහනේ වේයන් නිසා බිම පැදුරු කබලක සැතපී සිටිනු දැක විමැසූ විට, වෙනත් ස්වාමීන් වහන්සේ නමකට කුටිය දී මෙහි පැමිණි බව පවසා, “භාවනා කරන ඇත්තන්ට පුළුවන් තරම් සැප පහසුකම් දෙන්න එපායැ” යිද පැවැසූ සේක.

අරණය සේනාසනයක නායක මහා ස්වාමීන් වහන්සේ නමකගේ අල්පේච්ඡතාව සහ නිහතමානය සැබැවින්ම ආශ්චර්යජනකය!!

අච්ඡරියං භන්තෙ -අබ්භුතං භන්තෙ

මේ අයුරින් සිය උදර ශ්‍රේෂ්ඨ සාධු වර්තයෙන් ශිෂ්‍යයින්ට මහඟු ආදර්ශයක් දෙමින් වැඩවිසූ අප නායක ස්වාමීන් වහන්සේ 1992 අප්‍රේල් 30 වනදා අපවත් වූහ. ඒ වන විට උන්වහන්සේ ශ්‍රී කලාණ්‍ය යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවෙහි වර්ෂ 40 ක් පුරා අනුපමේය සේවයක් කර තිබුණි. තවද නිස්සරණ වනය අරණය සේනාසනයේ වර්ෂ 25 ක් පුරා වැඩ සිටිමින්, එහි පමණක් නොව වෙනත් අරණය සේනාසන බොහෝ ගණනකද යෝගාවචර භික්ෂූන් විශාල සංඛ්‍යාවකට ක්‍රමිකව භාවනා උගන්වා තිබුණි. මැයි 7 වනදා ගල්දූව යෝගාශ්‍රම භූමියේදී දසදහස් ගණන් බැතිමතුන් ඉදිරියේ ආදහන පූජෝත්සවය පැවැත්වුණි.

උන්වහන්සේගේ සුපේශල ශික්ෂාකාමී ගුණය, සිල්වත් බව, සද්චාරාත්මක බව, චිත්ත ඒකාග්‍රතාව, භාවනාවේ පරිණතිය, අති ගැඹුරු ධර්ම ඥානය, ගැඹුරු ප්‍රඥාව, අල්පේච්ඡතාව, නිහතමානය, අසීමිත කරුණාව සහ මෛත්‍රිය, අහිංසක බව, ආදී ශ්‍රේෂ්ඨ ගුණාංග අද දක්වාම ශිෂ්‍යානුශිෂ්‍ය සංඝයා වහන්සේ පරම්පරාව විසින් ඉමහත් සේ ගෞරව පූර්වකව අගයනු ලැබේ. මේ විශිෂ්ට ආචාර්යවරයා යටතේ, ඒ ඇසුරේ තමන් ගත කළ ජීවිතය ජීවමාන තථාගතයන් වහන්සේ හමු වීමක් හා සමාන යයි ඒ ශිෂ්‍ය ස්වාමීන් වහන්සේලා පවසති. වර්තමානයේ උන්වහන්සේ අප අතර නොමැති වුවද, ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ යතිවරයාණන් වහන්සේගේ ධර්ම ඥානය, ප්‍රඥාව සහ නිවැරදි

භාවනා මාර්ගය අදත් යෝගීන්ට ඉතා පැහැදිලි නිවැරදි මාර්ගෝපදේශක ආලෝකයක් ලබා දෙමින්, චීරයය ධෛර්යය උද්‍යෝගය සහ අනුප්‍රාණය උපදවමින්, සත්‍යාවබෝධය පිණිස වන ඒකායන මාර්ගය ඔස්සේ අප යොමු කරවයි.

අති පූජනීය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම මානිම්පාණන් වහන්සේගේ
හම්මාවශේෂ තැන්පත් කළ වෛතාසය පිහිටි මන්දිරය.

නායක ස්වාමීන්වහන්සේගේ ධර්ම ග්‍රන්ථවල උධෘත...

1. ශාසන දියුණුව නම් පරියත්ති, පටිපත්ති, පටිවේධ ගුණ වැඩිමයි. සසුන් දියුණුවට වැඩ කරන්නන් මේ ගුණ දියුණු වන සේ නුවණින් සලකා ඉදිරිපත් විය යුතුයි.
(මානිමියන් වහන්සේගේ දින පොතින්)
2. ඉතා කුඩා කල පටන් ධර්ම සංඥවන් දියුණු කොටගෙන, එහි එක්තරා නැවතීමකට පත් වී ධම්ම නිජ්ඣානක්ඛන්ති ස්වභාවය කෙණෙහි කෙණෙහි සිත් තුළ බලපානා කල්හි, ලෝකයාගේ හිස් වැඩ අර්ධ මිථ්‍යා ග්‍රහණයක් - මිරිගුවක්, දිය බුබුළක් සේ වැටහී යනු පුදුම නොවේ. (ස්වයං ලිඛිත චරිතාපදනය)
3. වෙස් වළා සිත් තුළ පහළ වන කෙලෙසිලි සිතුවිලිද යොග කර්මයට බාධකව පැලඹෙන හෙයින් ඒවා පිළිබඳ තේරුමක් යොගාවචරයාට තිබිය යුතුය. දන්නා සතුරාට වඩා නොදන්නා සතුරා හයඹිකරය. (යොගාවචරොපදෙශය)
4. “යොගාවචරයා නිදන්නේ නැත” යන්නෙහි තේරුම ප්‍රමාද නින්දක් ඔහුට නැත යන්නයි. භාවනාරම්මණයක සිත රඳවා නින්දට බැස, පිබිදීමේදී එය නැවත නොකැඩී යන ලෙස සිතට ගැනීම නොපමා නින්ද බව සලකනු. (එම)
5. අත්තුක්කංසන පරවම්භන දෙක තමා තුළ පහළ වීමට කිසි ආකාරයකින් ඉඩ නොදෙනු. මාර සේනා දෙකක් වූ මොවුන් අතට පත් යොගාවචරයා මාරයා අතට පත් වීම නොවැළැක්විය හෙන සේ සිදු වන්නක් හෙයිනි. (එම)

6. ප්‍රමාණය ඉක්මවා කරන කථාව, වැඩපළ, නින්ද, කෑම, වීර්යය යන මේවා නිසා ඉක්මනින් ඔහුගේ පරිහානිය සැලසෙන්නේය. එහෙයින් හැම තැනදීම ප්‍රමාණය සලකනු. (එම)

7. තිරිසනුන් කෝලාහල කරනවා ඔබ දැක ඇත. එය ඔවුන්ගේ සිතට විරුද්ධ දෙයක් ඉදිරියේදී දකින්නට ලැබුණු විටය. ඒ නිසා තිරිසනා කළහ කරන්නේ තමාගේ අදහස් සමෘද්ධි නොවන කල්හිය. නොහොත් තමාගේ සිතැඟිවලට ප්‍රතිවිරුද්ධ දෙයක් ඉදිරිපත් වූ විටය. මෙබඳු දේ නිසා ඔබත් මේ ගණයට ඇතුළත් වීමට සිදු වෙන බව සිතාගත යුතුය. (එම)

8. සතිමා - මෙය, පැහැදිලි සිහිකල්පනාවෙන් යුක්ත පුද්ගලයා යන අර්ථය දේ. එය යෝගාවචරයා විසින් දියුණු කරගත යුතු, දියුණු කරගෙන භාවනාවත් සමග දිගටම නිතර නිතර භාවිත කළ යුතු ගුණයකි. සතිය ආධ්‍යාත්මික ගුණ පක්ෂය හුවා දක්වන, ගුණවලට පක්ෂපාතිත්වයක් දක්වන, සිතේ ඇති වන විශේෂ තත්ත්වයකි. කුඳු මහත් සෑම ක්‍රියාවක්ම සිහියෙන් යුක්තව කිරීමෙන් මෙම ගුණය හොඳින් සිතේ තහවුරු වේ. ඒ සම්බන්ධයෙන් උපදේශයක් සලකතොත්, සතිය දියුණු කරගැනීමට නිතරම හෙමින් වැඩ කළ යුතුය. කරන වැඩ කලබලයෙන් කිරීම යෝගාවචර ජීවිතයට නොගැළපේ. සෑම ක්‍රියාවක්ම සැලකිල්ලෙන් කළ යුතුය. එවිට සිහිය හෙවත් සතිය වැඩේ. සතිය දියුණු වී සමාධිය තහවුරු වේ. ප්‍රඥාව පහළ වන්නේ මෙලෙස තහවුරු වූ සමාධියෙනි. මේ ධර්මතාවයි. මේ සඳහා මුලින්ම වැදගත් වන්නේ සතියයි. (ආනාපානසති භාවනාව)

9. යෝනියෙහි මනසිකාරය ඉදිරියේ යොදාගෙන "මමෙක් කොයින්ද? 'මගේ' කිය හැකිකමෙක් ස්කන්ධ - සංස්කාරයන් පිළිබඳව කෙසේ ලැබේද" යි සලකා බැලීමක් කළහොත්, සිත් තුළ පහළ වන්නේ පිරිසිදු - සැහැල්ලු ගුණ සන්තානයෙකි. ඕනෑකම් නැත.

අල්ලාගැනීම් නැත. ඓතිහාසික ශාන්ති රසය නම් මෙයයි.....
(ස්වාමීන් වහන්සේගේ ස්වයං චරිතාපදානය)

10. පරා සම්බන්ධ කරගෙන කළමනා වැඩවලදී එහි සඵලත්වයක ලේශයකුදු දැකගත හැකි වන්නේ පළමුවෙන් තමාගේ සිත් සතන් ද්වේෂ, මෝහ, ලොභාදියෙන් කිලිටි කරගෙනයි. දෙවනුව තර්ජන වර්ජනාදියෙන් පරාගේ සිත් සතන් තුළ යථොක්ත ක්ලේශයන් පහළ කොට, ඔවුන් පහත් අඩියකට හෙළා ලීමෙනි. මෙයින් තොරව දෙපැත්තේම හොඳ පිරිසිදු සිත් සතන් රකිමින් වැඩක් සිදු කරන්නට ලැබෙන්නේ, කලාතුරකින් පහළ වන පුණ්‍ය සම්පන්න මහා පුරුෂයකුට පමණි. (එම)

11. සිතෙහි ඇති බලවත්ම ලෙඩේ මෝඩකමය. එයට හේතු පසෙකි. එනම් පඤ්ච නිවරණයන්ගේ වැඩීමයි. පඤ්ච නිවරණයන්ගේ වැඩීමට කායික දුශ්චරිත, වාචසික දුශ්චරිත සහ මානසික දුශ්චරිත හේතු වෙයි. දුශ්චරිත වැඩීමට හේතු වන්නේ ඉන්ද්‍රිය සංවරය නැති වීමයි. (භාවනා මාර්ගය)

12. අසති අසම්පජ්ඤ්ඤ දෙකට අයෝනිසෝ මනසිකාරය හේතු වෙයි. අයෝනිසෝ මනසිකාරය වැඩෙන්නේ සැදහැ නැතිකමිනි. සැදහැ නැතිකමට අසද්ධර්ම ශ්‍රවණය හේතු වෙයි. ඒ වනාහි නියම මග දක්වන දහම් නොඇසීමත් අනියම් මග දක්වන මිථ්‍යා දහම් ඇසීමත් යන දෙකය. එයට අසත්පුරුෂ ආශ්‍රය හේතු වෙයි. මේ අගුණ පරම්පරාව වැඩීමට මුල් වන්නේ පාප මිත්‍ර සේවනයයි. (එම)

13. භාවනා කරන්නකුට සම්පත්ති පහක් ඔනෑ කෙරෙයි. ශීල සම්පත්තිය, කල්‍යාණ මිත්‍ර සම්පත්තිය, ශ්‍රවණ සම්පත්තිය, චීර්ය සම්පත්තිය, ප්‍රඥ සම්පත්තිය, යන පසය. මේ පස සම්පූර්ණ වීමට පිරිසිදු අදහස් සයකින් යුක්ත වෙමින් කම්මාවරණ, කිලෙසාවරණ, විපාකාවරණ, අස්සද්ධතා, අච්ඡන්දිකතාවන්ගෙන් වෙන්ව වැඩ ගෙන යා යුතුය. (එම)

14. දුක්ඛ ලක්ෂණය යෝගාවචරයා හට ප්‍රකට නොවීම පිණිස ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වන්නේ ඉරියාපථයෙන් (ඉරියව් පැවැත්වීමෙන්) වැසී තිබීමය. එබැවින් ඒ ගැන විශේෂයෙන් සලකා බැලිය යුත්තේය. ප්‍රධාන ඉරියාපථ සතරෙකි. එනම් හිඳීම, සිටීම, ගමන හා සයනයයි. හැම මොහොතක්ම අප ගත කරන්නේ, හැම කටයුත්තකම අප යෙදෙන්නේ මේ සතරින් එකක් තුළය. එහෙයින් මේ ඉරියාපථ සමග දැඩි බැඳීමක් අප තුළ තිබේ. “ඉරියාපථ අපට සැප ගෙන දෙයි” යි හැඟීමක් අප සිත්හි කාවැදී තිබේ. යම් කිසි ඉරියව්වෙක සිටින විට පීඩාකාරී ස්වභාවයක් දැනුණහොත්, වහා අප වෙනත් ඉරියව්වකට මාරු වන්නේ සැප බලාපොරොත්තුවෙනි. ඒ පීඩාකාරී ස්වභාවය හැම ඉරියව්වක් තුළම අන්තර්ගත වන බවක් අපට අවබෝධ නොවේ. උදය - වය දෙකින් ඇති වන පීඩනය නිසා සෑම මොහොතකම උද්ගත වන දුක වසාගැනීමට අපි ඉරියව්ව නමැති කෝෂය තුළ සැඟවෙන්නෙමු. (සන් අනුපස්සනා)

15. “අනිත්‍යයි! අනිත්‍යයි!” යනුවෙන් සංස්කාර හැම දෙසින්ම මුරගා කීවත්, සංසාරයේ දීර්ඝ කාලයක් තුළ පුරුදු කිරීමෙන් සිතෙහි මුල් බැසගත් “සංස්කාර නිත්‍යය” යන හැඟීම (= නිව්ව සඤ්ඤව) දුරු කිරීම පහසු නොවන්නේය. අනිත්‍යතාව ගැන කොතරම් ඇසුවත්, කොතරම් කියවුවත්, කොතරම් සිතුවත්, එපමණකින්ම නිත්‍ය සංඥාව පහ වී අනිත්‍ය සංඥාව (= “සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයෝය” යන හැඟීම - හැඳිනීම) සිතෙහි තහවුරු නොවේ. ඒ සඳහා විශේෂ උත්සාහයක් යොදා සිත තැන්පත් කරගෙන, විදර්ශනා භාවනාව මගින් සංස්කාරයන්ගේ අනිත්‍ය ස්වභාවය තමා විසින්ම ප්‍රත්‍යක්ෂ කළ යුතු වන්නේය. (එම)

16. සදෙරින් එකකට ඉදිරිපත් වූ අරමුණු පිළිබඳව ඇති වන වේදනාව ආස්වාදය කරමින්, විපරීත සඤ්ඤාව අනුව තණ්හා මඤ්ඤනාව උපදියි. ඊට අනුකූල වෙමින්, විපරීත සඤ්ඤාව මුල් කොට ජනිත සදෙස් විතර්ක පදනම් කොටගෙන මානය මතු වීමෙන්, අරමුණ

“මම - සතු” හෝ “අනිකෙක් / අනිකකු - සතු” හෝ යනුවෙන් මඤ්ඤනා කෙරෙයි. ඉදින් “අනිකෙක්” හෝ “අනිකකුගේ” යයි තීරණය වුවහොත්, “මම” ට සාපේක්ෂකව අරමුණ උසස්ය හෝ සමානය හෝ පහත්ය හෝ යනුවෙන් වැඩි දුරටත් මැනීමෙක් වන්නේය. (එම)

17. අවිජ්ජාවෙන් වැසුණු චිත්ත සන්තානයෙක සදෙරින් අරමුණු ගන්නා හැම විටෙකම තණ්හා - දිට්ඨි - මාන යන මඤ්ඤනා අතුරින් එකක් හෝ ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය ගැන සලකා බලන විට, “මම වෙමි” යන කල්පිතය කෙතරම් ප්‍රබල ලෙස ඒ චිත්ත සන්තානයේ කාවැද්දී ඇත්ද යන්න පැහැදිලි වනු ඇත. එබැවින් දකින, අසන, ගඳ සුවඳ විඳින, රස විඳින, පහස විඳින, සිතන, හඳුනාගන්න, වේදනා විඳින, ශරීරය ක්‍රියාත්මක කරන, සිත කය පාලනය කරන, කිසි යම් ස්ථිරසාර “මම” කෙනකු වෙතැයි දැඩි විශ්වාසයක් සිතෙහි මුල් බැසගනියි. මේ “මම” බාහිර ලෝකයෙන් වෙන් වුණු ස්වෛරී ස්වාධීන ඒකත්වයක් ලෙසින් මඤ්ඤනා කෙරෙයි. (එම)

18. “ආදරය” යනු ලෝකයේ ඉතා ප්‍රබල වචනයකි. එය හැම විටම ආශාව හා සම්බන්ධය. නිදසුන් - දරුවකු පිළිබඳ ආදරය ආදිය. මේ ලෞකික මට්ටමේ සිට ලෝකෝත්තර මට්ටමට - එනම්, තණ්හාවෙන් හරිත වූ ලෝකයට ඔබ්බෙන් ඇති මෛත්‍රියට - පත් විය හැක්කේ “ආදරය” වෙතින් තණ්හාව නම් අංගය වෙන් කර, “මානසික දුක් හා ශාරීරික දුක් රහිතව - සියල්ලෝ නිදුක් වෙත්වා. සන්තුෂ්ටියට සැපතට පත් වෙත්වා” යයි ප්‍රාර්ථනා කිරීමෙන් පමණකි. ආදරය හා බැඳී ඇති තණ්හාව නමැති අංගය දරුණු බවට පත් වී, ආදරයට පාත්‍ර වී ඇති අය පෙළන්නට පටන්ගනී. හානිදයක වන්නේ මෙන්න මේ තණ්හාව ක්‍රියාත්මක වීමේදීය. (විමුක්ත විමුක්තිය)

19. ශ්‍රද්ධාව විවිධ මට්ටම්වලින් යුතුය. එහෙත් එය හුදෙක්ම අන්ධ විශ්වාසය නොවේ. එය වනාහි අවබෝධය (ප්‍රඥාව) සමග එකට වර්ධනය වන අවල විශ්වාසයයි. මක්නිසාද යත්, යමකු බුදුන්, ධර්මය හා සංඝයා කෙරෙහි අවල ශ්‍රද්ධාව ඇති කරගන්නේ ඒ ත්‍රිවිධ රත්නය විසින් නියෝජනය කරනු ලබන ගුණාංග සැබැවින්ම වටහාගත් කල පමණකි. නිදසුන් වශයෙන්, යමකු තමාගේම ශාරීරික හා මානසික ක්‍රියාවලී ඇසුරින් කෙළින්ම අනිච්ච බව වටහාගත් විට, ධර්මය කෙරේ ඔහුගේ ශ්‍රද්ධාව අවල ලෙස තහවුරු වේ; ඒ අනුවම බුදුන් හා සංඝයා කෙරෙහිද ශ්‍රද්ධාව එසේම තහවුරු වේ. ශ්‍රද්ධාව ඉතා ප්‍රබලව වර්ධනය වූ විට “බලයක්” බවටද පාලක ශක්තියක් (“ඉන්ද්‍රියයක්”) බවටද පත් වෙයි. (එම)

20. මැණික් ගරන්නකුට තනිකර මැණික් හමු වන්නේ නැත. වැලි ගල් බොරලු මැදි කරගෙනයි මැණික් සැඟවී පවත්නේ. එමෙන් තනිකර හොඳම පුද්ගලයන් පුහුදුන් ලොව කොතනකවත් ඇතැයි සිතිය නොහැකිය. පුද්ගලයකුගේ දුර්වලකම් අතරින් ඔහුගේ හොඳකම් දැක බලා සැනසෙන්නටයි අප පුරුදු විය යුත්තේ.

(අති පූජ්‍ය කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී ජනවංස මාහිමිපාණන් වහන්සේ සමග කළ ප්‍රකාශයක්)

5. වරින් සුධා ලතිකා

නමො මහෙසිනො...

1. ලංකාය රාජති චිරං මුනිරාජ ධම්මං
 තං මාරිසා! කථ මනුත්තර මුත්තරිං නො
 සමපාලයාම මිති නන්දන කානනමිති
 දෙවෙසු දෙව සහතිං කථිතා බභුව.

නිදුකාණනි! සම්මා සම්බුදු මුනිරුදුන්ගේ තෙවැදැරුම් සසුන් ගුණ දහම ලක්දිවිහි බොහෝ කලක් තුළ නොනැසී පවත්නේය. අපගේ ඒ උතුම් සසුන් දහම මත්තෙහිදු කෙසේ නම් රැකගන්නමෝදැයි මෙසේ දෙව්ලොව නඳුන් වනෙහි මුළු දුන් දෙව් පිරිස්හි කථා බහෙක් පහළ විය.

2. ඤාණාන තං සපදි සාසන මාමකේකො
 දෙවො ගතායුත මවෙකිිය දෙවපුත්තං
 උප්පජ්ජතු'ති භුවි සාසන වුදධි හෙතුං
 ව්‍යාපාරයිඤ්ඤ සහදෙව ගණෙහි තෙහි.

සම්බුදු සසුනෙහි ලැදි වූ එක් දෙව් පිතෙක් එකෙණෙහි ඒ අදහස සිතට ගෙන, ආයු පිරිහී ගිය එක් දෙවියකු පිරික්සා බලා, මිනිස් ලොව බුදු සසුන් වැඩුම් සඳහා උපදනේ මැනවැයි ඒ දෙව් මඩුල්ල සමගින් ඔහු මෙහෙයවීය.

3. සො සාරිතො කුසලමුල මනොමදසසී
 සමපසසි සොගත කුලං කුලකෙතුභුතං
 රට්ඨ ජනෙසු විදිතෙ ඉධ මාතුලාකොධා
 පිතෙ සමුබ්භවි තහිං සපරඤ්ඤවෙදී

පිරිසිදු දැකුම් ඇති, කුශල හේතූන් මතු කොට සිහිපත් කරවනු ලැබූ ඒ දෙව් පින් තෙමේද අන් වැඩ පර වැඩ සලකමින් කුලයන්

අතරෙහි උසස් වූ බොදු කුලයක් දෙව් නුවණින් දිටිය. මෙලක්දිවැ මහජනයා අතර පරසිදු වූ, කෙත්වතු ආදියෙන් දියුණු වූ මාතලේ නම් පෙදෙසෙහි වූ සලකන ලද ඒ කුලයෙහි උපත ගත්තේය.

- 4. ආජම්මතො සිසුමුඛං සමපෙක්ඛමානා
සනතා කදවි පිතරො නලහිංසු තිතතිං
සීසං ජගාම සුකුමාරවරො කුමාරො
සමපසසතං තු සහපෙම භරෙන වුද්ධිං

උපතේ පටන් දරුවාගේ මුව මඬල වෙන්හි තෙත් යොමනා සැනසිලි සිතැති දෙමව්පියෝ කිසි කලෙකුදු සනා සිතේ සැහීමකට පත් නොවූහ. මෙසේ මේ සිවුමැලි කුමාර තෙමේ (දෙමාපියන්) පෙම් බරින් බලා සිටියදී සිව්වැදෑරුම් වූ හේතු සම්පත්තියෙන් නොඅඩුව ලැබීමෙන් කල් නොයවා වැඩි විය පත් විය.

- 5. මෙධාවිනෝථ සුසුකෙළි සමුසසුකසස
දිසොසස සනත පකතිං පිච දෙහකන්තිං
සොසඤ්ච මඤ්ජු කරචීක රුතානුකාරිං
සුත්වා'නු භෙසතති අයං ජන නඤ්නෝති

ඉක්බිති වයසට නිසි ප්‍රතිභා පූර්ණ නුවණින් යුත්, සුදුසු කුමර කෙළිදෙලෙහි නියැලී, උදර සිතැති මේ කුමරාගේ සන්සුන් පැවැත්මද, දකුම්කලු සිරුරු පැහැය දැක ද, කුරවී කෙවිලි හඬ අනුව ගිය මිහිරි කටහඬ ඇසීමෙන්ද මේ තෙමේ මතු ඒකාන්තයෙන් බුද්ධ පුත්‍රයෙක් වන්නේ යැයි වැඩිහිටි නෑයෝ පැවසූහ.

- 6. තං පාපයිංසු ගරවො ගරු භතතිනිනතා
සික්ඛානුරූප සමයෙ ගරුතො සකාසං
පබ්බාජයිංසු යතයො නවිරෙන වණණ
සික්ඛාදි පාටච සමඛිතින මබ්බකං තෙ

ගුරු බැතියෙන් නැමිගත් සිතැති දෙමාපියෝ ඒ කුමරුවා සසුන්ගත කරනු සඳහා ගුරුන් වෙත පැමිණවූහ. ඒ යනිවරයෝ

අකුරුකරණයෙහි හා හෙරණ විනයෙහි නසළ ඒ දරුවා පැවිද්ද දීමෙන් සසුන්ගත කළහ.

- 7. කාරුඤ්ඤානිර හරිතො සුවිසුදධ වෙතො
 රාමඤ්ඤ වංසික යතීන මුපජ්ඣභුතො
 ආසී සුමිත්ත ගුණවා හි සුමිත්ත නාමො
 ථෙරො තදනි භුවි පඤ්ච කිත්තිසොසො

කුලුණු දියෙන් සැදුම් ලත් පිරිසිදු සිත් සතන් ඇති රාමඤ්ඤ වංසික සඟ පරපුරෙහි මුල්වත් තෙර තැන්පත් වූ, අතිශයින් මිතුරු බවට පත් යහ ගුණ සතන් යුත් ගුණ දත් ලෝ දනන් කුළ පතල යසෝ සෝස ඇති වරාපිටියේ සුමිත්ත නම් හිමි කෙනෙක් එකල ලක් පොළෝ තෙලෙහි වූහ.

- 8. ඤ්ඤාන තං ථීරගුණං වරබජ්ඣවගා
 ථෙරෙන පුබ්බගරුනා සහමන්තයන්තා
 සබ්බෙ සමානමතිනො සුවිනීතමෙනං
 තං පාපයිංසු ජීනසාසන වුද්ධිහෙතු

ගුණවත් නෑ සිය මිතුරු මඩුල්ල ථීර ගුණ පිරිපුන් ඒ තෙර හිමිපාණන් හැදිනගෙන පෙරගුරු තෙර හිමිපාණන් හා ද සාධු සාමීචි පෙරට ගෙන බෙණෙමින් හැමදෙන එක්සිත්ව මැනැවින් හික්මුණු තෙල කුමරු සම්බුදු සසුන් ගුණ වැඩුම් සඳහා ඒ හිමිපාණන් වෙතට පැමිණවූහ.

- 9. ථෙරාවලොකිය යතිත්‍රජමඤ්ඤාමො
 පබ්බාජයිඤ්ඤ පුන සන්තතිගොපනඤ්ඤං
 සො පෙසලො සුපටිත්ති රසෙ නිමුගෙහා
 තසසන්තිකෙ වසති සාසන සාරදසසී

වැඩ කැමැති ඒ තෙර හිමිපාණෝ තමන් වෙත එළඹ සිටුනා හෙරණපාණන් දෙස බලා, සිය සසුන් පිළිබැඳි නොසුන් පැවැත්ම රැකගන්නා සඳහා ඔහු යළිත් පැවිද්දට පත් කළහ. ප්‍රියශීල වූ

හෙතෙමේන් පිළිවෙත් රසෙහි හිලුණේ, බුදු සසුනෙහි හරය දන්නාසුලුව උන්වහන්සේ ඇසුරෙහි වෙසෙයි.

- 10. යො රාමඤ්ඤ නිකායිකෙසු පයමො නොතා මනීසිසසරො
 තං ඉඤ්ඤභවෙර පුඛිගවමතො පාපෙසි මෙතං ගරු
 සීලකිකුභිධාන ථෙර පවරච්ඡන්තු රූපං තතො
 තථායං ලභි අගගධමමිති සංනාමං නෙතුත්තමා

ඉක්බිති ඇදුරු හිමිපාණෝ උතුම් පැණවත් වූ රාමඤ්ඤ නිකායික යම් ආදිම මහ නාහිමි කෙනෙක් වූහද, ඒ ඉන්ද්‍රසහ නම් මහතෙරපාණන් වෙත නව පැවිද්ද ලත් හෙරණපාණන් පැමිණවූහ. ඉක්බිති සීලකිකුභිධාන හිමිපාණන්ගේද අභිරුචිය පරිදි එහිදී මේ හෙරණපාණෝ අග්ගධම්ම යන උතුම් නාමයද මහ නාහිමි වෙතින් ලැබූහ.

- 11. වතතානි පරිපුරෙතො
 විනීතො යති නඤ්ඤො
 සමාරාධයි තං සංඝ
 පිතරං ථීර වෙතසො

ඒ හෙරණපාණෝ වත් පුරමින් විනීත වූ ස්ථීර සිත ඇති ඒ සඟ පියාණන් සිත් ගත්හ.

- 12. සීසං සිකාපයි සොත
 මාගමෙසු යථාවිධි
 පපෙසි උපසම්පත්තිං
 සංඝො රාමඤ්ඤ වංසිකො

ඒ නාහිමිපාණන් වහන්සේ හෙරණපාණන් නොබෝ කලකින් ආගමයන්හි හික්මවූහ. රාමඤ්ඤ වංසික සංඝයා ඒ හෙරණපාණන් විධි පරිද්දෙන් උපසම්පත්තියටද පැමිණවූහ.

13. සුමිත්තවහ මහාටෙරො
උපජ්ඣායො අහු තභිං
කල්‍යාණ වංසිකො පඤ්ඤා
නඤ නාමො මහා යතී

සුමිත්ත නම් මහ තෙරපාණෝ එහිදී උපාධ්‍යාය වූහ. කල්‍යාණ වංසික වූ පඤ්ඤානන්ද හිමිපාණෝද,

14. ඉන්ද්‍රසහො ච සො සීල-
කඤ්ඤා නාමො යතී තථා
වදිසුං පඨමං කමම
වාචං මුනි වචො යථා

ඒ ඉන්ද්‍රසහ හිමිපාණෝද සීලකඤ්ඤා හිමිපාණෝද බුද්ධ වචනය පරිදි ප්‍රථම කර්ම වාක්‍යය කීහ.

15. මහා ථෙරජවයෙ ජාතො
සුච්ඡුද්ධ ගුණාලයො
තතොයං නවකො වාපි
භික්ඛු ලොකා'හි සමමතො

යම් හෙයකින් මේ හිමිපාණෝ අවිච්ඡින්න ථෙර පරම්පරාවෙහි වූවාහු අති පිරිසිදු සීලාදී ගුණයනට වාසස්ථාන වූ සේකද, එහෙයින් නවක වූවාහුම සැදහැවත් ලෝකයාගේ බුහුමන් ලැබූහ.

16. සංඛෙසා ථෙරත්ත මායාතං
විනයමහි විසාරදං
ඨපෙසි කාරකතෙතව
සඤ්ඤා ලෙඛි ධුරෙ තථා

රාමඤ්ඤා නිකායික සංඝ තෙමේ, මහා තෙර බවට පත් විනයෙහි විශාරද වූ මෙතුමන් දඹවර්ගික කාරක සභාවෙහිද එසේම සඤ්ඤා ලේඛක ධුරයෙහිද තුබූ සේක.

17. තදව අගගධමමාලං -
කාර මිත්‍යවහයං අද
උපජ්ඣාය ධුරෙනාපි
පවජා සංඝො විමානයි

සංඝ තෙමේ එකල්හිම අග්ගධමමාලංකාර නාමය දුන් සේක.
පසුව උපජ්ඣාය ධුරයෙන්ද බුහුමන් කළ සේක.

18. මහා ගුණ සමුහෙන
ථෙර වංසාවතං සීතං
ආදිසස වර්තං තසස
භතති පගගහිතං භවී

මහනීය ගුණ සමූහය හේතු කොටගෙන ස්ථවීර වංශයට මුදුන්
මල්කඩ වූ ආදර්ශවත් වර්තය භක්තියෙන් ගන්නා ලද්දේ විය.

19. සවිධාය නිධං වංසං
පීතං පීතං සුභොදයෙ
විනිධාය නිජං වෙනො
සගගකාය මලංකරී

ඒ හිමිපාණෝ ස්වකීය රාමඤ්ඤ නිකාය අතිශයින් දියුණුවට පත්
කොට සුභ විපාක ඉපැත්තේහි සිත පිහිටුවා ස්වර්ග ශරීරය සැරසූහ.

20. ඉචෙචචං සචච සන්ධාදය පිය වචසො තසස රාමඤ්ඤ වංස
සොධසසත්ථෙ රුපී නිජවරගරුනො සගගයාතාදි වසෙස
සමපතො පුඤ්ඤකමෙම සමුදිත සුමහා නාද සජ්ජනතු මජ්ඣ
සිසෙසා තං භතති වෙගා පමුදිත මනසො කොචි දසෙසති භාවං

මෙසේ සත්‍යයෙන් සත්‍යය මතු කරන්නා වූ ප්‍රිය වචන ඇති ඒ
රාමඤ්ඤ නිකාය නමැති මහ පහයෙහි ටැඹක් වැනි වූ උතුම් සිය
ගුරු හිමිපාණන්ගේ ස්වර්ග ප්‍රාප්තියෙන් මුල් වර්ෂයෙහි පැමිණි
පින්කමෙහි මුළු දෙවුණු, ඉමහත් සතුටින් යුත් ජනයා මැද කිසි යම්
ශිෂ්‍යයෙක් ගුරු භක්ති වේගයෙන් පිනාගිය සිතින් මේ අදහස දක්වයි.

පච්චාහානුස්සරණං...

1. යො සො සිකාගරු ථෙතා
සච්චසන්ධො ගුණාලයො
අගගධමමාද්‍යලංකාර
සාමිඤ්ඤ ගරුතො ගරු

අග්ගධම්මමාලංකාර නම් ඇති අප උතුම් ඇඳුරු හිමි කෙනෙක් වූහුද, උන්වහන්සේ ශික්‍ෂාවන් ගුරු කොට පැවතුණහ. ස්ථීර පැවතුම් ඇති වූහ. සත්‍යයෙන් සත්‍යය ගළපන කෙනෙක් වූහ. මෙත් කුලුණු ආදී ගුණයනට ස්ථාන වූහ.

2. තසස සලලඛතාදීනං
ගුණානං ගුණිතා ගති
මහා යතිඤ්ඤ සඤ්ඤ
චචො මගග මුද්දහරී

උන්වහන්සේ තමන්ගේ සලේ පැවතුම් ඇ මුළුදේවුණු ගුණයන්ගේ පැවැත්ම පෙර මහා නාහිමිවරුන් ගෙන පෑ වදන් මගට නිදසුන් කළහ.

3. තදියා මධුරා වාණී
මනො සන්තො දෙහිනී
හිතකාරිණී ජනතුනං
මුනිඤ්ඤ කරුණා යථා

උන්වහන්සේගේ සිත් පැතුම් සාදා දෙන මිහිරි බස, මුදු කුලුණු ගුණය සේ සත්ත්වයන්ගේ හිත වැඩ කරනසුලුය.

4. තහිං බනති පරකකනති
වාග මෙතතාදිකා ගුණා
තෙජො සමපාදිකා භාසුං
ධමමහි ව විසුද්ධතා

උන්වහන්සේ තුළ පිහිටි ඉවසීම, දෛර්යය, පරිත්‍යාගය, මෛත්‍රිය ආදී ගුණයෝ දශ කුසල දහමිහි පිරිසිදු බව සේ තෙද සපයනසුලුව බැබළුණාහ.

- 5. දයා තසසුදිතා සුදධා
පතිසංස මමිසසිතා
හතති වඤ්ඤායෙ නිවච
මිවානුපහතා'තතනා

උන්වහන්සේගේ පිරිසිදු කුලුණු ගුණය සඟ නමක් පාසා නොමුසුව මතු වූයේ තුනුරුවනෙහි නිති පැවති ගුණය තණ්හාවෙන් නොපෙළුණු පැතුමට සමාන වීමෙනි.

- 6. මමා වෙරිඤ්ඤා වෙ සිද්ධා
ද්වාරෙන තිවිධෙන පි
දෙසො මෙ අනුමතො'පි
බමතං කරුණා නිධෙ

මාගේ ඇදුරු හිමිපාණෙනි, කුලුණු නිදන් හිමියෙනි, මා නිදේරිත්ම ඉතා සුළු දෙසෙක් හෝ සිදු වී නම් එයට කමාව දෙනු මැනවි.

- 7. නමාමි වරණ මෙහාජං
හජාමි ගුණ සාගරං
සරාමි වචනං තුඤ්ඤං
සිසෙසාහං තෙ භවෙහවෙ'ති

ඇදුරු හිමිපාණෙනි, ඔබ පා තඹර නමකර කරමි. ඔබ ගුණ මුහුද බජනෙමි. ඔබ සරු බස් නිති සමරමි. කුදු මහත් භවයේ මම ඔබ සිසු දරු වෙමි.

අති පූජ්‍ය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම මාහිමිපාණන් විසින් රචිත, ස්වකීය ආචාර්යොක්තම මාතලේ අග්ගධම්මාලංකාර මහා ස්වාමීන්ද්‍ර වරිතය නිමියේය.

අති පූජ්‍ය ශ්‍රී ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් රචිත කෘති කිහිපයක් මුද්‍රණය නොකළ අත් පිටපත් වශයෙන් ආරක්ෂිතව පවතියි. 2017 වර්ෂයේ පෙබරවාරියේදී, අප විසින් මෙහෙයවන ලදුව රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්හු අරණ්‍යයට ගොස් යථා පරිදි එම අත් පිටපත් සංරක්ෂණය කළහ.

ඒ අත් පිටපත් අතුරින්, පාලි භාෂාවේ විශිෂ්ට දැනුම සහ නිර්මාණ කෞශල්‍යය මෙන්ම අසීමිත ගුරු ගෞරවයද මැනැවින් විදහා දැක්වෙන පරිදි බන්ධනය කරන ලද එක් පාලි ගාථා පච්ඡිකිතියක් අප උතුම් ස්වාමීන් වහන්සේට උපහාර වශයෙන් මෙසේ පළ කරමු.

- කර්තෘ

6. අරණ්‍යවාසී සංඝ ජීනෘෂ පරම්පරාවේ ස්වාමීන් වහන්සේලා

අ) ගෞරවාර්භ පානදූවේ බේමානන්ද නායක ස්වාමීන් වහන්සේ*

ගෞරවාර්භ ශ්‍රී ඥානාරාම නායක ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වීමෙන් අනතුරුව සේනාසනයේ නායකත්වයට පත් වූයේ ගෞරවාර්භ පානදූවේ බේමානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේය. පූජ්‍ය ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ 1967 ජූලි 13 වැනිදා සේනාසනයේ යෝගාවචර භික්ෂු සම්ප්‍රදාය ආරම්භ කරමින් එහි වාසයට පැමිණි දවසට පසුවද ම බේමානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේද එහි වාසයට පැමිණ, ඉතා කැප වීමෙන් යුතුව සිය සම්පූර්ණ සහාය දුන්හ. නායක හිමියන්ගේ සෙවණැල්ලක් සේ සිටිමින් සියලුම කාර්යවලට උපකාරී වූහ.

මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ තිහගොඩ පානදූව ග්‍රාමයේ විසූ දෙද්දුව පතිරණගේ සිඤ්ඤෝ සහ වච්චන්ඛොක්ක ගමගේ ලොකු හාමිනේ යන දෙපළට පුතුන් තිදෙනෙක් සහ දියණියන් තිදෙනෙක් වූහ. පුතුන් අතුරින් බාලයා දියෝතිස් නම් විය. 1911.03.04 දින උපන් හෙතෙම වයස 7 දී තිහගොඩ රජයේ පාසලට ඇතුළු කරන ලදී. ඉක්බිති දෙවිනුවර අපරාක්ක රජයේ පාසලින් ද්විතීයික අධ්‍යාපනය ලබා

* පූජ්‍ය තාරපේරියේ සුමනසාර ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් සිය ආචාර්යවර ගෞරවනීය බේමානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ සිහිපත් කරමින් ලියන ලද ලිපියකින් උපුටාගත් කොටසකි.

මොනිටර් විභාගයෙන් සමත් විය. එය රජයේ ගුරු පත්වීමක් සඳහා සුදුසුකමක් වුවද, ගුරු වෘත්තීය ප්‍රිය නොකළ හෙතෙම තමාගේම වෙළඳ ව්‍යාපාරයක් ඇරඹීය. එය හැඳින්වූණේ “සොල්දර කඩේ” නමින්ය. විරියය සහ කැප වීම නිසා හෙතෙම මහත් ධනයක් රැස් කරගත්තේය.

තරුණ විශේෂ සිටම ඔහුගේ ප්‍රතිපත්ති ගරුක බව සහ අවංක බව කැපී පෙනුණ අතර, හෙතෙම බෙහෙවින් පරාර්ථකාමීද විය. දෙමාපියන්ට ඉතා ගෞරවයෙන් ආදරයෙන් යුතුකම් නොපිරිහෙලා ඉටු කළේය. සිය ගමේ සහ අසල ගම්වල විහාරස්ථානවලට බෙහෙවින් උපකාර කළේය. ගමේ ඇත්තන්ට බොහෝ පිහිට විය. එක් නිදසුනක් නම්, එක් ගම්වැසියකුගේ නිවස පිළිස්සී විනාශ වූ විට අලුත් නිවසක් සාදාගැනීමට උපකාර වීමයි. හෙතෙම තවත් ගම්වැසියකුට නිවසක් තනාගන්නටත් ගෘහ භාණ්ඩ ගන්නටත් මුදලින් උපකාර කළේය.

තරුණ විශේෂී පටන්ම දියෝනිස් මහතා පසළොස්වක පොහොයට දසසිල් සමාදන් විය. තවද, සිය ගම වන උඩුවේ පිහිටි විජයසුන්දරාරාමයේ උන්නතිය පිණිස විශාල වශයෙන් ධනය පූජා කළේය. වර්තමාන නායක ධුරය දරන පූජ්‍ය කඩවැද්දුවේ සාසනාතිලක හිමියෝ ඒ පිළිබඳව ගෞරව පූර්වකව සඳහන් කරති. දියෝනිස් මහතා සිය ධනය වැය කරමින් 1953 දී ශ්‍රී සුමංගල නමින් දහම් පාසලක් ආරම්භ කළේය. දහම් පොත්, මේස, පුටු යනාදිය මිල දී ගත්තා පමණක් නොව, ගුරුවරුන්ගේ ගමන් වියදම්ද නොකඩව ගෙවීය. මීට අමතරව, අසල ගමක් වන ගලබොඩ පිහිටි විහාරස්ථානයටත් මෙසේම උදව් කළේය. ඒවා මැනැවින් වාර්තාගත වී ඇත. හෙතෙම 1956 බුද්ධ ජයන්තිය වෙනුවෙන් එහි කටයුතු රාශියක් ආරම්භ කළේය. දහම් පාසලක් පිහිටුවා ඒ සඳහා පොත් පත්, මේස, පුටු ආදිය සැපයීය. එහි ගුරුවරුන්ගේ ගමන් වියදම්ද නිතිපතා දැරීය.

මේ අතරතුර දියෝනිස් මහතා තුළ භාවනා කිරීමට පැවැති බලවත් ආශාව නිසා, පූජ්‍ය දෙඩම්පහළ කවිධර ස්වාමීන් වහන්සේ

විසින් රාහුල විද්‍යාලයේත් පිටදෙනිය සහ වලස්මුල්ල භාවනා මධ්‍යස්ථානවලත් පවත්වන ලද වැඩ සටහන්වලට හෙතෙම පළමුවෙන්ම සහභාගි විය. පූජ්‍ය ශ්‍රී ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ සහ පූජ්‍ය ජීනවංස ස්වාමීන් වහන්සේ ආරම්භ කළ ශ්‍රී කල්‍යාණීය යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ ශ්‍රද්ධාවන්ත අනුග්‍රාහකයකු වූ දියෝනිස් මහතා, කිරින්ද පුහුල්වැල්ලේ පැවැත්වූණ භාවනා වැඩ සටහන්වලට නීතිපතා සහභාගි විය. ශ්‍රී කල්‍යාණීය යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවේ ශාඛාවක් වූ මෙහි දියුණුව සහ විරස්ථිතිය සඳහා සිය ධනය යෙදීය. විශේෂයෙන් භාවනා ශාලාව ගොඩනැංවීමට ධනය බෙහෙවින් වැය කළේය.

ගිහි ගෙය අත්හැරීමට දියෝනිස් මහතා තුළ ප්‍රබල ආශාවක් තිබුණ නමුත් සිය මෑණියන් රැක බලාගැනීම සඳහා හෙතෙම දිගටම කැප විය. එතුමියගේ අභාවයෙන් පසුව හෙතෙම පැවිදි වීමට තීරණය කළේය. සිය සාර්ථක වෙළඳ ව්‍යාපාරය සහ අනෙකුත් සියලු වස්තුව සිය සොහොයුරියන්ට සහ ඔවුන්ගේ ස්වාමි පුරුෂයින්ට භාර කළ දියෝනිස් මහතා, රුවන්වැල්ලේ ශ්‍රී රෝහණ යෝගාශ්‍රමයේදී පානදුවේ බේමානන්ද නමින් 1960 ජූනි 5 වනදා පැවිදි විය. ඉක්බිති බේමානන්ද හිමියෝ පූජ්‍ය ඥානාරාම හිමියන් සහ පූජ්‍ය ජීනවංස හිමියන් යටතේ භාවනා ප්‍රගුණ කළහ. තවද, වඩාත් ගැඹුරින් භාවනා ඉගෙනීම සඳහා, උන්වහන්සේලාගේ අවසරය ඇතිව හෝමාගම මාකුඹුරේ පිහිටි භාවනා මධ්‍යස්ථානයේ නතර වූහ. මෙහි නායක ධුරය දැරුවේ සුප්‍රසිද්ධ කර්මස්ථානාචාර්ය බුරුම ජාතික ඌජ්‍ය පණ්ඩිතාභිවංස ස්වාමීන් වහන්සේය. බේමානන්ද හිමියෝ වස් කාලය එහි ගත කරමින් භාවනා ප්‍රගුණ කළහ. ඉක්බිති රුවන්වැල්ලේ ශ්‍රී රෝහණ යෝගාශ්‍රමයේ ගිහි යෝගීන්ගේ කර්මස්ථානාචාර්ය ලෙස කටයුතු කිරීමට එහි වැඩම කළහ. එහිදී උන්වහන්සේට ඉතාම ගෞරව පුරස්සරව සලකන ලද බව ලේඛනගත වී තිබේ.

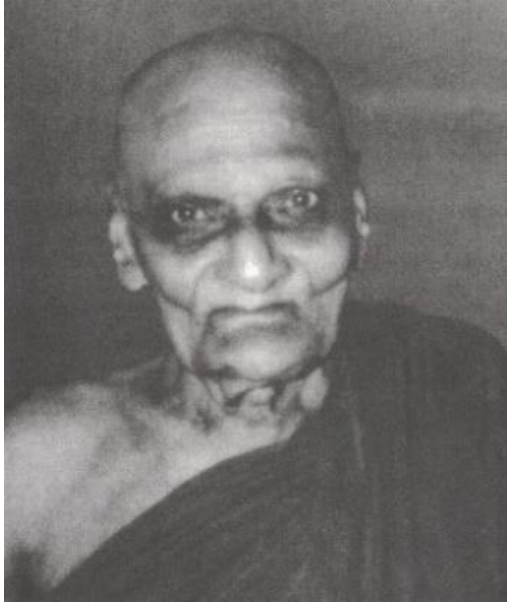
1967 ජූලි 13 වැනිදා මිහිරිගල නිස්සරණ වනය අරණ්‍ය සේනාසනය ආරම්භ කරන ලද අතර, ඊට පසුවදම බේමානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ එහි වාසයට පැමිණ, අති පූජනීය ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේගේ සියලු කටයුතුවලට සම්පූර්ණ සහාය දුන්හ.

1973 මාර්තු 4 වැනිදා පූජ්‍ය ජිනවංස ස්වාමීන් වහන්සේ වෙතින් උපසම්පදාව ලබා, ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ යටතේ දිගටම භාවනා පුහුණු වූහ. බේමානන්ද හිමියන් අතිශයින් සිල්වත් සරල ශික්ෂාකාමී නිහතමානී හික්ෂුන් වහන්සේ නමක් බවත් පැවිදි ජීවිතය ඉතාම ගෞරවනීය ලෙස ගත කළ බවත් ලේඛනගත වී ඇත.

පිණ්ඩපානයේ වඩින පූජ්‍ය ස්වාමීන් වහන්සේ

1992 දී අති පූජ්‍ය ඥානාරාම නායක ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වූ පසු නායක ධුරයට පත් වූ පූජ්‍ය බ්‍රිමානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ එම කටයුතු නොකඩව ඉදිරියට ගෙන ගියහ.

ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වීමට මඳ කලකට පෙර

අරණ්‍ය සේනාසනය සඳහා ව්‍යවස්ථා මාලාවක් සම්පාදනය කිරීමේ විශේෂ හා අත්‍යවශ්‍ය මෙහෙය ඉටු කරන ලද්දේ උන්වහන්සේ විසිනි. උන්වහන්සේගේ ධර්ම දේශනා ගණනාවක් මුද්‍රණය කොට ඇත. ආසන්න බණ - අනාථපිණ්ඩිකෝවාද සූත්‍රය, මහා ගොපාලක සූත්‍රය, මහා විජය සූත්‍රය, ලාභ සත්කාර කීර්ති ප්‍රශංසා, නිස්සරණ පටිපදා, විමුක්තියේ දසවිධි සම්පත්ති* යනු ඒවායින් සමහරකි. උන්වහන්සේ වයස 96 දී, එනම් 2006 ජූලි 1 වැනිදා අපවත් වූහ.

* මෙය මුද්‍රණය කොට නොමැත.

ස්වාමීන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනාවල උධෘත

1. සිල් පුරන්තා සීලයෙන් පහ කොට ක්ෂණයකින් දුශ්ශීලයෙක් පාපියෙක් බවට පත් කළ හැකි, ශමථ විදර්ශනා වඩන යෝගාවචරයා ක්ෂණයෙන් සදහටම භාවනා නොවඩන්නකු කළ හැකි, ධ්‍යාන ලාභියා ධ්‍යානයෙන් පහ කළ හැකි, අභිඤ්ඤ ලාභියා අභිඤ්ඤයෙන් පහ කළ හැකි, සෝවාන් ආර්ය ශ්‍රාවකයා සකදගාමී විය නොදී එහිම නවතා තැබිය හැකි, සකදගාමී ආර්ය ශ්‍රාවකයා අනාගාමී විය නොදී නැවැත්විය හැකි, රහත් උතුමාට නිරෝධ සමාපත්තියට සමවැදීමට ඉඩ නොදිය හැකි, අසීමිත ශක්තියක්, බලයක් ලාභ සත්කාරයන් කෙරෙහි ඇති බව විශේෂයෙන් දත යුතුය. මෙසේ දූත ලාභ සත්කාර නොපැතිය යුතුය. (ලාභ සත්කාර කීර්ති ප්‍රශංසා)
2. ගිහි ගෙයි විසීම කටු ලැහැබක ගමන් කිරීමක් වැනි ක්‍රියාවකි. පැවිදි වීම කටු ලැහැබින් නික්ම එළිමහන් පෙදෙසකට පිවිසීම වැනි සත්ක්‍රියාවකි. භාවනා කීරීම එහි සුව සේ විසීම වාගෙයි. භාවනා කරන කල්හි සිතේ පහළ වන කාමාදී නා නා විතර්කයෝ ඒ එළිමහන් ස්ථානයෙහි ගැවසෙන නයි පොළොං ආදී නපුරු සතුන් මෙන් සැලකිය හැකිය. විතර්ක පහ කරගැනීම, නපුරු සතුන්ගෙන්ද බේරී වඩා රමණීය ශාන්ත පරිසරයකට ඇතුළු වීම මෙන් සිතිය යුතුය. (එම)
3. අරණ්‍යවාසී යෝගාවචරයාට බොහෝ ලාභ සත්කාර ලැබිය හැකිය. ප්‍රශංසා සහගත වචනද කනට වැටෙයි. දයක පිරිසද ක්‍රමයෙන් වැඩි විය හැකිය. ඔවුන් සමග කතාබස් කිරීමටද ඔවුන් සතුටු කිරීමටද ඔවුන්ට බණ කීමටද ඔවුන්ගේ ආරාධනා භාරගැනීමටද යනාදී නොයෙක් දේ කෙරෙහි ව්‍යාවෘත වන්නට සිදු විය හැකිය. ග්‍රාමාන්ත සේනාසනවල මහා සංඝයා

වහන්සේගෙන් ඉටු වූ ශාසනික වැඩ කොටස යෝගාවචරයාගෙන්ද බලාපොරොත්තු විය හැකිය. එසේ වුවහොත් කුමකින් කුමක් වේද යනු සිතිය නොහැකිය. (එම)

4. යෝගාවචරයාගේ පරමාර්ථය සීල, සමාධි, පඤ්ඤා, විමුක්ති, විමුක්ති ඤාණදස්සන යන පඤ්ච ධර්මයන්ගේ ප්‍රතිලාභයයි. පණ්ඩිත යෝගාවචරයා එය මනා කොටම ලබාගන්නවා. අපණ්ඩිත යෝගාවචරයා ඒ පස්වැදෑරුම් උත්තරීතර ධර්මයන්ගෙන් පමණක් නොව සීල සමාධි විපස්සනා පඤ්ඤාදී ලෞකික ධර්මයන්ගෙනුත් පිරිහෙනවා. (මහා ගොපාලක සූත්‍රය)

5. යාමි, ඉදිමි, සිටිමි, එසවිමි, පහත් කිරිමි ආදී සියලු ක්‍රියා කිරීමට පෙර, කරනු කැමති සිත් මෙනෙහි කිරීමට පුරුදු වුවහොත් ඒ ක්‍රියාවන්ගේ හේතුව කිසිවකුගෙන් නොඅසා තමාටම දැනගන්නට පුළුවන් වෙනවා. ක්‍රියා යනු රූපයයි. චිත්තජ රූප යෝගාවචරයාට පහසුවෙන් වටහාගන්නට පුළුවනි. එසේම ඍතුජ රූපත් ආහාරජ රූපත් පහසුවෙන් වටහාගන්නට පුළුවන්. කර්මජ රූප මේවා යයි වටහාගැනීම ශ්‍රද්ධාවෙන් කළ යුතුය යනු මගේ අදහසයි. (එම)

6. යම් සේ බමරු මල්වලටත් ඒවායේ වර්ණයන්ටත් සුවඳටත් හානියක් නොවන සේ මල්වලින් රොන් ගන්නේද, එසේම පැවිද්ද විසින් කිසිවකුටත් හානියක් නොවන පරිදි කරදරයක් නොවන පරිදි ගමෙහි හැසිරිය යුතුය. (එම)

7. එක් කමටහන් අරමුණක්ම මෙනෙහි කරමින් සිටිය යුතුය කියා විදර්ශනා භාවනාවේදී නියමයක් නැහැ. ඒ බව පැහැදිලිවම පෙනෙන තැනක් තමයි සක්මන් භාවනාව. අප විසින් එක් ක්‍රියාවක් හැටියට සලකන, කතා කරන, ගමන ඇත්ත වශයෙන්ම ක්‍රියා රාශියකින් හා සිත් රාශියකින් යුක්තයි. (චිජය සූත්‍රය)

8. නිතර පෙළෙන ස්වභාවය නිසා පංචස්කන්ධය දුකයි. පංචස්කන්ධය දුක බව අවබෝධ නොවීමේ හේතුව දුඃඛ ලක්ෂණය නොවැටහීමයි. දුඃඛ ලක්ෂණය නොවැටහීමේ හේතුව ඉරියවු මාරු කිරීමයි. එබැවින් දුඃඛ ලක්ෂණය අවබෝධ කිරීමට කැමැති නම් එකම ඉරියව්වකින් බොහෝ වෙලාවක් භාවනා කළ යුතුය. ඉරියවු භාවනාව දුඃඛ ලක්ෂණය අවබෝධ කරගැනීමට ඉතා පහසු භාවනාවකි. (එම)

9. තණ්හා මාන දිට්ඨි යන කෙලෙස් සතුරන් තිදෙනාගෙන් එකෙක් ඉස්සර වෙනකොට තව එකෙක් උගේ පිටිමුඩේ එල්ලීගෙන එනවා. මෙබඳු අවස්ථාවේදී යෝගාවචරයා විසින් කළ යුත්තේ ඉදිරියට ආපු එකාට තද පොලු පහරක් දීමයි. පිට පිට පහර දෙකතුනක් හෝ දීමයි. උාට පොලු පහර වදිනවත් සමගම පස්සෙන් එල්ලී සිටි දෙන්න උහ අතහැර නොපෙනී යනවා. මේ කීමෙන් අදහස් කරන්නේ වර්තමාන වශයෙන් එළඹ සිටි අරමුණ වනාම මෙතෙහි කිරීමයි. (එම)

10. අස්මිමානය, පඤ්චස්කන්ධය මමය කියා ගන්නා වූ සක්කාය දෘෂ්ටිය නෙවෙයි. රූපය මමය යනාදී වශයෙන් පඤ්චස්කන්ධයෙහි ඇති වන සක්කාය දෘෂ්ටිය වෙන ක්ලේශයක්. රූපය මමය යනාදී වශයෙන් ඇති වන අස්මිමානය වෙන ක්ලේශයක්. දෙක දෙකක්. මේ දෙකින් මමය යන දෘෂ්ටිය සෝවාන් මාර්ගයෙන් ප්‍රහීණ වෙනවා. අස්මිමානය අර්හත් මාර්ගයෙන් ප්‍රහීණ වෙනවා. සත්ත්වයාට ලැබෙන්නා වූ පරම සුඛය නම්, අස්මිමානයාගේ දුරු කිරීමෙන් ලැබෙන සැපයයි.

11. රූපාදී යම් කාමනීය වස්තුවක් නොහොත් කාම අරමුණක් ඇස කන නැහැය ආදී සදෙරින් එක්තරා දෙරකට අරමුණු වීම් වශයෙන් ඉදිරිපත් වුවහොත් රූපයක් ශබ්දයක් ආදී වශයෙන් එකෙණෙහිම මෙතෙහි කළ හැකි නම්, ඒ අරමුණ උපාදන බවට නොපැමිණ, හවයට නොගොස්, හවොත්පත්තියටද හේතුවක්

නොවී නිරුද්ධ වී යයි. අරමුණ මෙතෙහි කළ යුත්තේ තෘෂ්ණා මාන දිට්ඨියෙන් තොරවය. නුවණින්ම මෙතෙහි කළ යුතුය. එසේ මෙතෙහි කළ හැක්කේ එළඹ සිටි සිහිය නුවණ ඇති අයට පමණයි.

12. විද්‍යාව නිවැරදිව හදාරන්නකු විසින් විද්‍යාවට ප්‍රතිවිරුද්ධ වූ අවිද්‍යාව ගැනද මනා දැනුමක් ඇති කරගත යුතුය. එසේ නොදන්නහෝ අවිද්‍යාව විද්‍යා වේශයෙන් හිතවතකු, මිත්‍රයකු, අනුශාසකයකු නොහොත් මාර්ග දේශකයකු මෙන් ඉදිරිපත් වී විද්‍යා මාර්ගයේ පෙරමුණ ගෙන විද්‍යාර්ථ පුද්ගලයා මුළු කොට නොමග යවා තමා (අවිද්‍යාව) ම නැගී සිටිනු ඇත. අවිද්‍යාව නැගී සිටි කල්හි විද්‍යාව (ප්‍රඥාව) කැලම නැත. පුද්ගලයා මහා මෝඩයෙක් වෙයි. සකල ලෝකයාගේම සතුරෙක් වෙයි.

(අමා බින්දු)

13. පිස්සු මිනිසාට තමාගේ පිස්සුව නොදැනේ. එමෙන්ම අවිද්‍යාව ඇති පුද්ගලයාට තමාගේ අවිද්‍යාව නොදැනේ. ඔහුට දූනෙනුයේ අවිද්‍යාව විද්‍යාව ලෙසිනි. නොරහත් සියලුදෙනා කෙරෙහි අවිද්‍යාව ඇත. එහෙත් අඩු - වැඩිකම් දක්නා ලැබේ. (එම)

ආ) ගෞරවාර්භ මිනිරිගල ධම්මාවාස නායක ස්වාමීන් වහන්සේ*

මාතර මිදිගම රත්ගොරකෙවත්ත ග්‍රාමයේ වාසය කළ හේන්ගොඩගේ අර්ලස් අප්පුහාමි මහතාගේ සහ විද්‍යාපතිරණගේ සිසිලියානා මහත්මියගේ කුන්වන පුත්‍රයා වූ ජිනදස 1931.07.06 දී උපත ලැබීය. ඔහුට වැඩිමහලු සොහොයුරියන් තිදෙනෙක් සහ සොහොයුරන් තිදෙනෙක් වූහ.

පවුලේ බාලයා වූ කුඩා ජිනදස මිදිගම පළාතේ පාසලකට ගොස් දක්ෂ ලෙස ඉගෙනගත් නමුත් කුඩා වියේ පටන්ම පැවැතියේ පැවිදි වීමේ ප්‍රබල ආශාවකි. ඉතා කුඩා කාලයේම හොඳ කුසල් අදහස් පහළ වූණ බවත් ලෝකය පිළිබඳව හෝ නිවන පිළිබඳව දන්නේ නැතත් නිවන් දැකීමේ කැමැත්ත තිබුණ බවත් මහ තෙරුන් වහන්සේ පසු කලෙක පැවසූහ. මේ නිසා මේ කුල දරුවා කුඩා වියේ පටන්ම ගමේ විහාරස්ථානයේ විවිධ ආගමික කටයුතුවලට බෙහෙවින් සහභාගි විය.

මේ අතරතුර පැවිදි වීමේ බලවත් අභිලාෂයක්ද හටගත් හෙයින් හෙතෙම ඊට සුදුසු ගුරුවරයකු සොයන්නට විය. පවුලේ සියල්ලන්ටම ආදරය කළ නමුත් බැඳීමක් නොතිබුණ අතර, පැවිදි වීමේ ආශාව නිසා ගෙදරින් පැන යාමට පවා බොහෝ විට සිතී ඇත. වයස 17 දී හෙතෙම තමාට පැවිදි විය හැකිදැයි පාසලේ ආචාර්ය

* මේ කෙටි චරිතාපදනය සකස් කරන ලද්දේ 2011 ඔක්තෝබර් මාසයේදී නිස්සරණ වනය සේනාසනයේ භාවනා කළ ගිහි මහතකු මහ තෙරුන් වහන්සේ සමග කළ සාකච්ඡාවක් ඇසුරිනි.

ස්වාමීන් වහන්සේ නමකගෙන් ඇසිය. එහෙත් උන්වහන්සේ ඒ ඉල්ලීම අධෛර්යවත් කළහ.

පාසලින් අස් වූ ජිනදස තරුණයා මරදනේ පිහිටි සිය ඥාති සහෝදරයකුගේ වෙළඳ සලක වික කලක් සේවය කළේය. එහිදී අනෙකුත් ආගම් ගැන කරුණු දැනගැනීමට මහත් ආශාවක් හටගත් හෙයින් අසල පිහිටි කතෝලික දේවස්ථානයට නිතර ගොස් පියතුමා සමග සාකච්ඡා කිරීම සිරිතක් විය. හෙතෙම බොරැල්ලේ මුස්ලිම් පල්ලියටද කොටහේනේ නින්දු කෝවිලටද ගියේය. මේ විමසන නිසා බුද්ධ ධර්මය පිළිබඳ ඔහුගේ විශ්වාසය සහ ශ්‍රද්ධාව තවත් අධික විය.

වර්ෂ 1960 දී පමණ ජිනදස තරුණයා මැලිබන් විස්කෝතු සමාගමේ අධීක්ෂක තනතුරක් ලබාගත්තේය. පරාර්ථ වර්යාවේ හැම විටම යෙදුණ හෙතෙම ඉතා සරල සැහැල්ලු අභිංසක දිවි පෙවෙතක් ගෙවීය. භෞතික සැප සම්පත් තනතුරු ආදිය කෙරේ කිසිම සැලකිල්ලක් නොදැක්වීය. ඔහු පූර්ණකාලීන රැකියාවක් කළේ හුදෙක්ම දිවි පැවැත්ම උදෙසා පමණක් විය. වයස තිස්ගණන් වන විට හෙතෙම මිනිරිගල නිස්සරණ වනය සේනාසනයේ පැවිදි වීමට අධිෂ්ඨාන කරගත්තේය. තමාට අස් වීමට අවශ්‍ය බව ආයතන ප්‍රධානියාට දැන්වූ විට, අස් වීම වෙනුවට වෙන අංශයකට මාරු කරන්නම් යයි ප්‍රධානියා පවසා ඇත. ජිනදස තරුණයාගේ ක්ෂණික පිළිතුර වී ඇත්තේ “කොයි බ්‍රාන්ච් එකට දැමීමත් අපායට නේද යන්නේ?” කියාය. තමා වැඩ කළේ අනුන්ට හිරිහැරයක් නොවන පරිදි යන්නම් මුදලක් උපයාගෙන ජීවිතය පවත්වන්නට යයිද සිය අභිලාෂය වන්නේ පැවිදි වීම යයිද ඔහු වැඩි දුරටත් පවසා ඇත.

ඉක්බිතිව හෙතෙම මිනිරිගල අරණ්‍ය සේනාසනයට ගොස් පූජ්‍ය ඥානාරාම නායක ස්වාමීන් වහන්සේ ප්‍රථම වරට හමු විය. ඒ අවස්ථාව සිය ජීවිතයේ ශ්‍රේෂ්ඨතම මොහොත යයි පූජ්‍ය ධම්මාවාස හිමියෝ ඉතා ගෞරව පූර්වකව සිහිපත් කරති. ගිහියකු සේ එහි ගිය මුල්ම දවසේදී හෙතෙම අටසිල් සමාදන් වී, සෙමෙන් සෙමෙන් පූජ්‍ය ඥානාරාම හිමියන්ගේ කුටියට පිවිසුණි. උන්වහන්සේට නමස්කාර

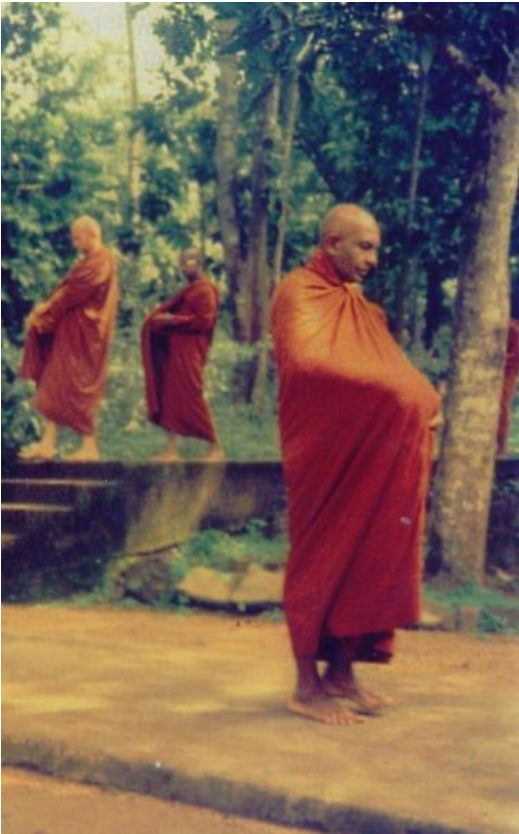
කොට යහන අසල බිම වාඩි විය. නායක හිමියෝ යහන මත වාඩි වී, යම් ගමනක යෙදීම සඳහා අවශ්‍ය දේ මල්ලක අසුරමින් සිටියහ. මේ තරුණයාගේ පැමිණීම දුටු නමුත් නිහඬවම සිය කාරියෙහිම නිරත වී සිටියහ. මඳකින් නෙත් කොනින් බලා “මොකද මේ උපාසක ආවේ?” යි විමසූහ.

“අනේ අපෙ නායක හාමුදුරුවනේ, මට පැවිදි වෙන්න විශාල කැමැත්තක් තියෙනවා. ඒත් ඒ ගමන යන්න මට කිසි කෙනෙක් අත දෙන්නෙ නෑ. මම නොයෙක් දෙනෙක් හම්බ වුණා. ඒත් කිසි දෙයක් හරි ගියෙත් නෑ, හොඳ ගුරුතුමෙක් හම්බ වුණෙත් නෑ” යයි පිළිතුරු ලැබුණි. මේ බැගෑපත් මෘදු ඉල්ලීමට පූජ්‍ය නායක හිමියන්ගෙන් මෘදු, එහෙත් ස්ථිර ප්‍රතිචාරයක් ලැබුණි. “ආන්න ඒකට තමයි අපි ඉන්නෙ. අපි සේරම සංඝාරයේ එකට ගමන් කළ කට්ටිය”.

ඉමහත් ප්‍රීතියෙන් පිනාගිය තරුණයා (පසු කලෙක තෙරුන් වහන්සේගේම වචනයෙන් - “මට ඉතින් බුදු අම්මෝ, තිබුණ සතුව කියලා නිම කරන්න බැහැ”) නායක හිමියන්ට නැවතත් නමස්කාර කොට කුටියෙන් පිට විය. තමා පැමිණ ඇත්තේ ඉතාම නිවැරදි තැනට බව ඔහුට දැන් ස්ථිරය. ඒ දවසේ පටන් පූජ්‍ය ඥානාරාම හිමියෝ ඔහුගේ ආචාර්යවරයා වූහ. 1971.06.30 මිනිරිගල ධම්මාවාස නමින් පැවිදි වූහ. සාමණේර කාලයේම උන්වහන්සේ පවසා ඇත්තේ දැන්මම උපසම්පද වීමට අවශ්‍ය නැති බවත් තමන්ට අවශ්‍ය වන්නේ භාවනා කිරීම බවත්ය. නායක හිමියෝද ඊට කැමැත්ත පළ කළහ. ඉතාම කැප වීමෙන් ටෛරියයෙන් සහ වීරියයෙන් යුතුව නිරන්තර භාවනාවේ යෙදුණ ධම්මාවාස හිමියෝ මහත් දුෂ්කරතා ඉවසූහ. බොහෝ දවස්වල දහවල් දනය නොගෙන, ඇතැම් රාත්‍රි කාලවල නිදි නැතිව, භාවනා කළහ. මෙසේ දැඩි වීරියයෙන් භාවනා කිරීම නිසා අවස්ථා කීපයකදීම බෙහෙවින් ගිලන් වූහ.

උන්වහන්සේ 1978. 06. 08 දින පූජ්‍ය ඥානාරාම නායක ස්වාමීන්වහන්සේ වෙතින් උපසම්පදව ලැබූහ. ඉන් පසුවත් දිගටම භාවනා ප්‍රගුණ කළහ. උන්වහන්සේ තම ආචාර්යයන් වහන්සේ ගැන

ඉතාම ගෞරව පූර්වකව සඳහන් කරමින්, කිසිම විටෙකත් රළු වචන භාවිත නොකළ බවද සෑම විටම සියලුදෙනාටම කරුණාවෙන් මධ්‍යස්ථව උපේක්ෂා සහගතව පැවතුණ බවද පැවසුහ. තවද, සිය ආචාර්යයන් වහන්සේ තමන් වහන්සේට නිරතුරුව බෙහෙවින් ටෙට්ටය දුන් බව විශේෂයෙන් පැවසුහ.

පිණ්ඩපානයේ වඩින පූජ්‍ය ධම්මාවාස ස්වාමීන් වහන්සේ

පොත පත වැඩිපුර කියවා නැති බව පැවසූ විට, එය වැදගත් නැතැයිද ධර්මය දැක අවබෝධ කොට ඇති නිසා ඒ අත්දැකීම චතුරාර්ය සත්‍යය හා ගළපමින් ධර්ම දේශනා කරන්නැයිද නායක

ස්වාමීන් වහන්සේ උපදෙස් දෙමින් ධේරියවත් කළහයි පූජ්‍ය ධම්මාවාස ස්වාමීන් වහන්සේ පවසති.

ස්වාමීන් වහන්සේගේ විශේෂ ගුණාංග වශයෙන් සරල බව, අල්පේච්ඡතාව සහ අසීමිත නිහතමානය කැපී පෙනුණහයි උන්වහන්සේගේ සද්ධිවිහාරික ස්වාමීන් වහන්සේලා පවසති.

පූජ්‍ය මිනිරිගල ධම්මාවාස ස්වාමීන් වහන්සේ

පූජ්‍ය ධම්මාවාස ස්වාමීන් වහන්සේගේ අතහැරීමේ ස්වභාවය කොයි තරම් උසස්ද යත්, උන්වහන්සේ ගිහි කාලයේ සිය පවුල ගැන මැන භාගයේදී මෙසේ පැවැසූහ: “මම තමයි පවුලෙන්ම බාලයා. එතකොට අපිට හිටියා සහෝදරියෝ දෙන්නෙක්. නැහැ, තුන්දෙනෙක්..... ඊළඟට අයියලා තුන්දෙනෙක්. දැන් එයිනුත් එක් කෙනෙක් ඉන්නවා කියලා දනගන්න ලැබුණා. අනික් දෙන්න මැරුණා කියල ආරංචි වුණා, නමුත් මම ගියෙත් නැහැ. මට බලන්න යන්න අවශ්‍යතාවකුත් නැහැ. මොකද සංසාර ගමනේ එයාලත් එකයි, මාත් එකයි කියලා මට හිතුණා.”

පූජ්‍ය පානදූවේ බ්‍රිමානන්ද නායක ස්වාමීන් වහන්සේ 2006 ජූලි මාසයේදී අපවත් වීමෙන් ඉක්බිතිව පූජ්‍ය ධම්මාවාස ස්වාමීන් වහන්සේ සේනාසනයේ නායක පදවියට පත් වූහ. එතැන් සිට වර්ෂ අටක් පමණ අරණ්‍යක සම්ප්‍රදය විශිෂ්ට ලෙස රැකගනිමින්, ධර්මය සහ භාවනා ක්‍රමය සජීවීව පවත්වාගනිමින් මහත් ශාසනික සේවයක් කළ උන්වහන්සේ 2015.01.28 දින අපවත් වූහ.

ස්වාමීන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනාවල උධෘත -

1. දැන් කෙනෙක් කථා කරනකොට අපි එයාව හඳුනනවා; මෙයා ගිහියෙක්ද, පැවිද්දෙක්ද, මොනවාද කරන්නේ කියලා අපි දන්නවා. සාමාන්‍යයෙන් එයා සමාජයේ හැසිරෙන හැටි දන්නවා. විඤ්ඤාණං අනිදස්සනං කීවහම ඒ විඤ්ඤාණයට පේන්නේ නැහැ මොකක්වත්. මෙයා ගැහැනියක්ද පිරිමියෙක්ද තිරිසනෙක්ද දෙවියෙක්ද මොකක්වත්ම පේන්නේ නැහැ. සංස්කාර ගොඩක් ඇති වෙලා නැති වෙලා ගියා විතරයි. ඉතින් මුළු විශ්වයම පේන්නේ ධාතු විදිහටයි. විඤ්ඤාණයට බැලුවහම පේන්න දෙයක් නැහැ. අල්ලගන්න දෙයක් නැහැ. ඔන්න නිවනේ ලක්ෂණය.
2. අද ධර්මය ගැන නියම හැඟීමක් නැති නිසා තමයි මේ මනුස්සයෝ ප්‍රමාදයට වැටිලා ඉන්නේ. එතකොට සත්‍යය දකින්න එපායැ නිවනේ වටිනාකම දැනගන්න; ලෝකයේ තියෙන හයානකකම දැනගන්න. මම පෙන්වන්නේ ඔය දෙක තමයි. ඔය දෙක දැක්කායින් පස්සේ තමයි ඔන්න බුදුරජාණන් වහන්සේ දකින්න පුළුවන්කම තියෙන්නේ.
3. දැන් මේ බුදුරජාණන් වහන්සේ මුල සිටම පෙන්වන්නේ හික්මීම නේ. හික්මීම කියන්නේ මොකක්ද? විනය අනුව වැඩ කිරීමයි. එතකොට හිතේ කීකරුකමක් ඇති වෙනවා. හිතේ කීකරුකමක් ඇති වෙන විට දන්නෙම නැතිව කයේ කීකරුකමක් ඇති වෙනවා. ඔය සාමාන්‍ය හැඩගැසීම. ඕක භාවනාවට ගියාම බොහෝම පහසුයි, හිත සංවර කරගෙන වැඩ ටික කරගන්න. ඒකයි මේ "විනය" පෙන්නුම් කරලා තියෙන්නේ.
4. ලෝක සත්ත්වයාගේ සිත නිවනට නැඹුරු වන්නේ නැත්තේ මොකද? සිය කැමැත්තක් ඇති වන්නේ නැත්තේ මොකද? මෙහේ අල්ලාගෙන ඉන්න නිසා. අල්ලනට දෙයක් නැති තැන අල්ලාගෙන ඉන්නවා. අල්ලගෙන ඉන්න ඉන්න වෙන්නේ

මොකද, අර නිත්‍ය වශයෙන්මයි බලන්නේ. සැප වශයෙන්මයි බලන්නේ. ආත්ම වශයෙන්මයි බලන්නේ. ඒවා නැති වෙන හැටි සම්පූර්ණයෙන්ම වැටහුණාම අතහරිනවා.

5. දැන් “වේදනා පච්චයා තණ්හා” කියලා තියනවා. ඊළඟට සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේ පෙන්වලා තියනවා එස්ස, වේදනා, සඤ්ඤ, චේතනා, මනසිකාර කියලා. එතනින් බැලුවහමත් අර එස්සය, විඤ්ඤණය එස්සය කරගත්තාම වේදනාව ඇති වෙනවා. වේදනාව ඇති වුණාම මොකද කෙරෙන්නේ? සඤ්ඤාව ඇති වෙනවා. කොහොමද මේ සඤ්ඤාව ඇති වෙන්නේ? අන්න අර සනයට අනුවයි. සම්මුතියට අනුව මේ මනුස්සයෙක්, මේ තිරිසනෙක් කියලයි බැලුවේ. සනයට අනුව බලනකොටම ඇති වෙනවා සඤ්ඤාවක්. ඒ සඤ්ඤාවෙන් තමයි හදුනාගන්නේ මේක පණ නැති වස්තුවක්, මේ පණ තියෙන සත්වයෙක් - හැඩයි, රූවයි, ප්‍රිය මනාපයි කියලා අල්ලාගන්නවා මේවා.
6. සන සඤ්ඤාව බිඳීමෙන් තමයි, අනිත්‍යතාව දැකලා නැවත නැවතත් මේ නාම රූප දෙක අනිත්‍ය වශයෙන් බලාගෙන යනකොට දුක වශයෙන් පේන්නේ. මේ විදිහට පුදුම ධර්මයක් නේ ඇතුළත තියෙන්නේ. කෝ ඉතින් සංසාරයේ අපිට අවස්ථාවක් තිබුණයැ මේවා හොයන්න? නැති නිසා නේ මෙව්වර කල් අපි දිගෙන් දිගටම ආවේ. තවතවත් මේකට ඉඩ තිබ්බොත් කවද බුදුවරයෙක් හමු වෙන්නිද? කවද බුද්ධ සාසනයක් ලබන්නිද? කවද මනුස්සයෙක් වෙලා උපදින්නිද? මෙන්න සංසාර ගමනේ තියෙන භයානකකම! දැන් මේ හොඳ අවස්ථාවක් ලැබ්ලා තියනවා.
7. නාම රූප දෙකේ චලනයන් දකිනකොටයි වැටහෙන්නේ සංඛතේ ස්වභාවය. සංඛතේ කියලා පෙන්වන්නේ මේ සතර මහා භූතයන්ගෙන් සැදුණ රූප කොටස් එකතු වෙලා කරන වැඩ කොටස. ඉතින් ඕක කෙරෙන්නේ කොතනද? මේ රූප කයේනෙ. දැන් රූප කය හොඳට පරීක්ෂාවෙන් බලාගෙන බලාගෙන යන්නේ. අන්න ඒ බලාගෙන යනකොට සම්මුතිය ටික ටික

කැඩිලා බිඳිලා යනවා. ඒ කැඩි කැඩි ගිහිල්ලා තමයි, ආදීනව ලක්ෂණය ජේන්න පටන්ගන්නේ. හොඳට ජේනකොට තමයි කලකිරීම ඇති වෙන්නේ.

8. සෑම සත්ත්වයෙක් තුළම, සෑම වස්තුවක් තුළම එක්තරා ධර්මතාවක් තියනවා. මොකක්ද මේ ධර්මතාව? හේතුවකින් හටගත්තා වූ යමක් වේද, ඒක අස්ථිරයි. කැඩෙනවා, බිඳෙනවා. එහෙනම් මොකක්ද මෙතන වෙන්නේ? මොකක්ද ධර්මයේ ස්වභාවය හැටියට පෙන්වලා තියෙන්නේ, ඒ සෑම දෙයක්ම වෙනස් වෙනවා. වෙනස් වෙනවා නම් මොකක්ද තියෙන්නේ? අනිත්‍යතාව නේ.
9. සංසාර ගමන පටන්ගන්නේ කවුද? තෘෂ්ණාව. තෘෂ්ණා වශයෙන්, සෑප වශයෙන් අල්ලාගත්තේ මොකක්ද? ක්ෂණයක් ක්ෂණයක් පාසා වෙනස් වන සංස්කාර කොටස්. මෙන්න මේක දැනගත්ත කෙනාට තමයි සසර කලකිරීම ඇති වන්නේ. තෘෂ්ණාවක් ඇති වෙච් නැති වෙච් යනවා. මේ කිසිම දෙයක් ස්ථිර වශයෙන් පවත්වන්න බෑ. ලෝකය අනිත්‍ය වශයෙන්, දුක් වශයෙන්, අනාත්ම වශයෙන් බලන්න ඕනෑ. එතකොට මෙතන කෙනෙක් නෑ දකින්න. ඉන්නේ විඤ්ඤණය විතරයි. එයා කියන හැටියට තමයි වැඩ කරලා තියන්නේ. නිවන් ගමන වළකන්න ගමන් කරවන්නෙත් හිත.
10. තණ්හාව නැත්නම් නැවත අල්ලාගැනීමකට ඉඩක් නැහැ. ඒ තණ්හා බන්ධනය සම්පූර්ණයෙන්ම නැති කරලා ඒකෙ ආදීනව දැකලා කලකිරිලා නිස්සරණයට පත් වුණාම තමයි, නිවීමට පත් වෙන්නේ. එතකොට අර තිබිච්ච ගින්දර දර ටික සේරම ඇදලා දනවා. පත්තු වෙච්ච එක එහෙමම නිවිලා යනවා. නැවත ගින්න පත්තු වෙන්න අවශ්‍ය උපකාරක දේවල් මොකුත් නැහැ. අමු දරත් නැහැ, වියළි දරත් නැහැ. සම්පූර්ණයෙන්ම නිවිලා ගියා.
11. නිවනට ගියාම, අපෝසි ඒකට ගියාම (හරියට එතන සත්ත්වයෙක් පුද්ගලයෙක් ඉන්නවා වගේ තේරුම් අරගෙන) අපට මේ

ඉන්ද්‍රියයන්ගෙන් කෝ සැපක්? ඇහෙන් කොහොමද සැප විඳින්නේ? දිවෙන් කොහොමද සැප විඳින්නේ? නාහෙන් කොහොමද සැප විඳින්නේ? කයෙන් කොහොමද සැප විඳින්නේ? හිතෙන් කොහොමද සැප විඳින්නේ? කියලා ඔන්න පස්සට යනවා. අතේ ඔය නිවන ටිකක් පහු වුණාවේ. අපිට තව සැප ටිකක් විඳගන්න ඕනෑ කියලා කල් දනවා. එතන පහළ වෙන්නේ මොකක්ද? අවිද්‍යාව, මෝඩකම. අවිද්‍යාව අන්ධකාරයෙන් අර නිවන් මග වහනවා.

- 12. බුදු දහමේ පෙන්නල තියෙන්නේ කොහොමද මේ ධර්මයේ තියෙන ගැඹුර? හරියට සාගරය උඩ ඉඳල පතුලටම යනව වගේ වැඩක්ය මේ වැඩ පිළිවෙළ කියල. මේ සම්පූර්ණ ධර්මයේ වටිනාකම පෙන්නල තියෙන්නේ මුහුදේ උඩ කොටස හැටියට. එතකොට ටිකක් මැද හරියට යන විට හා අන්තිම පහළට යන විට “ධර්ම රසය” පෙනෙන හැටියට නේ පෙන්නල තියෙන්නේ. ඒ නිවන් දැකීමේ වටිනාකම තමතමන්ටම වටහාගැනීමටයි උන්වහන්සේ දේශනා කරල තියෙන්නේ.
- 13. විදර්ශනා භාවනාව කරගෙන යනකොට, තමන්ටම දැකගන්න පුළුවන් මේ දුක තියෙන්නේ කොහෙද? දුක ඇති වන්නේ කොහොමද? මේකට හේතුව කුමක්ද? කියලා තමන්ගේ නුවණින්ම දැකගත්ව පුළුවන්කම තියනවා. නැතිව පොතපතේ තියෙන ධර්ම දේශනා කියවා කියවා හිටියට කවදවත් එය තේරුම්ගන්නේ නැහැ. අන්න අර විනයට අනුව හික්මිලා, සිත සංවර කරගෙන කය සංවර කරගෙන, විදර්ශනා භාවනාවක යෙදෙනකොට සම්පූර්ණ සිත තුළ තියෙන දුක දුකක් හැටියට අවබෝධ කරගන්ට පුළුවන් වෙනවා. එතකොට ඒකට හේතුවත් පේනව නේ.

(මේ උධාන සියල්ලම “භාවනා අන්දකීම් සහ කමටහන් දේශනා” කෘතියෙනි.)

ඇ) ගෞරවාර්භ කටුකුරුන්දේ ඤාණානන්ද නායක ස්වාමීන් වහන්සේ

ටෙරවාද බුදු සමය පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකාවේ මෑත භාගයේ විසූ සුප්‍රකට ශ්‍රේෂ්ඨ උතුම් පඬිවරයකු වූ කටුකුරුන්දේ ඤාණානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ මිනිරිගල නිස්සරණ වනය සේනාසනයේ දීර්ඝ කාලයක් වාසය කළා වූද එම සංඝ ජිතා පරම්පරාවේම එක් විශේෂ තැනක් දැරුවා වූද යතිවරයෙකි.

ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ හබරාදුව කටුකුරුන්ද ග්‍රාමයේ වාසය කළ විදුහල්පතිවරයකු වූ එච්. ජී. නිකුලස් අබේවර්ධන මහතාගේ සහ ලිසියා වීරසේකර මහත්මියගේ පුත්‍රයා ලෙස 1940 ජූලි 10 වන දින උපන් නන්දසිරි අබේවර්ධන ගාල්ලේ මහින්ද විද්‍යාලයෙන් අධ්‍යාපනය ලැබීය. ඉක්බිති පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළු වී විශේෂ විෂය ලෙස පාලි භාෂාව හදරා, 1962 දී ප්‍රථම පන්තියේ ගෞරව උපාධියක් දිනාගත්තේය. 1967 වන තෙක් එහි කථිකාචාර්ය ධුරයක් දැරීය.

විශ්වවිද්‍යාලයේ ආචාර්ය උපාධිය සඳහා හෙතෙම *Concept and Reality in the Early Buddhist Thought* යන මාතෘකාව යටතේ බුදු දහම පිළිබඳ ගැඹුරු විග්‍රහයක් කරමින් නිබන්ධන යෝජනාව ඉංග්‍රීසි බසින් ලිවීය. එම කෙටුම්පත කියැවූ ජර්මන් ජාතික පූජ්‍ය ඤාණපෝණික ස්වාමීන් වහන්සේ එය බෙහෙවින් අගය කරමින්, මහනුවර බෞද්ධ ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන සංගමය ලවා 1971 දී මුද්‍රණය කරන්නට සැලැස්වූහ. මෙය අද බෞද්ධ ලෝකයේ මහත් සම්භාවනාවට පත් ප්‍රාමාණික ග්‍රන්ථයක් වී ඇත. (පැවිදි වූ පසු ඤාණානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේම එය "පැරණි බෞද්ධ චින්තාවේ

සංකල්පය සහ යථාර්ථය” යන නමින් සිංහල බසට පරිවර්තනය කළහ.)

බුද්ධ ධර්මය පිළිබඳ අති ගැඹුරු සහ පුළුල් අවබෝධයෙන් යුක්ත වූ අබේවර්ධන තරුණයා ගිහි ජීවිතය අත්හැර 1967 වසරේදී දෙඩන්දුව පොල්ගස්දූව අරණය සේනාසනයෙහිදී කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද නමින් පැවිදි විය. උන්වහන්සේ ජර්මන් ජාතික පූජ්‍ය ඤාණවිමල මාහිමියන්ගෙන් මුල් කාලයේදී භාවනාව ඉගෙනගත්හ. වර්ෂ 1972 දී මිනිරිගල නිස්සරණ වනය අරණය සේනාසනයට වැඩම කොට, ශ්‍රී ඥානාරාම නායක ස්වාමීන් වහන්සේ යටතේ භාවනා ප්‍රගුණ කළහ. දශක දෙකක් පමණ පුරා කිට්ටු ආචාර්ය ශිෂ්‍ය සම්බන්ධතාවකින් බැඳුණ මේ ශ්‍රේෂ්ඨ යතිවරයින් දෙදෙනා වහන්සේගේ සහසම්බන්ධය, තථාගත ධර්මය අවබෝධ කිරීමත් එය භාවනා මාර්ගයෙන් දැක ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීමත් එක් කළ අගනා නව යුගයක් විය. එක් ආකාරයකින් සලකන විට, විදර්ශනා ධුරය සහ ග්‍රන්ථ ධුරය එක් කළ අද්විතීය ශ්‍රේෂ්ඨ යුගයක් විය.

නිස්සරණ වනය අරණය සේනාසනයේ වාසය කළ යෝගාවචර භික්ෂූන් වහන්සේලාට ධර්ම දෙශනාවලියක් පවත්වන ලෙස මහා නායක පූජ්‍ය ශ්‍රී ඥානාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ කළ ආරාධනයක් පරිදි ඤාණනන්ද හිමියෝ 1988 වර්ෂයේදී දේශනා පෙළක් පැවැත්වූහ. තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දේශිත ගම්භීර වූ ගම්භීරාර්ථවත් වූ ශුන්‍යතා ප්‍රතිසංයුක්ත සූත්‍ර, ථෙරවාදී අට්ඨ කථා සම්ප්‍රදයට ගැති නොවී අදීනව විග්‍රහ කරමින් පැවැත්වූ මෙම ගැඹුරු දේශනා තිස්තුන පසු කලෙක “නිවනේ නිවීම” යනුවෙන් ග්‍රන්ථ පෙළක් ලෙස පළ විය. එම ගැඹුරු සූත්‍ර කොටස් පිළිබඳව අට්ඨකථාවල ඇති නිරවද්‍ය නොවන හෝ අසම්පූර්ණ විග්‍රහ ප්‍රඥප්තන හා කුශාල ලෙස විමසමින්, වචනයක් පාසා විශ්ලේෂණය කරමින්, වචනවල ලේශාර්ථ සහ නිරුක්ති විග්‍රහ කරමින්, මැණික් පතලකින් මහාර්ඝ මැණික් මතු කරන්නා සේ නිර්මල බුද්ධ ධර්මය මතු කරමින් උන්වහන්සේ කළ මේ විග්‍රහය අද්විතීය වේ. මෙයින් උන්වහන්සේගේ

ධර්ම ගම්භීරත්වයද විශ්ලේෂණ කුසලතාවද මැනැවින් ප්‍රකට වෙයි. නිර්මල බුද්ධ ධර්මය නම් මේ යයි විග්‍රහ කොට හෙළි කළ මෙම දේශනාවලිය බුද්ධ ශාසනයේ විරස්ථිතියට මහෝපකාරී වෙයි.

නිස්සරණ වනය අරණ්‍යක සම්ප්‍රදය සහ ප්‍රතිපදාව මැනැවින් පිළිබිඹු වන මහඟු අවස්ථාවක්

ප්‍රඥවන්ත, උදර, ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපන්න, මෙමත්‍රී කරුණා ගුණෝපේත ප්‍රාධානියෙන් වහන්සේ සහ ආර්ය ධර්මයෙහි විනීත, සුප්‍රේශල ශික්ෂාකාමී, නිහතමානී, සුවච ශිෂ්‍ය ස්වාමීන් වහන්සේ.

ගිහි කාලයේ පටන්ම ශාස්ත්‍රීය සහ බුද්ධි ගවේෂණයට මහත් රුචියක් දැක්වූ හෙයින් ඥාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ පාලි, සංස්කෘත සහ ඉංග්‍රීසි භාෂා ඥානයද ත්‍රිපිටකය පිළිබඳ ගැඹුරු ඥානයද ඇසුරින් ග්‍රන්ථ රාශියක් ලියූහ. පටිච්ච සමුප්පාද ධර්මය, මනසේ මායාව, පැරණි බෞද්ධ චින්තාවේ සංකල්පය සහ යථාර්ථය, “පහත් කණුව” ධර්ම දෙශනා පෙළ, ස්පර්ශයේ ආශ්චර්යය, ආදී පොත් ඉතා විශද ලෙස බුදු දහමේ ගැඹුරු කරුණු විග්‍රහ කරයි. උන්වහන්සේ විසින් සිංහල භාෂාවෙන් පොත් 65 ක් ලියන ලදී.

උන්වහන්සේ විසින්ම මෙයින් පොත් 30 ක් ඉංග්‍රීසි භාෂාවට පරිවර්තනය කරන ලදී. මෙම පොත්වල ඇති ධර්ම කරුණු කොයි තරම් ගැඹුරුද යත්, ඒවා පරිවර්තනය කළ හැක්කේද උන්වහන්සේටම පමණකිසි විද්වත්හු එක හෙළා පවසති. මේවා බෞද්ධ ලෝකයේ රටවල් රාශියක විද්වතුන් විසින් පරිශීලනය කරනු ලැබේ. මේ බෞද්ධ පඬිතුමන් වහන්සේ මෙන්ම මෙම කෘතිද ඔවුන්ගේ මහත් ගෞරව බහුමානයට පාත්‍ර වී ඇත. ඉංග්‍රීසි, ජර්මන්, ප්‍රන්ස ආදී ජාත්‍යන්තර භාෂාවලටත් මෙම කෘති කීපයක් පරිවර්තනය කොට තිබේ. ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේගේ ගැඹුරු සහ පුළුල් ධර්ම ඥානයත් ප්‍රඥවත් සියුම් විශ්ලේෂණ කුශලතාවත් සිංහල, පාලි, සංස්කෘත, ඉංග්‍රීසි යන භාෂාවල විශිෂ්ට දැනුමත් නිසා මෙම ග්‍රන්ථ ඉමහත් ශාස්ත්‍රීය අගයකින් යුතු වේ.

පූජ්‍ය ඥානාරාම නායක තෙරුන් වහන්සේ අපවත් වීමෙන් පසු පූජ්‍ය ඤාණනන්ද හිමියෝ 1995.02.23 දින මිනිරිගලින් වෙන් වී, කැගල්ලේ දේවාලේගම පොත්ගුල්ගල අරණයයෙහි වාසයට ගියහ. එහි වසර විස්සක් පමණ තිස්සේ ග්‍රන්ථකරණයේ, ධර්ම දේශනා පැවැත්වීමේ සහ භාවනා උගැන්වීමේ යෙදුණහ. ඉක්බිතිව 2015.06.28 දින ඉංගිරියේ කරදන දම්මුල්ලේ සේනාසනයට වැඩම කොට ඉතාම අප්‍රකටව භාවනානුයෝගීව වාසය කළහ. ගැඹුරු අසහාය ධර්ම ඥානයත් අතිශය අල්පේච්ඡ බවත් සිල්වත් බවත් රුක්ෂ දිවි පෙවෙතත් නිසා බෞද්ධ ලෝකයාගේ මහත් ගෞරවාදරයට සහ අභිවාදනයට පත් වූ උන්වහන්සේ 2018 පෙබරවාරි 22 දින අපවත් වූහ.

පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ - 1994

අති පූජ්‍ය ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වීමෙන් පසුවද, උන්වහන්සේ විසින් ජීවිත කාලය තුළදී හෙළි කරන ලද ගැඹුරු නිර්මල බුද්ධ ධර්මය ඇතුළත් ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය කරමින් සහ අන්තර්ජාලයට ඇතුළු කරමින් “කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද සදහම් සෙනසුන් භාරය” උන්වහන්සේගේ කාර්ය සාධනය අඛණ්ඩව ඉදිරියට ගෙන යයි. එහෙයින් උන්වහන්සේගේ ග්‍රන්ථ සියල්ලම මෙරට සහ විදේශවල බෞද්ධ ගිහි පැවිදි සියලුදෙනාට නොකඩව පරිශීලනය කිරීමට අවස්ථාව සැලසී ඇත.

ස්වාමීන් වහන්සේගේ ධර්ම ග්‍රන්ථවල උධෘත -

1. චින්තනයේ ආරම්භක පියවර 'චිතක්ක' යන්නෙන් හැඟෙන අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ඇති වන සංකල්පනයේ විහිද යාම හා විස්තාරය 'පපඤ්ච' යන්නෙන් සුවිත බැව් හැඟේ.
(පැරණි බෞද්ධ චින්තාවේ සංකල්පය සහ යථාර්ථය)
2. අනෙක් අතට 'පපඤ්ච' යන පදය වඩා පුළුල් අරුතක් දනවමින්, පුහුදුන් පුගුලාගේ කාල්පනික 'කුළුමා' ගාල කඩාගෙන දිව යන හැටි ඉඟි කරයි. සාපේක්ෂක අර්ථයකින් වුව 'විචාර' යන්න මානසික ලෝකයෙහි ක්‍රමික පාලන තන්ත්‍රයක් හඟවතැයි ගතහොත් 'පපඤ්ච' යන්නෙන් හැඟෙන්නේ පාලනයට නතු නොවන විප්ලවකාරී තත්ත්වයකි. (එම)
3. චිතක්ක විචාර නමැති දෙරටු පාලනය කරගැනීමෙන් පපඤ්චය දුරලීමට දෙන ලද සුවිශේෂ උපදෙස් බුදුදහමෙහි ඉතාමත්ම මූලික ආචාරාත්මක ඉගැන්වීම් තුළද දක්නට ලැබේ. (එම)
4. කෙතරම් චිතක්ක, පරිචිතක්ක, මහාපුරිසචිතක්ක ඇති වූ බව කියතත් පපඤ්චයෙන් විමුක්ත බව විමුක්ත පුද්ගලයාගේ සුවිශේෂ ලක්ෂණයකි. මේ වනාහි මුනිවරයා තුළ ඇති නිහඬ බව හඳුනාගැනීමේ ඉඟියකි. මුනිවරයා නිහඬව සිටින්නේ කතා නොකරන විට පමණක් නොවේ. කතා කරන විට පවා මුනිවරයා නිහඬය. 'මහණෙනි, මම ලෝකයා සමග විවාද නොකරමි. ලෝකයා මා සමග විවාද කරයි.' යන විරෝධාභාසයක් වැනි බුදු වදන අර්ථවත් වන්නේ මේ නිසාය. (එම)
5. පටිච්චසමුප්පාදයේ ද්වාදසාංගය කියන්නේ නිදර්ශනයයි. ඒවායේ යට තියෙන්නේ ප්‍රත්‍යය සම්බන්ධතාවයි. අවිජ්ජා පච්චයා සංඛාරා, සංඛාර පච්චයා විඤ්ඤණං, කියලා එතනින් ඉවර

වෙන්වෙන් නැහැ ඒ සමුදය පැත්ත. නමුත් අන්ත බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්නුවා යම් අවස්ථාවක අවිද්‍යාව නිරුද්ධ වුණොත්, අවිද්‍යාව නිරුද්ධ වුණා කියන්නේ ප්‍රඥව පහළ වීමයි. අවිද්‍යාව නිරුද්ධ වෙනවා කියන්නේ ප්‍රඥව පහළ වීමයි. එතකොට ප්‍රඥ ආලෝකය පහළ වීමත් එක්කම ඒ ක්ෂණිකවම අර කියාපු සංස්කාරත් ඉවරයි. නාමරූපයත් ඉවරයි. සලායතන ඉවරයි. ඔක්කොම ඉවරයි. (පටිච්ච සමුප්පාද ධර්මය)

- 6. මරණ මොහොත ළං වන විට අපි අපේ ජීවිත කඹයෙන් අපට ඉතුරු වී ඇති අන්තිම ටික - අන්තිම පණ - කෙන්ද - ගිලිහී යන්නට නොදී අල්ලාගෙන සිටීමට අදිමු - අදිමු - අදිමු. එහෙත් අප අදින හුස්ම සුසුමකින් කෙළවර වන්නේ නොවැළැක්විය හැකි දෙය අනිවාර්යයෙන්ම සිදු වන බව හැඟෙන නිසාය. අනෙක් පිළේ සිටින මාරයාගේ ග්‍රහණය දැකිය. ඔහු අපවත් අප සතු සියල්ලත් ඔහුගේ පිළට ඇදගැනීමට තරයේම ඉටාගෙන ඇති බව පෙනේ. අප සතු සියල්ල අපේ පංචස්කන්ධයයි... (හිතක මහිම)

කඹ ඇදිල්ල ගැන කලින් කී අමුතුව දක්ෂතාව පිහිට වන්නේ මෙන්න මේ මොහොතේදීය. ඒ දක්ෂතාව නම් අතහැරීමේ හැකියාවයි. බරගොඩවල් පහම අතහරින්න. එවිට මාරයාට 'කොන්දම් මාරුවක්' සිදු වනු නියතය. අපේ සංසාර කඹ ඇදිල්ලේ විශිෂ්ටතම අවසාන ජවනිකාව එයයි. එනම් මාර පරාජයයි. (හිතක මහිම)

- 7. මරණානුස්සති භාවනාව 'අමෘත' නම් වූ නිවන් සුවය දක්වා ගෙන යන භාවනා කමටහනකි. මරණ සතිය වැඩීමේ හොඳම ක්‍රමය නම්, එය අපේ ආශ්වාස - ප්‍රශ්වාස ක්‍රියාවලියේ රිද්මය අනුව පුරුදු පුහුණු කිරීම බව බුදුපියාණන් වහන්සේ වදාළහ. 'ආශ්වාස - ප්‍රශ්වාස දෙකක් අතර මගේ මරණය සිදු විය හැකිය' යනුවෙන් නිතර ගැඹුරින් මෙනෙහි කරන්නා අමා මහ නිවනට වහවහා ළං වන බව බුදුපියාණෝ වදාළහ. (එම)

8. සතිමත්ච, දුනුවත්ච, නොපමාව, වහවහා මෙනෙහි කිරීම කෙලෙස් මාරයා සමග මුහුණට මුහුණ ලා කරන සටනක් වැනිය. කඩු හරඹයේ දක්ෂයා සතුරාගෙන් එන - එන කඩු පහර තමාගේ කඩුවෙන් වළක්වාගනී. විතර්ක වැඩී යා නොදෙන සේ ශීඝ්‍රයෙන් මෙනෙහි කිරීම විදර්ශනා භාවනාවේ මූලික අභ්‍යාසයකි. (එම)
9. මුළු ජීවිතය තුළම අපි කෙළවරක් නැති එකතු කිරීම්, අඩු කිරීම්, බෙදීම්, වැඩී කිරීම් සහිත ගණනක් සෑදීමට වෙහෙසෙමු. ගණන කෙතරම් දිග වුවත් එහි අවසන් පියවර වශයෙන් ඇත්තේ බිත්දුවෙන් වැඩී කිරීමය. (එම)
10. හැම මිනිහෙක්ම සොහොන් කොතකි. හැම මුහුණක්ම වෙස් මුහුණකි. (එම)
11. ඉඳහිට හෝ තමාගේම අවමඟුලට සහභාගි වීම මැනවි. (එම)
12. 'ඊයේ' - ඊයේ රැ දුටු හීනයකි.
 'හෙට' - අද රැ දකින හීනයකි.
 'අද' - දවල් හීනයකි. (එම)
13. අප දකින දේම අපේ දර්ශන පඨය අවුරා ලන බව වැටහෙන්නේ විනිවිද දැකීමේ හැකියාව ඇති වූ විටය. (එම)
14. මාන්තය - පොදු දේපොළක් (පයවි, ආපො, තෙජො, වායො) අයථා ලෙස තමා සතු කරගැනීමකි. තම සහජීවීන් මානසිකව සූරා කෑමකි. (එම)
15. ඔබේ 'වාහනයේ' කොටස් ගලවා නැවත සවි කරන හැටි ඉගෙනගන්න: 1. අත් ඇට 2. පා ඇට 3. කෙණ්ඩා ඇට. 4.කලවා ඇට 5. උකුල් ඇට 6. පිටකටුව 7. හිස්කබල (එම)

ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේගේ සිරි වර්තය

(අති පූජ්‍ය උඩරියගම ධම්මජීව නායක ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් රචිතය.)

කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වීමෙන් වැඩි කලක් ගත වන්නට පෙරාතුවම, අති පූජ්‍ය ධම්මජීව නායක ස්වාමීන් වහන්සේගේ මූලිකත්වයෙන් යුතුව සැදුහැවත් කිහිපදෙනෙක්, ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ පිළිබඳ අනුස්මරණ ග්‍රන්ථයක් සම්පාදනය කොට ප්‍රථම වර්ෂ පූර්ණ සංවත්සරයේදී එළි දැක්විය යුතු යයි අදහස් කළහ. ඒ අනුව ලිපි ලිවීමද ආරම්භ කළහ.

එහෙත් එසේ අනුස්මරණ ග්‍රන්ථයක් සම්පාදනය කිරීමේ අදහසක් නැතැයි කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද සදහම් සෙනසුන් භාරය විසින් දන්වන ලද හෙයින් ලිපි සම්පාදනය නතර කරන ලදී.

කෙසේ වුවද, ඒ වන විට අති පූජ්‍ය ධම්මජීව ස්වාමීන් වහන්සේ ලිපියක් ලියා අවසන් කොට තිබුණි. එම ලිපිය අති පූජ්‍ය ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේට කරන උපහාරයක් ලෙස මෙම කෘතියෙහි පළ කිරීමට තීරණය කළෙමු.

- කර්තෘ

අද මාර්තු 14 ද අපවත් වී දවස් 22 යි...

නිල්ලඹ පරිච්ඡේදය.

1985 වන විට නිල්ලඹ ගිහි භාවනා මධ්‍යස්ථානය ගොඩවින් සමරරත්න මහත්මයාගේ ක්‍රියාකාරී සම්බන්ධතාව මත ලස්සනට දුවන අවධියයි. මා වැන්නකුට කියාපු තැනක්. ලද ලද අවස්ථාවල හුඹහකට රිංගන නයෙකු වගේ රිසි පරිදි අපි කිහිපදෙනෙක් මේ නිල්ලඹ විවේකයට ඇදී ගියේ නිසගයෙන්මයි. දෙස්තර ප්‍රනාන්දු මහතා කියල දුන්නා තමයි සතිපට්ඨානය එකම මග බවත් හරියට කළොත් අවුරුදු හතකින් සාර්ථක වන බවත්. නමුත් මට සැකයි ටිකක්. ඉතින් උත්සාහ කරන්න කලින් මේ සැකය ගැන කථා / සාකච්ඡා කළා නිල්ලඹදී. දවසක් කමලසිරි හාමුදුරුවෝ සාකච්ඡාවකදී මේ ප්‍රශ්නයට උත්තරයක් වශයෙන් Freed Freedom කියල පොතක් දීල මට කීව කියවල බලන්න මේකෙ පෙරවදන කියල. මම මුළු පොතම කියව්ව රහ වැටිල. පොතේ කර්තෘ හංගලයි පොත ලියල තිබුණේ. පොතේ කියවෙන පණිවිඩයත් මගේ ප්‍රශ්නයට උත්තරයත් සොයන මට මුණගැහුණේ මාතර ඥානාරාම කියන මිනිරිගල නිස්සරණ වනයේ මහ නායක හාමුදුරුවෝ. මම මුලින් හිතුවෙ අපවත් වෙච්ච නායක හාමුදුරු නමකගේ පොතක් කියල. නමුත් කල් යන්න කලින් ආරංචි උනා මේ ලොකු හාමුදුරුවෝ වැඩ ඉන්නව, නමුත් හමු වන්න අපහසු බව. මම හමු වීමක් ගැන කල්පනාව පැත්තක තියල මේ පොත අනුව භාවනා කරන්න හිතුව හිතේ උනන්දුව වැඩිකමට. පස්සේ උපුල් මල්ලි හම්බ වෙලා සුබෝධාරාමයේදී මේ කියන සත්ත විසුද්ධිය ගැන ඇහුව. උපුල් මල්ලි පොතක් දීල මට කීව "මමත් ඒ ගැන වැඩිය දන්නේ නැහැ නමුත් මේ පොත කියවල බැලුවොත් හොඳයි" කියල. ඒ පොතේ තිබුණෙත් මාතර ඥානාරාම කියන ලොකු හාමුදුරුවන්ගේ ලියමන් විස්තරයක් "සත්ත විසුද්ධිය සහ විපස්සනා ඥාන" නමින්.

මේව කියව කියව නිල්ලඹ තනි කුටියෙ ඉඳගත තනියම භාවනා කළා. හරියට බේත් තුණ්ඩුවයි වෙද පොතයි වගේ. ප්‍රනාන්දු දෙස්තර මහත්තය උපස්ථායකය වගේ ළඟ. සති දෙකක් යනකොට මට මාතර ඥානාරාම කියන ලොකු හාමුදුරුවන් මට ළඟ ඉන්නව වගේ. බලන්න යන්න පුදුම කඩිමුඩියක් ඇති උනා. මේ අතර වාරයේ මට රස්සාවෙන් අස් වෙන්න උනා..... ඇන්නෑවයි!

මෙන්න මෙවන් වාතාවරණයක් ඇතිව ගමනට හිත යෙදුවත් අපට සහතිකයක් නැහැ ලොකු හාමුදුරුවෝ හම්බ වෙන්න පුළුවන් වෙයි කියල. නමුත් ප්‍රනාන්දු දෙස්තර මහත්තය කීව ඔතන ඥාණනන්ද කියල හාමුදුරු කෙනෙක් ඉන්නව මම දන්න, වරක් ලියුමක් ලීව හමු වෙන්න යන්න කියල, නමුත් යන්න බැරි උනා කියල. ඕන දෙයක් වෙන්න කියල ඒ හෝඩුවාව දිගේ ගමන ගියා. වෙලාවත් ගත වෙලා අපි යනකොට. කුස්සියේ වළං හෝදන කැපකරු අපි දෑකල කියනව ඇහුණ “ඔය යන්නේ 21 කුටියේ හාමුදුරුවන්ගේ නෑයෝ” කියල අපට බාධ කරන්නේ නැතිව යන්න ඇරිය.

ගියේ 21 කුටියට. මම බලාපොරොත්තු උනේ Concept and Reality වගේ පොතක් ලියපු සුදු හාමුදුරු කෙනෙක්. යනකොට අපි 21 කුටියෙ දිහාවට, කෙට්ටු, නහර පෑදිවිව සිංහල හාමුදුරු කෙනෙක් වතුර බාල්දියක් අරගෙන ඉස්සරහින් වැඩිය. අපිත් කථා නොකර අනුගමනය කළා. කුටියට ගිහිං සිවුරක් ඇඳගෙන එළියට ආවේ ඒ හාමුදුරුවොම තමයි. ප්‍රනාන්දු මහත්තය එක්ක කථාව පටන්ගත්තා මට මතක හැටියට සංස්කාර ගැන. ආධුනික මමත් අහගෙන හිටිය. කථාව හරි ගැඹුරුයි. එතකොට ප්‍රනාන්දු දෙස්තර මහත්තය මාව හඳුන්වා දුන්න. මම කියවූ පොත්වල විස්තරයකුත් ඒත් එක්ක කියවුණා. එතකොට 21 කුටියේ මේ හාමුදුරුවො කීවුව “එහෙනං ගිහිං ලොකු හාමුදුරුවො වන්දනා කරමු නේද” කියල. මට අදහගන්න බැරි උනා මේ තරම් ඉක්මනට මේ තරම් පහසුවෙන් ලොකු හාමුදුරුවො වන්දනා කරන්න ලැබීම ගැන. යන ගමන් මට සතුට ඉහිලුම් නැතිව ගිහින් මේ 21 කුටිය හාමුදුරුවන්ගේ ළඟින්ම පස්සෙන්

යන ගමන් මම කීව "මම ස්වාමීන් වහන්සේ උතුම් කලාණ මිත්‍රයෙක් වශයෙන් සලකනව මේ කළ උපකාරයට" කියල. එයින් නතර නොවී මම තව දුරටත් කීව "ස්වාමීන් වහන්සේත් මම මිත්‍රයෙක් ලෙස සලකන සේක්වා" කියල. ස්වාමීන් වහන්සේ ආපසු මා දිහාවට හැරීල බැලුව තාලෙන් මට තේරුණා මම පැහි වචනයක් කීව බව. මේ තමයි කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද හාමුදුරුවෝ.

ඊගාව ජවනිකාව - අපි ගිහින් වැඳල කෙටියෙන් ආගිය පුවත් සැල කරල ලොකු හාමුදුරුවෝ වන්දනා කළා. මගේ හිත පිරිල ඉතිරෙනව හිතයක් හැබැ උනා කියල. මම දැක්ක කවුරුත් වගේ අපි හිටියෙ වර්තමාන මොහොතේ ගිලිල කියල. ගමන සාර්ථකයි!

එතැන් පටන් මට 21 කුටිය හාමුදුරුවෝ ලොකු අයිය කෙනෙක් වගේ සැලකුව විතරක් නොවෙයි මට අදළ ශාසනික කටයුතුවලදී කෙළින්ම වගකීම අතට අරගෙන වැඩ කළ හැටි පුදුමයි. මට තිබුනෙ මල්ලි කෙනෙක් වගේ එහෙයි කියන එක පමණයි. මගේ ගිහි ආරාමික ජීවිතය, සාමනේර බණ දහම් කියාදීම, ධම්මජීව කියල නම් තැබීම සහ උපසම්පදාවට අදළ කටයුතු සියල්ලම සියතට ගෙන කටයුතු කළ ආකාරය ගැන හිතෙනකොට ණයගැති බවක් දැනෙනව ශාසනික ගෞරවයක් මුසු. නිස්සරණ වනයේ අපි කාටත් ස්වාමීන් වහන්සේ සැලකුවේ එහෙමයි. ලොකු හාමුදුරුවෝත් මේ බව හොඳින් දනගෙන හිටිය.

නිවනේ නිවීම දේශනා

නිස්සරණ වනයේ ඒ කාලෙ නිතිපතා බණ කීමක් නැහැ. මාසයකට වතාවක් මේ නිවනේ නිවීම දේශනයක් 10 කුටියේ පැවැත්වුණා ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ මුල් කරගෙන. ඒක හරිම අරුම දෙයක් උනා මා වැනි නවක ආධුනික පැවිද්දෙකුට විශෙෂයෙන්. මම අවස්ථාව ගත්ත ඒ බණ කරුණු ගැන විස්තර විමසන්න. ඉතාමත් උනන්දුවෙන් පිළිතුරු දුන්නා පමණක් නොව පුජ්‍ය ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ මතු මට දේශනාවල පෙරනිමිතින් හෙළි කළා.

කලක් යන විට දේශනා පටිගත කිරීම හා මතු දේශනවල අන්තර්ගතය රස විඳීම වැනි කරුණු නිසා මට ලැබුණු ස්වාමීන් වහන්සේගේ සමීප ඇසුර, නිස්සරණ වනයේ කවුරුත් දන්නා ප්‍රසිද්ධ දෙයක්.

ස්වාමීන් වහන්සේගේ ගැඹුරු ඉංග්‍රීසි පොත් කියවා තේරුම්ගන්න තරම් භාෂා දැනුම මට නැති නමුත් හැකි තරම් ප්‍රශ්න ඇසීම හරහා මට තේරුණා මේ සිදු වන්නේ හැබෑ ශාසනික පෙරළියක් බව. ඒ නිසා මට වෙන ලෝකයක් තිබුණේ නැහැ ධර්මයෙන් පිට. මම උනන්දු උනා මේ සිංහල දේශනා හෙළි දක්වන්න. මුලින් මුලින් උන්වහන්සේ තද කැමැත්තක් නොදැක්වූයේ එමගින් අනවශ්‍ය ප්‍රශ්න පැන නගී කියල හිතලයි මම හිතන්නේ. නමුත් පෙරැත්ත කරනකොට කාලයත් සමග එකගතාව පළ කළා. මමත් දන්න පමණින් යතුරු ලියනය පුරුදු වෙලා 22 දේශනයේ පටන් ටයිප් කළා. දේශනා ලස්සනට ලියන්න තරම් හැකියාවක් තිබුණ පියදස්සන හිමියන් එතැනට පාත් උනේ අපේම පිනට.

මේ අතර වාරයේ ලොකු භාමුදුරුවො අපෙන් වියෝ උනා. නිස්සරණ වනය සාමාන්‍ය ලෙසට කටයුතු කෙරුණා. මේ වකවානුවේ මට බුරුමයට වඩින්න ආරාධනාව ආවා. ඒකට ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ මුලින් අකමැති උනා. මගේ බලවත් ආසාව නිසා කැමැත්ත දුන්න නමුත් අපගේ “ඥාන ශක්තිය” මෙයින් පිරිහෙන බව කීවත් මට එවකට ඒක වැටහුණේ නැහැ. මම බුරුමේ වැඩියට පස්සේ ධම්මසුනෙත්ත හිමි ටයිප් කිරීමේ කටයුත්ත කරල නිවනේ නිවීම මුදුණයට තල්ලුවක් දුන්න.

මම නැවත ලංකාවට වඩින විට ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ මිනිරිගලින් නික්ම ගිහින්. එතැන් පටන් අපේ සම්බන්ධය ටිකක් දුරස් උනා. මම උත්සාහ කළා හැකි තරම් ඒ අඩුව පිරිමහින්ට, නමුත් අංග සම්පූර්ණයෙන් කරන්න බැරි උනා. නිවනේ නිවීම දේශනා මුදුණද්වාරයේ වීම හිතට ඉස්පාසුවක් උනා. ඒ පොත්වලට බලාපොරොත්තු උන විදියට කාගෙන්වත් විවේචන එල්ල උනේ නැහැ. ඒ වෙනුවට රට්ටු දූතගත්තා මෙහෙම ස්වාමීන් වහන්සේ

නමක් වැඩ සිටින බව මේ පොත් නිසා. පහත් කණුව දේශනා හරහා, මේ නිවනේ නිවීම දේශනා අන්තර්ගතය තව දුරටත් ඉදිරියට දියුණු උනා. ඒත් ප්‍රසිද්ධ දේශනා පැවැත්වීම ස්වාමීන් වහන්සේ ප්‍රතික්ෂේප කළා. දන්න දන්න අය සේනාසනයට ගිහින් නිවනේ නිවීම දේශනා ඇහුව. මේ දේශනා විලාසය නිසා අපට වචනයක අර්ථය නිරුක්තිය හා නිදනයට අදාළ ලේඛාර්ථ ඇහිදීම පුරුදු උනා. එහෙම සූත්‍ර දේශනා හරහා කෙරුණ මේ දේශනා පෙළ ශාස්ත්‍රීය නිබන්ධන යුගයේ පෙරළියක් ඇති කළා.

ලොකු හාමුදුරුවෝ ආවරණය දුන්නා. නිස්සරණ වනය ආරම්භය ලබල දුන්න. ස්වාමීන් වහන්සේ ක්‍රමක්‍රමයෙන් අනුපූච්ච ආකාරයෙන් ගෙත්තම ගෙතුව. අපි බලාගෙන හිටිය වේදිකාව ළඟටම වෙලා. බුද්ධ ජයන්තියට පස්සේ සිදු උන මේ විශාල ධර්ම ආලෝකය අප සිසාරා පැතිර ගියා. නොසිතූ නොවිරු පිරිසක් අමා රස බිගන්නා.

අනෙකුත් ශාස්ත්‍රීය නිබන්ධන

ස්වාමීන් වහන්සේ පෙරළිය ආරම්භ කළේ මේ නිවනේ නිවීම දේශනා එළි දක්වන්න බොහොම කලින් ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයීය කථිකාචාර්යවරයකු වන ගත කළ ගිහි කාලයෙම බව හෙළි වන්නේ ස්වාමීන් වහන්සේගේම ප්‍රථම කෘතිය වන **Concept and Reality in Early Buddhist Thought** (1971) කියවීමෙනි. මෙය තම ආචාර්ය උපාධිය සඳහා නිබන්ධන යොජනාවක් ලෙස ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ මා දන්නා ලෙසට මහාචාර්ය කේ. එන්. ජයතිලක මහතා යටතේ ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ සිටියදීය. නමුත් එම නිබන්ධන යෝජනාව අනුමත වී නැත. ඒ වෙනුවට වෙනත් මාතෘකාවක් ඉහළින් යොජනා වූවත් එය තමාට සිත්ගන්නාසුලු නොවීම නිසා එම ආචාර්ය උපාධිය පිළිබඳ අදහස අතහැර පැවිදි බිමට පත් වීම ඉක්මන් වී ඇත. පැවිදි වී තම අදහසට අනුව මුල් නිබන්ධන යොජනාව අනුව කටයුතු කරද්දී, බෞද්ධ ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන සමිති සමුත්පාදක ජර්මන් ජාතික ඥානපෝෂික හිමියන් මේ ගැන උනන්දු වී, කෘතියේ කෙටුම්පත

ගෙන්වාගෙන, එය වැඩි දියුණු කරන්නට දිරි දී පොතක් වශයෙන් බෞද්ධ ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන සමිතියේ මුද්‍රණය කරන ලද්දේ 1971 දීය. මුද්‍රිත පොත කියවූ මහාචාර්ය කේ. එන්. ජයතිලක මහතා මේ පොතේ පෙරවදනටම ආචාර්ය උපාධියක් දෙන්න වටිනවා යැයි කියූ බවක් ස්වාමීන් වහන්සේ පැවසීය. නමුත් මේ කිසිවක් නොදන්නා, දැන් සිටින ආචාර්ය උපාධිධාරීන් මේ හාමුදුරුවන් කිසිම උපාධියක් නැති නිකම්ම නිකං භික්ෂුවක් (භික්ෂු ඤාණනන්ද) යැයි ස්වාමීන් වහන්සේගේ පොත් ඉවත ලන්නේ පිට කවරය පමණක් කියවීමෙන් පසුව බව ස්වාමීන් වහන්සේ දැන සිටි සේක.

ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වීමට ආසන්නයේ ස්ථවත් එවන්ස් නමැති සුදු මහත්තයෙක් විසින් මේ පොත විවේචනය කර ලිපියක් පළ කරන ලදී.¹ ඒ ගැන ස්වාමීන් වහන්සේට ලෙඩ ඇදේ සිටින විට මතක් කළ විට, ඊට ඉතාලි ජාතික ධම්මදින්නා භික්ෂුණිය විසින් ලියන ලද පිළිතුර² ප්‍රමාණවත් බව ස්වාමීන් වහන්සේ දුච්ච හඬින් පැවසීය. මෙම පොත් ස්වාමීන් වහන්සේ අතින්ම සිංහල බසට නැගීම මේ ලෙඩ කරදර මැදම සිදු වීම අරුම සිදුවීමකි. නැතිනම් එම අඩුව පිරවීමට තරම් තවත් කෙනෙක් මෙලොව නැත.

එම ඉංග්‍රීසි පොත්වලින් හෙළි කළ අදහස් නිවනේ නිවීම දේශනාවලින් තව තවත් ඔපවත් වූවාක් පමණක් නොව, ඉහත දැක්වූ අවස්ථානුකූල පරිදි සිංහලට නැංවීමත් ඉබේම සිදු විය. ඉංග්‍රීසි දන්න ලාංකික අයටත් මෙම සිංහල පරිවර්තන තව තවත් ධර්මයේ පැතිකඩ හෙළි කළා යන්න නොකියාම බැරිය. සිංහල භික්ෂුවක් සතු ධර්ම ගම්භීරත්වය පිළිබඳ, විචක්ෂණ බුද්ධිය පිළිබඳ, තෙදවත් අපගේ

¹ Evens, Stephan - Nanananda's Concept and Reality, An Assessment - Buddhist Studies Review ; 2017

² Bhikkhuni Dhammadinna - Concept and Reality, A Reply to Stephan Evens - do

ඉතිහාසගත වාර්තා ඉදිරියට ගෙන යෑමට ස්වාමීන් වහන්සේට හැකි උනේ මේ උත්කෘෂ්ට ඉංග්‍රීසි දැනුම නිසා බව කවුරුත් අවිවාදයෙන් පිළිගන්නා කරුණකි. මේ කරුණු නිසා ලෝක ශාසනයෙහි මේ චරිතය කැපී පෙනෙන්නේ, මෙවන් ශාස්ත්‍රීය දැනුමක් නිරවුල්ව හෙළි කොට, ඉන් නතර නොවී අප වැන්නවුන්ට එය අරණයක හික්මුවක් ලෙස ක්‍රියාවත් කළ ඒ භූමිකාව ශාසනයේ එතරම් සුලභ නැති නිසාය. එය සාමාන්‍ය අංකුරයක් ලෙසින් පටන්ගෙන, අප ඇස් ඉදිරිපිට දවැන්න වනස්පති රූකක් ලෙස වැඩුණේ මේ කිලෝ තිස්දෙකක් පමණ වූ කෙසෙඟ ශරීර කුඩුව තුළය.

මට හිතෙන්නේ මේ විස්කම් දස්කම්වලට ස්වාමීන් වහන්සේ සතුව පැවති සංස්කෘත භාෂා දැනුම මොන තරම් ඉවහල් වන්න ඇද්ද යන්නයි. ඒ සංස්කෘත භාෂා දැනුම නැති අපට, ස්වාමීන් වහන්සේ දැක ඇසුරු කළ පින් මහිමයෙන් තවත් පශ්චාත්තාප වීමට දෙයක් ඉතිරි නැත.

පහන් කණුව

පහන් කණුව පරිච්ඡේදය ස්වාමීන් වහන්සේගේ චරිතයට පෙරළියකි. ඒ තුළ විශාල පිරිසක් ස්වාමීන් වහන්සේ ඇසුර ලැබූහ. පොත් ලිවීම සහ බණ දෙසීම බාධාවකින් තොරව සිදු විය. ස්වාධීන පැවිදි ශිෂ්‍ය පරපුරක් බිහි විය. ස්වාධීනව අදහස් ලොකයාට හෙළි කිරීමේ පෞරුෂත්වයක් මේ කාලයේ වර්ධනය විය. සාමාජික ප්‍රශ්නවලට මුහුණ දීම ස්වාමීන් වහන්සේගේ ජන්ම ගතිය නුවුණත් පහන් කණුව එයට ඉඩ නොතබා මෙම ජීවිතයට අභියෝග එල්ල කළේ අනුකම්පා විරහිතවය. ක්‍රමයෙන් ඒවාට මුහුණ දීමට සිදු වීම හරහා අමුතු භූමිකාවක් / චරිතයක්, මේ ශත වර්ෂීය පෙරළීම සිදු වීම සමගම මේ ස්වාමීන් වහන්සේගේ සමීප ඇසුර ලැබුවන් විසින් නිරීක්ෂණය කරන ලදී.

ස්වාමීන් වහන්සේගේ සිත් ගත් වර්ත.

මිනිරිගල ගත කළ සමයේ වැඩියෙන්ම අගය කළ වර්තය වූයේ මාතර සිරි ඥානාරාම ලොකු ස්වාමීන් වහන්සේ බව ප්‍රසිද්ධය. මීට අමතරව අමෙරිකන් ජාතික කොවිද් හිමි වර්තය, ජර්මන් ජාතික ඤාණවිමල හිමි වර්තය සහ මහා කාශ්‍යප ස්වාමීන් වහන්සේගේ වර්තය යන මේවා ස්වාමීන් වහන්සේගේ ජීවන ගමනට බලපෑ බව සත්‍යයකි.

ඉංග්‍රීසි ජාතික ඥානවීර හිමි, ඩබ්. එස් කරුණාරත්න යන වර්ත පෙරමග සකස් කර දී ඇති බවක් මේ වර්ත වර්ධනය හැදෑරීමේදී දැකගත හැකි අතර, එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර මහතාගේ පොතද සාජු සේ බලපා ඇත.

මේ ලියන මගේ මිමිමට අනුව රුක්ෂ ජීවිතයකට ප්‍රිය කළ නමුත් ස්වාමීන් වහන්සේ ඊට ප්‍රමාණවත් ශරීර ශක්තියකින් යුක්ත නොවූ බව මම නිතර මතක් කළෙමි. එය පිළිගත් බවක් දක්නට නොතිබුණ නමුත් ඒ සම්බන්ධයෙන් තමාගේ සාමාන්‍ය දැනුම මඳ බව ප්‍රකාශ විය.

මෙලෙසටම අවසාන කාලයේ සූත්‍ර දේශනාවල දැක්වෙන මෙෙත්‍රී භාවනා, දැනට බහුල භාවිතයේ ඇති ක්‍රමයට පටහැණි බවට ස්වාමීන් වහන්සේගේ මත දැක්වීමක් විය. ලියා දක්වන ලද අවස්ථාද ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන්ද දිගින් දිගට සාකච්ඡා කරන විට සියලු සත්ත්වයන් වෙත මෙන් වැඩිම නියම ක්‍රමය බව හුවා දක්වන්නට දැඩි ලෙසටම උත්සාහ කළේය. ඒ වෙනුවට දැනට භාවිත කරන, ප්‍රථමයෙන් තමාට මෙෙත්‍රී කිරීමෙන් ආරම්භ කරන භාවනා ක්‍රමය විවේචනයට ලක් කළේය.

අතහැරීම

විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරයකු ව සිට ගිහි ගෙයින් නික්ම යෑම ඒ වකවානුව වන විට එතරම්ම සුලබ දෙයක් නොවේ. දුලිභ දෙයකි. ඒ අභිනිෂ්ක්‍රමණයට සාක්ෂි වීමට අපට නොහැකි උනත් අප දන්නා

කාලය තුළදී ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් අතහරින ලද දේවල් අදහාගන්න බැරි කරමි. ඒ අතර දෙඩන්දුව, මිනිරිගල නිස්සරණ වනය, පොතුහැර, පහන් කණුව ස්ථානය, වට්ටාරම ස්ථානය, පහන් අරණ භූමිය, ධම් ග්‍රන්ථ ධම් ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරය යන මෙකී නොකී දේවල් අතහරින ලද ආකාරය අදහන එක දුෂ්කරය. හිත මුසුප්පු කරවනසුලු මේ දේවල් සිදු වෙද්දී මගේ හිතත් මේවා අසා දැනගනිමින් මමත් මොකක්දෝ පාඩමක් ලැබුවෙමි. ජීවන චරිතය තුළින්ම මෙය අපට හුවා දක්වා ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වූයේ ථෙරවාද පරපුරේ තවත් ථෙරවාදී මහ තෙරුන් වහන්සේ නමක් ලෙසිනි. නිහඬ බණක් ලොවට මුරගාද්දිය.

පැවිදි ජීවිතය තුළ චාරිකාවලට - ගමනට - මැලිකමක් දැක්වූ ස්වාමීන් වහන්සේ, ඒ ගැන අප විමසූ විට ලෝකය තමා වටා කැරකෙද්දී මොකටද ලෝකේ වටේ යන්නේ යැයි පෙරළා ප්‍රශ්න කිරීම අපට හුරුය.

මේ තාක් පූජ්‍ය ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ පිළිබඳ ජීවන තොරතුරු විශේෂයෙන් රචනා කළේ ධම්මජීව හිමි සමග සමීපව ගත කළ කාලය සම්බන්ධ තොරතුරු නිසා, ඒවා හරියට ධම්මජීව හිමි චරිතාපදනයටත්, වැඩි කරදරයකින් තොරව කවද හෝ පාවිච්චි කළ හැකි වනු ඇත.

පූජ්‍ය ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ සම්බන්ධ ලෞකික ජීවන තොරතුරු මමත් දැනගත්තේ ස්වාමීන් වහන්සේගේ අපවත් වීමෙන් පසුවය. ඒත් පුවත් පත්වල පළ වූ ලිපි අනුවය. ඒවාත් මෙයට ඇතුළත් කිරීම මෙහි ලා අවශ්‍ය යැයි හැඟුණ නිසා මෙලෙස ඇතුළත් කරමු.

ගිහි නම - නන්දසිරි අබේවර්ධන.

උපත - 1940 ජූලි 10.

ගම - ගාල්ල හබරාදුව, කටුකුරුන්ද.

මව - ලිසියා වීරසේකර.

- පියා - නිකුලස් අබේවර්ධන.
- මූලික අධ්‍යාපනය - ගාල්ල මහින්ද විද්‍යාලය.
- උසස් අධ්‍යාපනය - ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය, පාලි ප්‍රථම පන්තියේ උපාධි සාමර්ථය
- රැකියාව - සහකාර කටීකාචාර්ය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය.
- ගිහි ගෙය අතහැරීම - 1967 සියල්ල අතහැර දෙඩම්දූව, පොල්ගස්දූව විවේක සේනාසනය.
- ආචාර්යයන් වහන්සේ - පූජ්‍ය කඩුගන්නාවේ ඥාණාලෝක මාහිමිපාණන් වහන්සේ.

1967 සිට 1972 දක්වා පස් වසක් කාලය තුළ වැඩ සිටීමෙන් පසු මිනිරිගල නිස්සරණ වනයේ වැඩ සිටින පූජනීය මාතර සිරි ඥානාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේ ගැන ලැබුණු ආරංචිය අනුව, එම උපසම්පදව ප්‍රතික්ෂේප කොට මිනිරිගලට වැඩම කරන ලද අතර, මේ කාලය සාමණේර නමක් ලෙස ගත කොට ඇත. මේ කාලය තුළ වරින් වර ජර්මන් ජාතික ඥානවිමල ස්වාමීන් වහන්සේ වන්දනා කිරීමට වැඩම කොට ඇති අතර, එක් වාරයකදී තදින් කරුණු ගැන්වීමෙන් පසු නැවත උපසම්පදව ලබාගත්තේ සිරි කල්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාවෙන්ය. උපසම්පදව මෙලෙස අලුත් කරගත් පසු නවකයකු ලෙස පූජනීය මාතර සිරි ඥානාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේ යටතේ ගත කළ කාලයේ අන්තේවාසිකයකු ලෙස ඉතාමත් නිහතමානීව කටයුතු කරද්දී, පූජනීය මාතර සිරි ඥානාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේ “මේ මහ තෙරුන් වහන්සේලා මොකටද සිවුරු හෝදගන්න, හිස බාගන්න අවසර ගන්නේ” යැයි විහිළුවෙන් එය වළක්වා ලන්න උත්සාහ කළ බව ප්‍රකාශ කළේ ඒ සමය සිහිපත් කරමිනි.

එසේම ඒ සමයේදී පූජනීය මාතර සිරි ඥානාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේට සිත් කරදර කරන දෙයක් ඇති විට තමන් වසන කුටියට හැරමිටිය ඇත ඇත වඩින බවත් මතක් කළේ සුභද පිළිසරකදීය. මේ සුභද ඇසුර තුළින් ලද පූජනීය මාතර සිරි ඥානාරාම මාහිමිපාණන් වහන්සේ පිළිබඳ ගුණ වර්තය කටුකුරුන්දේ ස්වාමීන් වහන්සේ ලොවට හෙළි කළේ මේ රචනය මුල ඒ සඳහන් කළ පොත් තුළිනි. ඒ පොත් එම නිසාම පුදුමාකාර යුග මෙහෙවරක් කළේ සමාජ පරිවර්තනයක්ද කරමිනි. ඒ අපගේ පෙර පින් මහිමයක් ලෙස දැනෙන විට දෙනම වහන්සේලාම අපගෙන් සමුගෙන හමාරයි. ඒ සඳහා ඉවහල් වුණු භාෂා දැනුම, කරුණු පෙළගැස්ම, උපමාලංකාරාදිය නිස්සරණ වනයටම ආවේණික වූවක් ලෙස පෙනේ.

පසුව හෙළි කරන ලද “නිවනේ නිවීම” දේශනා මේ මෙහෙවර පුළුල් කරමින් තුබූ කාලයේ අපිදු නිස්සරණ වනයට සේන්දු උනෙමු. එද මෙද තුර කාලයේ නිස්සරණ වනයේ හැඳී වැඩුණ මට හිතුවේ මේ ධර්මය පෙළහර කොතැනත් වගේ තියෙන පොදු එකක් ලෙස නමුත් දැන් මේ වන විට අපි මේ දේශනා නැවත නැවතත් අසමින්, ලියමින්, ප්‍රසිද්ධ කරමින් එහි නෛසර්ගික වටිනාකම හඳුනාගනිමින් සිටිමු. මෙලෙස මෙය ථෙරවාදී සසුනේ කැපී පෙනෙන අභිවෘද්ධියක් වීම, එයට සාක්ෂි වීමට නිස්සරණ වනයට එන්න ලැබීම හා දිගින් දිගට ස්වාමීන් වහන්සේගේ ඇසුර ලැබීම ගැන උඩ ඉන්න දේව - බුන්ම සභාවන් පවා ඊර්සියාවෙන් බලනවා ඇතැයි මට හිතේ.

ආ) ගෞරවාර්ථ උඩර්ට්‍රියගම ධම්මජීව නායක ස්වාමීන් වහන්සේ

වර්තමානයෙහි මිනිරිගල නිස්සරණ වනය සේනාසනයෙහි නායක පදවියත් ප්‍රධාන කර්මස්ථාන පදවියත් දරනු ලබන්නේ ගෞරවාර්ථ උඩර්ට්‍රියගම ධම්මජීව ස්වාමීන් වහන්සේ විසිනි.

පේරාදෙණිය නගරයට ආසන්න උඩර්ට්‍රියගම ග්‍රාමයේ විසූ කකුසඳ මුදියන්සේලාගේ සිංහිරිඛණ්ඩා මහතාට සහ බණ්ඩාර මැණිකේ මහත්මියට 1952. 02. 05 උපන් කරුණාරත්න, දරුවන් එකොළොස්දෙනකුගෙන් නවවැනියා විය. පවුලේ සියලු දරුවෝ ගම අසල පිහිටි සුබෝධාරාම විහාරස්ථානයේ දහම් පාසලට නීතිපතා ගොස් බුදු දහම ඉගෙනගත්හ. ගරු නායක හිමියෝ සිය මෑණියන් පිළිබඳව සඳහන් කරමින්, ඇය උතුම් යහගුණවලින් පිරිපුන් බවත් සිය දරුවන්ට බාල වියේ පටන්ම ආදර්ශයෙන් යහගුණ උගැන්වූ බවත් පවසති.

කරුණාරත්න ශිෂ්‍යයා ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය පේරාදෙණිය පුෂ්පදන බෞද්ධ මිශ්‍ර පාසලෙන්ද ද්විතීයික අධ්‍යාපනය පේරාදෙණිය මහා විද්‍යාලයෙන්ද ලැබීය. ඉක්බිති පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයට 1975 දී ඇතුළත් වී කෘෂිකර්මය පිළිබඳ විද්‍යාවේදී උපාධිය (B Sc) දිනාගත්තේය. එම විශ්වවිද්‍යාලයේම කෘෂිකර්මය පිළිබඳ පශ්චාත් උපාධියද හැදෑරීය. 1982 දී නෝවීජියානු සමාගමක් වන “ශ්‍රීන්ෆාම්” ආයතනයේ පූර්ණකාලීන රැකියාවක් කරන්නට විය. පසුව ඔහු එහි ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා ලෙස උසස් කරන ලද අතර, 1987 දී රැකියාව අත්හළේය.

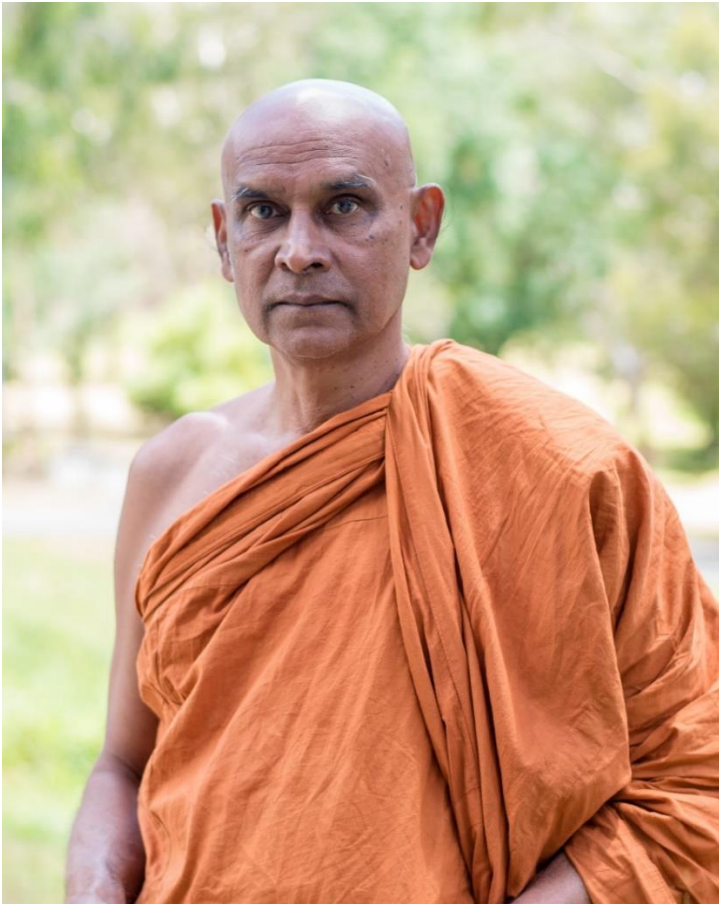
හෙතෙම දෙවන වර්ෂයේ උපාධි අපේක්ෂකයකුව සිටියදී අසනීප වූ පියාට සාත්තු කිරීමේ යෙදුණි. පියාගේ මරණයෙන් කම්පා වූ ඔහු තුළ ගිහි ගෙය අත්හැරීමට බලවත් අභිලාෂයක් ඇති වුවද මෑණියන්ගේ දැඩි ඉල්ලීම නිසා අධ්‍යාපන කටයුතු නිම කළේය. මේ කාලය තුළ හෙතෙම ජේරාදෙණිය නිල්ලඹේ භාවනා මධ්‍යස්ථානයට නිතිපතා ගොස් ක්‍රමානුකූලව භාවනා කළේය. 1987-88 වර්ෂවල එහි පරිපාලන ලේකම් ලෙසත් කටයුතු කළේය. තවද, විශ්වවිද්‍යාලයේ “වේළුවන ධර්ම සංසදය” නමින් යුත් කලාණ මිත්‍ර පිරිසක් සමග ධර්ම සාකච්ඡාවල යෙදුණි. මේ කාලයේදී වූ විශේෂ සිදුවීමක් නම්, ඔස්ට්‍රලියානු ජාතික පූජ්‍ය ශ්‍රාවස්ති ධම්මික ස්වාමීන් වහන්සේ ආශ්‍රය කරන්නට ලැබීමය. මෙයින් කරුණාරත්න තරුණයා තුළ ධර්මය පිළිබඳව පැවැති ආශාව තවත් වැඩි විය. තවද, සතිමත් වීම පිළිබඳ මූලික පාඩම උගැන්වීම ගැන ධම්මික හිමියන්ට කෘතඥ වන බව පූජ්‍ය ධම්මජීව හිමියෝ නිරතුරුව සඳහන් කරති.

1988 වර්ෂයේදී කරුණාරත්න මිනිරිගල නිස්සරණ වනය ආරණ්‍ය සේනාසනයට ගොස් ශ්‍රී ඥානාරාම මහ තෙරුන් වහන්සේ බැහැදක, එහි නතර විය. නොවැම්බර් මස 16 වැනිදා ධම්මජීව නමින් පැවිදි වී 1990 ජුනි 18 දින උපසම්පදාව ලැබූහ. ඒ වර්ෂයේ අප්‍රේල් මාසයේදී උන්වහන්සේගේ මෑණියන් අභාවප්‍රාප්ත වූ හෙයින් මේ උතුම් පින්කම දකගැනීමට එතුමියට නොහැකි විය.

1988 සිට 1992 දක්වා කාලය තුළ පූජ්‍ය ධම්මජීව හිමියෝ නායක ස්වාමීන් වහන්සේගේ උපදෙස් යටතේ භාවනා පුහුණු වූහ. උන්වහන්සේගේ උපදේශකවරයා වූයේ පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඤාණනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේය. ශ්‍රී ඥානාරාම නායක ස්වාමීන් වහන්සේගේ ජීවිතයේ අවසාන වර්ෂ 1 1/2 තුළ ධම්මජීව හිමියෝ සාත්තු කරමින් උන්වහන්සේ රැක බලාගත්හ.

1992 දී නායක හිමියන් අපවත් වූ පසුව 1993 දී ධම්මජීව හිමියෝ බුරුමයට වැඩම කොට, පණ්ඩිතාරාමයේ පූජ්‍ය සයාඩෝ උභ පණ්ඩිතාභිවංස හිමියන් යටතේ 1993 සිට 1996 දක්වා කාලය තුළ

ඉතා දැඩි භාවනා පුහුණුවක යෙදුණහ. ආරණ්‍ය සේනාසනයේ ගොඩනැගිලි කර්මාන්තයට උපකාර වී, එහි විශාල පොකුණක් කැණීමටද සහභාගි වූහ. උන්වහන්සේ බුරුම බස පිළිබඳව මේ සමයේදී පරිණත වූ අතර, 2005 දී ගරු පා ඔක් සයාඩෝ ස්වාමීන් වහන්සේ ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කළ අවස්ථාවේදී නිල පරිවර්තක ලෙස කටයුතු කළහ.

සූජ්‍ය ධම්මජීව ස්වාමීන් වහන්සේ

වර්ෂ 1996 දී ආපසු ලංකාවට වැඩම කළ උන්වහන්සේ 2006 තෙක් ගැඹුරු ලෙස භාවනා ප්‍රගුණ කළහ; ක්‍රිපිටකය හැදෑරූහ. ඉක්බිති සේනාසනයේ ප්‍රධාන කර්මස්ථානාචාර්යවර ලෙස කටයුතු කළහ. නායක හිමියන් වූ අති පූජ්‍ය ධම්මාවාස හිමියන් 2015 දී අපවත් වීමෙන් පසු නායක ධුරයට පත් වූහ.

සතිමත් බව පුහුණු කිරීම කාලයක පටන් ලෝකයේ රටවල් ගණනාවකම ප්‍රධාන තැනක් ගත් ක්‍රියාවලියකි. එයින් ලැබී ඇති මහඟු ප්‍රතිලාභ ගණනාවක් වාර්තා වී තිබේ. එය ශ්‍රී ලංකාවට ප්‍රථම වරට හඳුන්වාදුන්නේ පූජ්‍ය ධම්මජීව ස්වාමීන් වහන්සේය. සතිපට්ඨාන භාවනාවේ පදනම වන සතිය ඉතා වැදගත් කොට සලකන ස්වාමීන් වහන්සේ ධර්ම දේශනා සහ භාවනා වැඩ සටහන් සියල්ලම කේන්ද්‍රගත කොට තිබෙන්නේ සතිමත් බව දියුණු කිරීම කෙරෙහිය. මීට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇත්තේ උන්වහන්සේ වර්ෂ 35 ක පමණ කාලයක් තුළ ජීවිත පර්යේෂණයක් ලෙස සතිය පුහුණු කරමින් පෞද්ගලික අත්දැකීමෙන් ඇති කරගත් ප්‍රබල විශ්වාසයයි.

උන්වහන්සේ කළ අති විශේෂ කාර්යයක් නම් “සති පාසල” යන සංකල්පය බිහි කොට එය ක්‍රියාත්මක කිරීමය. සතිමත් බව ඉතාම සාර්ථකව උගැන්විය හැක්කේ ළමා විදේදී යයි බලවත් සේ අදහන ධම්මජීව ස්වාමීන් වහන්සේ 2016 මාර්තු මාසයේදී “සති පාසල” ප්‍රථම පාසල් වැඩ සටහන ආරම්භ කළහ. මෙය දැන් රට පුරා පාසල් රාශියක ක්‍රියාත්මක වේ. මෙහි ඉතා වැදගත් ලක්ෂණ දෙකක් වේ. එකක් නම්, මෙම වැඩ සටහන සම්පූර්ණයෙන්ම ආගම් ජාති හේදවලින් තොර වීමයි. එහි ප්‍රතිඵල ලෙස දුම්රු සහ මුස්ලිම් පාසල්වලද මෙම වැඩ සටහන් බෙහෙවින් ජනප්‍රිය වී ඇත. දෙවන ලක්ෂණය නම්, මෙම වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සියගණන් සම්පත් දායකයින් හුදෙක්ම ස්වේච්ඡාවෙන් ඉදිරිපත් වී සිටීමයි.

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය මේ වැඩ සටහන ප්‍රතිපත්තිය වශයෙන් පිළිගෙන ඇත. තවද, රජයේ පාසල් සියයක මෙම වැඩ සටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ මූලික කටයුතු දැනට සිදු වෙයි. ප්‍රාථමික පන්තිවලට සතිමත් බව උගැන්වීම සඳහා ගුරුවරුන් පුහුණු කිරීම දැන්

ආරම්භ කර ඇත. විදේශ ගණනාවකින් සති පාසල වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක වෙයි. තවද, සතිය පිළිබඳ වැඩ සටහන් උසස් අධ්‍යාපන ආයතන, විශ්වවිද්‍යාල, රෝහල්, වෙනත් රජයේ සහ පෞද්ගලික ආයතන ආදී සමාජයේ විවිධ කොටස් සඳහා පවත්වනු ලැබේ.

පූජ්‍ය ධම්මජිව ස්වාමීන් වහන්සේ පිණ්ඩපාතයේ වඩින අයුරු.

සඳහන් කළ යුතු විශේෂ කරුණක් නම්, සතිමත් බව පිළිබඳ ලෝක සමුළුව 2018 වර්ෂයේ ශ්‍රී ලංකාවේදී පැවැත්වීමයි. මෙයට

ලංකාවේ මෙන්ම ලෝකයේ රටවල් ගණනාවකදී අදාළ විවිධ ක්ෂේත්‍රවල විද්වත් පිරිස් බොහෝ ගණනක් සහභාගි වූහ.

නායක ස්වාමීන් වහන්සේ තුළ ධර්ම දේශනා පැවැත්වීම පිළිබඳ විශේෂ කෞශල්‍යයක් ඇත්තේය. වර්ෂ ගණනාවක් තිස්සේ පාලි මූලාශ්‍ර ගැඹුරින් පරිශීලනය කොට බුද්ධ ධර්මය පිළිබඳව ලබාගත් කුශාල දැනුමද භාවනාවෙන් ලැබුණු අත්දැකීම්ද විෂයාන්තර පුළුල් සහ ගැඹුරු ඥානයද එක් කොටගෙන, ඒ සියල්ල හරහා, ගැඹුරු ධර්ම කරුණු සරල බසින් දේශනා කිරීම නිසා උන්වහන්සේගේ ධර්ම දේශනා බෙහෙවින් ජනප්‍රිය වී ඇත. මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍රය ගැඹුරු සහ විස්තීර්ණ ලෙසින් විග්‍රහ කරමින් 2006 - 2008 කාලය තුළ පැවැත්වූ ධර්ම දේශනා 107 මෙයින් විශේෂ වෙයි. මෙම දේශනා දැනට ග්‍රන්ථ වශයෙන් පළ කරගෙන යනු ලැබේ. ත්‍රිලක්ෂණ දේශනා, සත්ත බොජ්ඣංග දේශනා, අනුග්ගහිත සූත්‍රය, හද්දෙකරත්ත සූත්‍රය ආදී සූත්‍ර දේශනා රාශියක්ද ග්‍රන්ථ වශයෙන් මුද්‍රිතය.

සිංහල, පාලි, ඉංග්‍රීසි සහ බුරුම යන භාෂා පිළිබඳ විශාරදයකු වන පූජ්‍ය ධම්මජීව ස්වාමීන් වහන්සේ විපස්සනා භාවනා ක්‍රමය සහ සතිය පිළිබඳ පොත් 40 ක් පමණ (ස්වතන්ත්‍ර කෘති සහ පරිවර්තන) පළ කර ඇත. උන්වහන්සේ අති පූජ්‍ය මහාසී සයාදෝ මහා තෙරුන් වහන්සේගේ “මහා සී විපස්සනා භාවනා ක්‍රමය - විපස්සනා නයප්පකරණය” නම් ඉතා වැදගත් කෘතිය සහ අති පූජ්‍ය පණ්ඩිතාභිවංස ස්වාමීන් වහන්සේගේ කෘති කිහිපයක් බුරුම බසින් සිංහලට පරිවර්තනය කළහ. ජර්මන් ජාතික අනාලයෝ ස්වාමීන් වහන්සේ සහ ඇමෙරිකන් ජාතික ඤාණපොතික ස්වාමීන් වහන්සේ සතිය පිළිබඳව ලියා ඇති ප්‍රාමාණික කෘති දෙකක්ද පරිවර්තනය කළහ.

මේ අනුව, නායක ස්වාමීන් වහන්සේ පරිණත දක්ෂ කර්මස්ථානාවාර්යවරයකු, සර්වඥ දේශිත ගම්භීරාර්ථවත් සූත්‍ර ලිහිල් කොට දේශනා කරන විශිෂ්ට ධර්ම දේශකයකු, ගැඹුරු ධර්මය ලිහිල්ව පැහැදිලි කරමින් ග්‍රන්ථ රචනා කරන පඬිවරයකු සහ සතිය යන

මහගු ගුණය සමාජගත කරන ප්‍රථම පුරෝගාමී ස්වාමීන් වහන්සේ ලෙස බෞද්ධ ලෝකයට මහත් සේවයක් කරති.

උන්වහන්සේගෙන් කමටහන් උපදෙස් ලබන භාවනානු යෝගීන් කෙබඳු අනුප්‍රාණයක් ලබන්ද යන්න පිළිබඳව කදිම නිදසුනක් මෙහිදී දක්වමි. මේ නම්, 2019 නොවැම්බර් 11 සිට 20 දක්වා නිස්සරණ වනය අරණ්‍ය සේනාසනයේදී සංඝයා වහන්සේලා වෙනුවෙන් පවත්වන ලද භාවනා වැඩ සටහනට සහභාගි වූ පූජ්‍ය කුඹුරුවෙල සීලානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ ඉදිරිපත් කළ ශ්ලෝක බන්ධනයකි.

पन्थानः ते शिवाः सन्तु । - පන්ථානානං තෙ ශිවාහං සන්තු
මබවහන්සේගේ සියලු ප්‍රාර්ථනාවෝ සමෘද්ධ වෙත්වා!

सततप्रवरप्रज्ञापाटवेनप्रगल्भं
यतिगुणसमितं ज्ञानादिरामप्रयातं ।
अमृतरससमावेतं वनान्ते निवासं
हृदयजकमलैर्भक्त्या भवन्तं नमामि ॥

සතතප්‍රවරප්‍රඥපාටවෙනප්‍රගල්භං
යතිගුණසමිතං ඥානාදිරාමප්‍රයාතං
අමෘතරසසමාවෙතං වනාන්තෙ නිවාසං
හෘදයජකමලෙර්භක්තෘහ භවන්තං නමාමි

නිරතුරු උතුම් ප්‍රඥපාටවයෙන් සමන්විත නිරහංකාර වූ ද, යතීශ්වර ගුණයන්ගෙන් ශෝභාවත් (අති ගෞරවාර්ථ) ඥානාරාමාදී මහා ස්වාමීන්ද්‍රයන්ගේ පරපුරෙන් පැවත එන්නා වූ ද, අමා නිවන්

රසය හා එක් වූ වන භූමියක වැඩ සිටින්නා වූ ද, ඔබවහන්සේ (මා) හදවතේ හටගත් හක්කි පද්මයෙන් නමස්කාර කරමි.

विषमभवनिरोधं सम्प्रकर्शेन विप्रं

अमितगुणगणाङ्गेनोपशोभावदातं ।

उपशमभवरोगैर्वैद्यवैशारदत्वं

निहितचरणहस्तग्राह पङ्क्त्या नमामि ॥

විෂමභවනිරෝධං සම්ප්‍රකර්ශෙන විප්‍රං

අමිතගුණගණාංගිභවතොපශොභාවදාතං

උපශමභවරොගෛර්වෛද්‍යවෛශාරදත්‍යං

නිහිතචරණහස්තග්‍රාහ පඤ්ඤා නමාමි

විෂම වූ හව නිරෝධය මුළුමනින්ම දන්නා වූ ද, අප්‍රමාණ ගුණ ගණාංගියන්ගෙන් සමන්විත ශොභාවෙන් අලංකාරවත් වූ ද, සංසාර රෝගයන්ගේ ව්‍යුපශමනයට දක්ෂ අප්‍රමාදී වූ වෛද්‍යවරයකු වූ ද, (ඔබවහන්සේගේ පා පියුම්) තබන ලද අත් පා පෙළින් යුතුව නමස්කාර කරමි.

प्रथमदिवसयावत्तावदेताव कालं

मनसशमनकर्मोपाय दिन्नं सुचित्तं ।

तपसशमितपापक्लेशनाशं भवन्तं

अविगणकत यं सम्पापकर्म क्षमन्तु ॥

ප්‍රථමදිවසයාවත්තාවදෙනාව කාලං
මනසගමනකර්මොපාය දින්නං සුවිත්තං
තපසගමිතපාපක්ලෙශනාශං භවත්තං
අවිගණකාත යං සම්පාපකර්මං ඤාමන්තු

(මෙම නිස්සරණ වන අරණට) පැමිණි පළමුවන දිනයේ සිට මේ දක්වා ස්මාති විත්තය (සතිමත් බව) පවත්වාගැනීමට අවශ්‍ය උපාය මාර්ගය කරුණාවෙන් පෙන්වා දුන්නා වූ ද, තපෝ ගුණයෙන් ශමනය කරන ලද කෙලෙස් ඇත්තා වූ ද ඔබවහන්සේට (අපගෙන්) යම් වරදක් සිදු වුණි නම් එයට සමා වන සේක්වා.

चन्द्रनं शीतलं लोके चंदनादापि चंद्रमाः। चन्द्रचन्दनयोर्मध्ये शीतला साधुसंगतः ॥

වන්දනං ශීතලං ලොකෙ වන්දනාදපි වන්දුමාಃ -
වන්දුවන්දනයෝර්මධෝ ශීතලා සාධුසංගතාಃ.

සඳුන් සිසිලස ලබා දෙන බව ලෝකයේ ප්‍රකට කරුණකි. වන්දාලෝකය එයටත් වඩා සිසිලස ලබා දෙයි. සන්පුරුෂයන් හා එක් වීමෙන් ලැබෙන සිසිලස සඳුන් සහ වන්දාලෝකයෙන් ලැබෙන සිසිලසටත් වඩා සැපයකි.

ඔබවහන්සේට තෙරුවන් සරණ පතමි.

කුඹුරුවෙල සීලානන්ද හිමි.

මේ සංස්කෘත ශ්ලෝක පඬිකේතිය පොතට ඇතුළත් කිරීම, සංස්කෘත භාෂාවේ කුටුප්‍රාප්තව සිටි අති පූජනීය මාතර ශ්‍රී ඥානාරාම මහා ස්වාමීන් වහන්සේට කරන පූජෝපහාරයක් ලෙසින්ද සලකමි.

-කර්තෘ

ස්වාමීන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනාවල උධෘත -

1. සතිය පිළිබඳව නොදන්නා කෙනා ඒ පිළිබඳව ගන්න මූලිකම ප්‍රයත්නය අනුව තමයි පසු කාලයේ ස්ථිරසාර සතියක්, සුපතිට්ඨිත සතියක්, බොජ්ඣංග සතියක්, ඇති කරගන්න ශක්තිය ලබන්නේ. ඒකයි මෙතනදී මතක් කරන්නේ. මෙහෙම මූලින් මූලින් ප්‍රතිඵල නැති වුණාට ඒ ගන්න උත්සාහය කවදකවත් සාංසාරික වශයෙන් හෝ ජීවිත වශයෙන් හෝ අහක යන්නේ නම් නැහැ. ඒ මොකද, මේ ලෝකේ කිසිම කිසි කෙනෙක් ඒකායන, නිවැරදි, හරි යන ක්‍රමයකට සතිය ඉගෙනගෙන නැහැ. එහෙම කරන්නත් බැහැ. හැමදුම වරද්දනවාමයි. ඒ නිසා සතිය පිහිටුවීමේ විෂයෙහි කරන වැරද්ද වැරද්දමයි. ඒකට අපි කියන්නේ ධර්ම හුරතලයක් කියලා. (සන්න බොජ්ඣංග දේශනා)

2. සතිපට්ඨානය දියුණු වේගන යනකොට, ආනාපානය වගේ පිම්බීම හැකිලීම වගේ එක පුංචි පිවිසුමකින් ගියාට සතිය තහවුරු වෙනකොට, ස්ථිර වෙනකොට, සුපතිට්ඨිත වෙනකොට, ඒක විවිධාංගීකරණ, එහෙම නැත්නම් විවිධ සේවාවල් පටන්ගන්නවා. ඒ විවිධාංගීකරණයට සිතිවිලි ආහාර වෙනවා. ශබ්ද ආහාර වෙනවා. වේදනා ආහාර වෙනවා. ඒවා ඒ කාලේ වෙනකොට ධර්ම කාරණා මතු කරලා දෙන තවත් දෙරටු බවට පත් වෙනවා. ඒ නිසා දැන් ඒක බාධාවක් විධියට හිතන්නත් එපා, ලාභයක් විධියට හිතන්නත් එපා. අරමුණ අරමුණක් වශයෙන් ගන්න. (මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍ර දේශනාවලිය -1)

3. සෑම කෙනෙක්ම තමතමන්ගේ රන් තලිය, එහෙම නැත්නම් ප්‍රභාස්වර හිත තියාගෙන ඒක රාගයෙන් තෙත් කරමින් ද්වේෂයෙන් පළහමින් මෝහයෙන් අවුල් කරමින් ඉල්ල ඉල්ලා අඩනවා රන් තලියක්, ඉල්ල ඉල්ලා අඩනවා පැහැසරකමක්, ඉල්ල

ඉල්ලා අඬනවා ප්‍රභාස්වරකමක්, ඉල්ල ඉල්ලා අඬනවා විඉද්දියක්. ඉතින් සර්වඥයන් වහන්සේ මේකට රන් තලියක් ගෙනත් දෙනවා කියලා හිතන්නත් එපා. උන්වහන්සේ තමන්ගේ අතට දෙනවා පහුරුගාලා බලන්න ඒසනි සලාකාවක්. එහෙම නැත්නම් කුරක්, මේක පොඩ්ඩක් පහුරුගාලා බලන්ව. එතකොට විඉද්දිය පහළ වෙනවා. ඒ පහුරුගෑම පේන්නේ ටිකක් හීරෙන දෙයක් විදියට. ඒකට ආනාපි සම්පජානො..... ආදී විවිධ ගුණ අවශ්‍ය කරනවා. (එම)

4. “ඉධ හික්ඛවේ හික්ඛු.” මහණෙනි, හික්ඛුවක් “කායෙ කායානුපස්සී විහරති.” කයෙහි කය අනුව බලමින් වාසය කරයි. මේ කය විවිධ පැතිවලින් බලන්න පුළුවන් ක්‍රම තියනවා. එහි මේ ඕලාරික කය, ගොරෝසු භාවය, රූප ස්වභාවමයි මෙතන අදහස් කරන්නේ. කායෙ කායානුපස්සී විහරති, ආනාපි, සම්පජානො, සතිමා, මේ ඔක්කොම සංවේගප්‍රාප්ත, එහෙම නැත්නම් සංසාර භය දැක්කා වූ, යෝගාවචරයා තුළ තිබිය තුළ සුදුසුකම් ටිකයි. බුද්ධාගමී වෙන්ට ඕනෑ, ආසියාවේ ඉපදිලා තියෙන්ට ඕනෑ, පැවිදි වෙලා ඉන්ට ඕනෑ..... මොනම දෙයක්වත් ඒකෙ ඇත්තේ නෑ. ඒකෙ අවශ්‍ය කරලා තියෙන්තේ සංසාර භය දැක්කා වූ, සංසාරයෙන් ගැලවෙන්න කටයුතු කරන්නා වූ පුද්ගලයාගේ මානසික සැකැස්ම. (එම)

5. බුදුහාමුදුරුවෝ පහළ වෙන්න ඉස්සෙල්ලා ලෝකෙ හිතුවේ යමක් දිහා බලනකොට හැඟීම් පහළ වෙන එක හොඳයි, හැඟීම් පහළ වෙනවා, ඒක වෙච්චාවයි, ඒක තමයි රස වින්දනය කියන්නේ. නමුත් සර්වඥයන් වහන්සේ දැනගත්තා මෙතන තමයි අපි අහු වෙන තැන. ඒ නිසා උන්වහන්සේ අපිට යෝජනා කළා පුළුවන් නම් ඒ ටික දිහා බලලා පොට්ටයෙක් වගේ ඉන්න කියල. ඇස් අන්ධ වෙච්ච කෙනෙක් වගේ බලා ඉන්න කියල. එහෙම නැත්නම් බලලා බලපු මතින් මතිමතාන්තර, හැඟුම් පහළ කරන්නේ නැතුව

නොදැක්කා වගේ හිටිය නම් ඔන්න අන්තිම දක්ෂ විපස්සනාව.
(අනුග්ගනික සූත්‍රය)

- 6. කයේ කය අනුව බලමින් ජීවත් වෙන්න හදනකොට, කයේ කය අනුව බලමින් ජීවත් නොවෙව්ව අන්ධ පාඨග්ජන කාලයට වඩා ඉඳුරන් සුක්ෂ්ම වෙනවා. ඉඳුරන් ප්‍රසන්න භාවයට පත් වෙනවා. සංවේදී භාවය වැඩි වෙනවා. මේ සංවේදී භාවය වැඩි වීම නිසා පුංචි බාධාවක් ආවත් පුංචි හිරිහැරයක් ආවත් මහ මෙරක් විදියට ජේන්න පටන් අරගන්නවා. (එම)
- 7. ඕනෑම දෙයක් ඇති වෙමින් නැති වෙමින් යන දෙයක් නම් ඒක ඒකාන්තයෙන්ම පෙළීමක් බව, ඒක ඒකාන්තයෙන්ම තැවීමක් බව, නැත්නම් දුකට හේතු වන බව - එක විත්තක්ෂණයක්වත් කිසිම ඉස්පාසුවක් දෙන්නේ නැහැ. සෑම නාම-රූපයක්ම දුක් බව අවබෝධ වෙව්ව දවසට තමයි ඒ පුද්ගලයාට තේරෙන්න පටන්ගන්නේ නාම කියන්නෙන් අනාත්ම ධර්මයක්, රූප කියන්නෙන් අනාත්ම ධර්මයක්, නමුත් මේක අනිත්‍ය දුක්ඛ අනාත්ම කියන ලක්ෂණ තුනෙන් කෙලෙසිලා තියෙන්නේ, කියන එක. (සන්න බොජ්ඣංග දේශනා)
- 8. සර්වඥයන් වහන්සේ නිවරණ ගැන කථා කරනකොට කියනවා ඒවට "පඤ්ඤා නිරොධිකො" කියලා. නිවරණ ධර්ම කියන්නේ ප්‍රඥාව මුඛා කරන අන්ධ කරන දෙයක්. "අන්ධකරණෝ." නිවරණ නැති වෙව්ව ගමන් අපි ඔය හිතුවට බොජ්ඣංග වඩන්නේ නිවන් දකින්න කියලා, ඉන් මෙපිට අපේ හැකියාවල, අපේ තියෙන වැඩ ගන්න පුළුවන් ගතිය, පුදුමාකාර වෙනසකට ලක් වෙනවා. කිසිම කෙනෙක් ඒක එනකල් හිතන්නේ නැහැ මේ තරම්ම බොජ්ඣංග ධර්මවලින් අපේ හැකියා, නැතිනම් මනුස්ස හිතක තියන පූර්ණ ශක්තිය මතු කරයි කියලා. (සන්න බොජ්ඣංග දේශනා)
- 9. අපි පර්යංකයේ ඉඳලා නැගිටින වෙලාවක් වෙන්ට පුළුවන්. එහෙම නැත්නම් සක්මනේ ඉඳලා රූපයක් දකින වෙලාවක්

වෙන්ට පුළුවන්. සද්දයක් අහන වෙලාවක් වෙන්ට පුළුවන්. හිතුවිල්ලක් නැගෙන වෙලාවක් වෙන්ට පුළුවන්. සක්මනෙන් පිටත්ව යන වෙලාවක් වෙන්ට පුළුවන්. පිණිඩපාතෙ වඩිනකොට මගදී හම්බ වෙන අතුරු බාධා අවස්ථාවක් වෙන්ට පුළුවන් - මේ සම්පජ්ඣාඥය පිළිබඳ මූලධර්මය දැනුම අපිට ක්‍රියාවට නංවන්න ගොඩක් අවස්ථා තියනවා. (එම)

10. යම් ආකාරයකට තමන් කරන්න ගිය ටිකට, හිතල කරපු ටිකට විතරයි වග වෙන්න ඕනෑ. අන්න ඒ වග වෙන ටික නතර කිරීමට අපි ශීල ශික්ෂා, සමාධි ශික්ෂා, ප්‍රඥ ශික්ෂා කියන ප්‍රතිපදාවට ගිහිල්ල, හිතල කරන දේවල් ක්‍රමයෙන් නතර කරගන්නවා. භාවනාවේදී රූප බලන්න එපා, පෙනුණට කමක් නැහැ. ශබ්ද අහන්න එපා, ඇහුණට කමක් නැහැ. ගඳ දැනුණට කමක් නැහැ. රසට රස ගේදය ඇති කරගන්න එපා, දිවට රස දැනුණට කමක් නැහැ. කයට සුබෝපභෝගී දේවල් අස්සේ යන්න එපා, ඇඟට පහස දැනුණට කමක් නැහැ. හිතට හිතන්න එපා.

(ත්‍රිලක්ෂණ දේශනා)

11. බුදුරජාණන් වහන්සේ සඳහන් කරල තියනවා නියාම ධර්ම පහක් - විත්ත නියාම, කම්ම නියාම, උතු නියාම, ධම්ම නියාම, බීජ නියාම වශයෙන්. මේ නියාම ධම්ම එකක්වත් ක්‍රියාත්මක වෙන්නෙ නැහැ අපි ඒවාට ඇඟිලි ගැහුවේ නැත්නම්. මේ නියාම ධම්ම තියෙද්දී ඇඟිලි ගහන හැම එකටම සංසාරයේ ගෙවන්න ඕනෑ. කවද හෝ නියාම ධම්මවලට අනුව අපි හැඩගැහිවීව දවසට කියනවා තථතාව කියලා. තථාගත කියලා. (එම)

12. ශ්‍රද්ධා, විරිය, සති, සමාධි, ප්‍රඥ ආදී මේ ඉතාමත්ම වැදගත් ගුණ ධර්ම ටික පවා අතහැරිය යුතුයි නිවන් දකින්න නම්. යෝගාවචරයට අතහරින්න වෙන අනික් අමාරුම එක තමයි, සියුම්ම එක තමයි, මෙතෙක් කල් සංසාරයේ ගෙනාපු රුවි

අරුචිකම් කියන, මනාප අමනාප කියන, සැප කැමති වන ගතිය අනභරින්න වෙන එක. හමගහන්න වෙන එක. (එම)

13. අපි කවදක හෝ අනිච්චත්වයට, දුක්ඛත්වයට, අනාත්මත්වයට යන ආකාරයට සිතිවිලි රටාව, ජීවන රටාව සකස් කළ කලාණ මිත්‍රයන්ගේ ඇසුර ලබල අනිච්ච දුක්ඛ අනාත්ම, නැත්නම් ත්‍රිලක්ෂණ පටිසම්ප්‍රයුක්ත දේශනාවලට ඇහුම්කන් දෙමින් කටයුතු කළොත් අපිට පෙරහැරට එකතු වෙන්න පුළුවන්. (එම)

14. ධම්මානුපස්සනා කොටසට ආවට පස්සේ යෝගාවචාරයට හතර ඉරියව්වම සතිපට්ඨාන වෙනවා. සෑම අරමුණක්ම භාවනාවක් බවට පත් වෙනවා. ඒක නිසා යෝගාවචාරයා විවේක ගන්නවා කියලා දෙයක්, ආපසු හැරී බලනවා කියලා දෙයක් මෙතනදී ඉබේ කෙරෙන්නේ නැහැ. ඒ නිසා (අපි කායානුපස්සනා කොටස් වගේ මතු කරගන්න වෙලාවේදී සිහිපත් කරගන්න වගේ) එතනදී අහනවා අපි කොතනින්ද පටන් අරගන්නේ? භාවනාවක් කොහොමද පටන්ගන්නේ? අපි ගිහිව ගත කරන්නේ, කොහොමද භාවනාව පටන් අරගන්නේ? එහෙම නැත්නම් සමහර විට පැවිදි වෙලා ගත කරන්නේ, මොකක්ද මට මේ වරිතෙට ගැළපෙන භාවනාව? ආදී වශයෙන් ඒ භාවනා අරමුණ ඉදිරිපත් කරගැනීම ආධුනිකයාට විශාල පියවරක්. දැන් අහන්න තියෙන්නේ මොකක්ද භාවනාව නොවෙන්නේ? කොතනද භාවනාවක් නොවී යන්නේ? කෝකද අල්ලන්න පුළුවන්නේ කියලයි.

(මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍ර දේශනාවලිය 4 - ධම්මානුපස්සනා)

15. ධම්මානුපස්සනාවට ගියාට පස්සේ ඒ යෝගාවචාරයට වටපිට බල බල ඉන්ට දෙයක් නෑ. එන ඕනෑම ධර්මයක් - ඇහෙන්න, කනෙන්න, නාසයෙන්, දිවෙන්, ශරීරයෙන්, හිතෙන එන ඕනෑම දෙයක් - මෙනෙහි කරලා ඒ අනුව සල්ලක්ඛණය පවත්තලා, නැත්නම් මනසිකාරය පවත්වලා ඒ මනසිකාරය විපස්සනාවට නංවලා, එයින් හරයක් ගන්න ඕනෑ. (එම)

16. අපි ඉගෙනගත්තා සුඛ වේදනා, දුක්ඛ වේදනා පිළිබඳව. ඒවා ගැන අපි හරි විශේෂඥයෝ. නමුත් අදුක්ඛම සුඛ වේදනාවේ තමයි අපි හුඟ වෙලාවට ඉන්නේ. ඒක දන්නේ නැහැ. ඒක දන්නේ නැති නිසා ඇති වන අන්ධකාරයේ භයානකකම කොච්චරද කියනවා නම්, ඊගාවට එන සුඛ දුක්ඛ දෙකෙන් සැප විතරක් මට වේවා - දුක නොවේවා කියලා මහා මෝඩකමකට වැටෙනවා. (එම)

17. සර්වඥයන් වහන්සේ කියනවා, මහණෙනි, නිවන අවබෝධ කරන්න නම් කාමය ගැන දැනගන්න ඕනෑ, කාමයන්ගේ නිදනය - සම්භවය දැනගන්න ඕනෑ, කාමයන්ගේ විවිධ වූ නානාකරණය දැනගන්න ඕනෑ, කාමයන්ගේ විපාක දැනගන්න ඕනෑ, කාම නිරෝධය දැනගන්න ඕනෑ, කාම නිරෝධ ගාමිනී ප්‍රතිපදාව දැනගන්න ඕනෑ කියලා. (එම)

7. ආනාපානසති සූත්‍රය (ම. නි) - භාවනාව පිළිබඳව කරුණු

බුදුරජාණන්වහන්සේ වහන්සේ විසින් දේශිත සූත්‍ර අතුරින් ආනාපානසති භාවනාව පිළිබඳව විස්තරාත්මකව, එපමණක් නොව වඩාත් පුළුල් ආකාරයකින් කළ දේශනයක් මජ්ඣිම නිකායෙහි ආනාපානසති සූත්‍රයේ අන්තර්ගත වේ.

මෙහි විශේෂත්වය වන්නේ, හුදෙක්ම ආනාපානසතිය යන එකම කර්මස්ථානය ඇසුරින් සතර සතිපට්ඨානයම පරිපූර්ණ කරගත හැකිය යනුවෙන් ත්වාගනයන් වහන්සේ කර ඇති ප්‍රකාශයයි. “ආනාපානසති නිකඛවෙ, භාවිතා බහුලිකතා චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ පරිපූරෙත්ති”. මෙය අප සාමාන්‍යයෙන් මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍ර දේශනාවලින් අසා ඇති ක්‍රමයට වඩා වෙනස්ය. එහෙයින්ම ඉතා සිත් ගන්නාසුලුය.

ආනාපානසති භාවනාව නිස්සරණ වනය සේනාසනය ආරම්භක යුගයේ පටන්ම පුහුණු කරනු ලබන ප්‍රධානතම භාවනා ක්‍රමයක් වන හෙයින්, මජ්ඣිම නිකායේ එන ඉහත සඳහන් සූත්‍රය අපට විශේෂ වැදගත්කමකින් යුතු වේ. නිස්සරණ වනය සේනාසනවාසී පූජ්‍ය පානදුරේ වන්දරතන ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් භාවනා වැඩ සටහනකදී මෙම සූත්‍රය ඇසුරින් මහඟු දේශනාවලියක් පවත්වන ලදී. සූත්‍රය පිළිබඳ ගැඹුරු විග්‍රහයක් වූ හෙයින් මෙම දේශනාවලිය ග්‍රන්ථයක් ලෙස මුද්‍රණය කරන ලදුව, යෝගාවචරයින් අතරේ බෙහෙවින් ජනප්‍රිය විය. පහත දැක්වෙන්නේ එම කෘතියේ උධෘත කීපයකි.

- කරුණා

1. මේ මුළු කයේම ප්‍රභවය, එහෙම නැත්නම් ඕළාරික කයේ මූල ප්‍රභවය වශයෙන් සලකන්න පුළුවන් ආශ්වාසය ප්‍රශ්වාසය. ඒකයි ධම්මදින්නා රහත් තෙරිණින් වහන්සේ වූල වේදල්ල සුත්‍රයේදී ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස ක්‍රියාවලිය “කාය සංඛාරය” කියලා හඳුන්වන්නේ. යම් කිසි කෙනෙක් ආනාපානසතියේ මේ විදියට නියැලෙනවා නම්, මේ විදියට නිරික්ෂණය කරනවා නම්, ඒකයි බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වලා දෙන්නේ, මේ කයයි දෑකලා තියෙන්නේ කියලා. *(කායානුපස්සනා - 20)*
2. බුදුරජාණන් වහන්සේ බොහොම ප්‍රබල ප්‍රකාශයක් කරනවා. මේ එකම ආනාපානසතිය වැඩීමෙන් සතර සතිපට්ඨානයකුත් දියුණු වෙනවා. ඒ වගේමයි සප්ත බොජ්ඣංග ධර්මත් දියුණු වෙනවා. අවසානයේ විජ්ජා විමුක්ති කියන ධර්මතා දෙකත් දියුණු වෙනවා. *(කායානුපස්සනාවෙන් බොජ්ඣංග දියුණු වීම - 93)*
3. මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍රයේ ආනාපානසතියත් එක කමටහනක් වශයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරලා තියනවා. ඒ වගේම තවත් කමටහන් රාශියක්, භාවනා ක්‍රම රාශියක් මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍රයේ අන්තර්ගතයි. දැන් මේ කථා කරන්නේ ආනාපානසති සූත්‍රය තුළ කොහොමද සතර සතිපට්ඨානය අන්තර්ගත වෙන්නේ කියන එක ගැනයි. මෙතන ලොකු වෙනසක් තියනවා. අතෙත්දී කථා කරන්නේ සතිපට්ඨානය ඇතුළේ ආනාපානසතියත් එක ක්‍රමයක් වශයෙන්. නමුත් මෙතනදී කථා කරන්නේ ආනාපානසතිය තුළ කොහොමද සතර සතිපට්ඨානය වැඩෙන්නේ කියන ආකාරය. එතකොට ආනාපානසතිය මුල් කරගෙන යන යම් කිසි යෝගාවචරයෙක් ඉන්නවා නම් එයාට මෙබඳු ක්‍රමයක් දැනගැනීමේදී ලොකු සතුටක් ඇති වෙනවා. මේ වඩන ආනාපානසති භාවනාවම දිගටම කරගෙන ගියොත් මට මේ සතර සතිපට්ඨානයමත් දියුණු කරගන්න අවස්ථාවක් තියෙනවා කියලා ලොකු සතුටක් දෙනෙතවා. *(වින්නානුපස්සනා - 50)*

4. අපි මේ යන්න පටන් අරන් තියන මාර්ගය ක්‍රමානුකූලව වැඩෙන මාර්ගයක්. අපි කාටත් අපි ඉන්න තැනින් පටන්ගන්න පුළුවන්. ඒ කියන්නේ අපි මේ යන්නේ ආරෝපණය කරගත් මාර්ගයක නෙවෙයි. වර්තමානයේ අපි පටන්ගන්නවා. අපි පටන්ගන්නකොට හිත ඉබාගාතේ යනවා. නා නා ප්‍රකාර අරමුණුවල යනවා. කෙලෙස් අරමුණුවල නියැලෙනවා. මේ විදියට බොහොම නොහික්මුණු හිතක් තමයි අපි දැන් මේ හික්මවන්න උත්සාහවත් වෙන්නේ. මේ නොහික්මුණු හිතක්ය තමන්ට තියෙන්නේ කියලා, මේක නම් කවදවත් මට කරන්න බැහැ කියලා, විපිළිසර වෙන්වත් පසුගාමී වෙන්වත් නෙවෙයි ධර්මය තියෙන්නේ. මේ මට්ටමින් තමයි කවුරුත් පටන් අරන් තියෙන්නේ. මේ විදිහේ අදන්න හිතක් තමයි දන්න භාවයට, දැමුණු භාවයට එද බුදුරජාණන් වහන්සේත් මහ රහතන් වහන්සේලාත් පත් කරගෙන තියෙන්නේ.

(කායානුපස්සනාවෙන් බොජ්ඣංග දියුණු වීම - 95)

5. අපි භාවිත කරන කර්මස්ථාන, අපි භාවනාව සඳහා පාවිච්චි කරන අරමුණු, කිසි සේත්ම හිත මුළු කරන අරමුණු නෙවෙයි. අපි සාමාන්‍යයෙන් රූපයක් දැක්කාම, අපි කැමති ලස්සන රූපයක් දැක්කාම අපිට කිසිම විරියයක් යොදන්න අවශ්‍ය නැහැ. ඒ රූපය ඔස්සේ අපේ හිත දුවගෙන යනවා. නිරායාසයෙන්ම අපේ හිත පරණ පුරුද්දට ඒ රූපය ඔස්සේ දුවගෙන යනවා. අපිට ආයේ බලෙන් ඒකෙ හිත රඳවලා තියන්න අවශ්‍ය නැහැ. මොකද, හිත මුළු කරන ස්වභාවයක්, හිත ඇද බැඳගන්නා ස්වභාවයක් ඒ අරමුණෙහි තියනවා. නමුත් දැන් මේ අපි කතා කරන භාවනා අරමුණ හරිම උදසින අරමුණක්. හුස්ම රැල්ලක් කියන්නේ කිසි සේත්ම හිත ඇද බැඳගන්නා අරමුණක් නොවේ. එහෙනම් මොකද මෙබඳු අරමුණක් භාවනා සඳහා යොදගන්නේ? පින්වත්නි, මෙබඳු අරමුණකින් තමයි හිත කෙලෙසුන්ගෙන් මුදගන්න පුළුවන්.

(කායානුපස්සනාවෙන් බොජ්ඣංග දියුණු වීම - 100)

6. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ වචනයෙන්ම කියන්නේ, දැන් සතිමත් වෙලා ඉන්න අතරේ ඔහේ කම්මැලිකමෙන් ඉන්නවා නොවේ. හැබැයි යම් දෙයක් කරනවා. “කරනවා” කියන වචනය පාවිච්චි කළාට, හරිම සියුම්වයි මේ දේ කරන්නේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ “තථා සතො විහරන්තො තං ධම්මං පඤ්ඤාය පවිචයති”. දැන් මේ ඇස්පනාපිට වර්තමානයේ දූතෙන ආශ්වාසය ගැන ප්‍රඥාවෙන් දැනගන්නවා. ප්‍රඥාවෙන් හොයල බලනවා. ඊළඟට “පවිචයති”. විශේෂයෙන් හොයල බලනවා. “පරිචිමංසං ආපජ්ජති” මේ පිළිබඳව විමසිලිමත් වෙනවා. (කායානුපස්සනාවෙන් බොජ්ඣංග දියුණු වීම - 101)

7. මැදිහත් සිතකින් වේදනා දිහා බලන යෝගාවචරයෙක් ඒ දිහා බලන්නේ වේදනාව නැති කරගැනීමේ අදහසින් නොවෙයි. ඒ වෙනුවට වේදනාව එයාගේ භාවනා අරමුණ බවට පත් වෙනවා. මේ වේදනාව කියන අරමුණේ සිටිමින්ම, එම අරමුණ කොහොමද විවිධ අන්දමින් වෙනස් වෙන්නේ, කොහොමද ඒක සියුම්ව හටගන්නේ, ඒක විවිධ අන්දමින් වලන ස්වභාවයක් ඇති කරන්නේ, ඇතැම් වෙලාවට පැතිරෙන්නේ කොහොමද, ඇතැම් වෙලාවට යම් සුළු ප්‍රදේශයක් හරහා පැතිරෙන්නේ කොහොමද, ඊළඟට තමන් නොදැනුවත්වම ඒක පහව යන්නේ කොහොමද, දුරු වෙලා යන්නේ කොහොමද, ඊළඟට තමන්ගේ පාලනයකින් තොරව වෙනත් තැනක වේදනාවක් හටගන්නේ කොහොමද, ඒකත් අර විදිහට වෙනස් වෙන්නේ කොහොමද, ඒ වේදනා පහව යන්නේ කොහොමද - මේ විදියට තැනින් තැන ක්ෂණිකව හටගන්නා මේ වේදනා මැදිහත් සිතින් නිරීක්ෂණය කිරීමට මේ මට්ටමේදී මේ යෝගාවචරයාට හැකියාවක් ලැබෙනවා. (වේදනානුපස්සනා - 36)

8. අපි මුලටම ඇවිල්ලා හිත දිහා බලන විට, ඒ බැලීමේදීත් අපි හිතේ පහළ වන කිසිම විත්ත ස්වභාවයක් මගේ කරගන්නේ නැතිව, මේ විත්ත ස්වභාවය හුදු විත්ත ස්වභාවයක් පමණක් බව තේරුම්ගනිමින්, ඔන්න අපි ඒක ටික ටික අත්හරිනවා. මේ

ක්‍රියාවලිය දැකගැනීම හරහාම ලොකු ප්‍රමෝදයක් දැනෙනවා. මොකද, මේ චිත්ත ස්වභාව ඇති වෙනවා. ඒවා ටික වෙලාවක් පැවතීමට, ඒවාම නැති වෙලා යනවා. ඒ වගේම මේ චිත්ත ස්වභාව අපිව මුළා කරන්න හදනවා. නමුත් අපි සතිමත් වෙලා ඒවායින් මුළා වෙන්නේ නැතිව ඉන්න විට, ඒවාම නැති වෙලා යනවා. (චිත්තානුපස්සනා - 58)

9. අපේ තියෙන විවිධාකාර කෙලෙස් ප්‍රවණතා, කෙලෙස් පුරුදු තේරුම්ගන්නේ නැතිව අපිට කෙලෙස් ගොන්නෙන් නිදහස් වෙන්න හැකියාවක් නැහැ. අපේ තියෙන කෙලෙස් පුරුදුවලින් හිත නිදහස් කරගන්න පුළුවන් අපිටමයි. බුදුරජාණන් වහන්සේටවත් බැහැ අපේ තියෙන කෙලෙස් පුරුදු අපෙන් උදුරලා දන්න. භාවනාවක් හරහා ටිකෙන් ටික අපි පරිණත වෙද්දීයි තේරෙන්න ගන්නේ මගේ හිත නම් හරිම රාග හරිත හිතක්. මගේ හිත නම් ද්වේෂයටයි යන්නේ. මගේ හිත නිදහන්නමයි කැමති. නැත්නම් මගේ හිත රූප බලන්නයි කැමති. අන්න අපි තේරුම්ගන්නවා අපේ වර්ත ස්වභාවය. මේ නිසා අපි නිහතමානී විය යුතුයි අපේ කෙලෙස් ඉතිරිය කියලා තේරුම්ගන්න. (චිත්තානුපස්සනා - 163)

10. බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වපු මේ නිවන් මාර්ගය කෙලෙස් සංසිදුවමින් යන මාර්ගයක්. එතන එතන කෙලෙස් හටගන්නවා. එතන එතන කෙලෙස් දුරු කරනවා. එතන එතන කෙලෙසුන්ගෙන් දූවෙන්න ගන්නවා. එතන එතන නිවාගන්නවා. අපි අද භාවනා කරලා අවුරුදු ගානකින් නිවන් දකිනවා වෙනුවට, එහෙම නැත්නම් හව ගානකට පස්සේ නිවන් දකිනවා වෙනුවට, වර්තමානයේ හිතේ දූවීමක් තියනවා නම්, ඒ කෙලෙස් එතනම සංසිදුවාගැනීමක්, ඒ කෙලෙස් එතනම නිවාගැනීමක් හරහා එතනම නිවීමක් තියනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වන මේ ධර්ම මාර්ගය එතන එතන නිවිනිවී යන මාර්ගයක්. (ධම්මානුපස්සනාවෙන් බොජ්ඣංග දියුණු වීම - 186)

11. අපේ හිතේ ඇතුළත සංසිද්ධිමක් නැත්නම්, ඇතුළත තෘප්තිමත් භාවයක් නැත්නම්, ඒ හිත නිරන්තරයෙන්ම පිටතින් අරමුණු භොයනවා. හිත ඇතුළත තෘප්තිමත් නම්, හිත ඇතුළතම සතුටක් තියෙනවා නම්, අපි එළියෙන් සතුට භොයන්න අවශ්‍ය නෑ. මොකද, ඇතුළත සංසිද්ධියා. හිත ඇතුළතම සතුටයි. ඒ නිසා ධර්මය ගැඹුරට යන්න ගැඹුරට යන්න, හිත නිකං නතර වෙලා වගේ ස්වභාවයක්, හිත එතනම සංසිද්ධියා වගේ තියන ස්වභාවයක්, හිතේ නිව්ච්ච ස්වභාවයක්, හිත තෘප්තිමත් වෙච්ච ස්වභාවයක් පැන නගිනවා.

(විජ්ජා විමුක්ති දියුණු වීම -209)

12. විපස්සනාවෙන් වැඩිව්ච්ච හිතක් බොහෝම අකම්පිතයි. අපි සාමාන්‍යයෙන් කියනවා නොසැලෙන මනසක් කියලා. හොඳට පිරිසිදු වෙලා පිරිසිදු වෙලා, ඔන්න අකම්පිත හිතක් බවට, තාදී සිතක් බවට, මේ සිතපත් වෙලා.

(විජ්ජා විමුක්ති දියුණු වීම - 211)

13. යමෙක් ක්‍රමානුකූලව භාවනාව දියුණු කරගෙන යනකොට පර්යංක භාවනාවට, සක්මනට විතරක් නෙවෙයි, තමන්ගේ මුළු ජීවිතයටම භාවනාව පැතිරෙන්න ඕනෑ. ක්‍රමානුකූලව ජීවිතය පුරාම පැතිරීව්ච්ච භාවනාවක නියැලෙන කෙනෙකුට උදේ අවදි වෙච්ච මොහොතේ ඉඳන් රාත්‍රි නින්දට යන මොහොත දක්වාම තියෙන්නේ භාවනාවක්. එයා එක්කෝ කයත් එක්ක ජීවත් වෙනවා. නැත්නම් වේදනාවක් එක්ක ජීවත් වෙනවා. වෙන වැඩක නියැලෙද්දීත් අපිට අවශ්‍ය නම් පුළුවන් හිත දිහා බලාගෙන ජීවත් වෙන්න. නැත්නම් පහළ වෙන විවිධාකාර වේදනා ගැන දැනුවත් වෙන්න. නැත්නම් කය ගැන දැනුවත් වෙන්න. මේ විදියට එයාගේ මුළු දවස පුරාම නොසිස්ව ඒ තැනැත්තා ගත කරනවා.

(විජ්ජා විමුක්ති දියුණු වීම - 217)

8. සත් බුදු චන්දනා

විපසිසි නමැත්ත	- වක්කුමනනසස සිරිමතො
සිඛිසසපි නමැත්ත	- සබ්බභූතානුකම්පිතො
වෙසසභුසස නමැත්ත	- නහාතකසස තපසසිතො
නමැත්ත කකුසන්ධසස	- මාර සෙනා පමඳුනො
කොණාගමනසස නමැත්ත	- බ්‍රාහ්මණසස චූඡිමතො
කසසපසස නමැත්ත	- විප්පමුත්තසස සබ්බධී
අඛගිරසසස නමැත්ත	- සකාපුත්තසස සිරිමතො
නමො තෙසං සත්තනනං	- සමමා සමබ්බදධානනති.

විපසිසි හගවා අරහං සමමා සමබ්බදධො,
 අනන්ත පුඤ්ඤො, අනන්ත ඤාණො, අනන්ත ගුණො,
 අනන්ත තෙජො, අනන්ත ඉඳධී, අනන්ත ජුති.

සිඛී හගවා අරහං සමමා සමබ්බදධො...

වෙසසභු හගවා අරහං සමමා සමබ්බදධො...

කකුසන්ධො හගවා අරහං සමමා සමබ්බදධො...

කොණාගමනො හගවා අරහං සමමා සමබ්බදධො...

කසසපො හගවා අරහං සමමා සමබ්බදධො...

අමහාකං හගවා අරහං සමමා සමබ්බදධො...

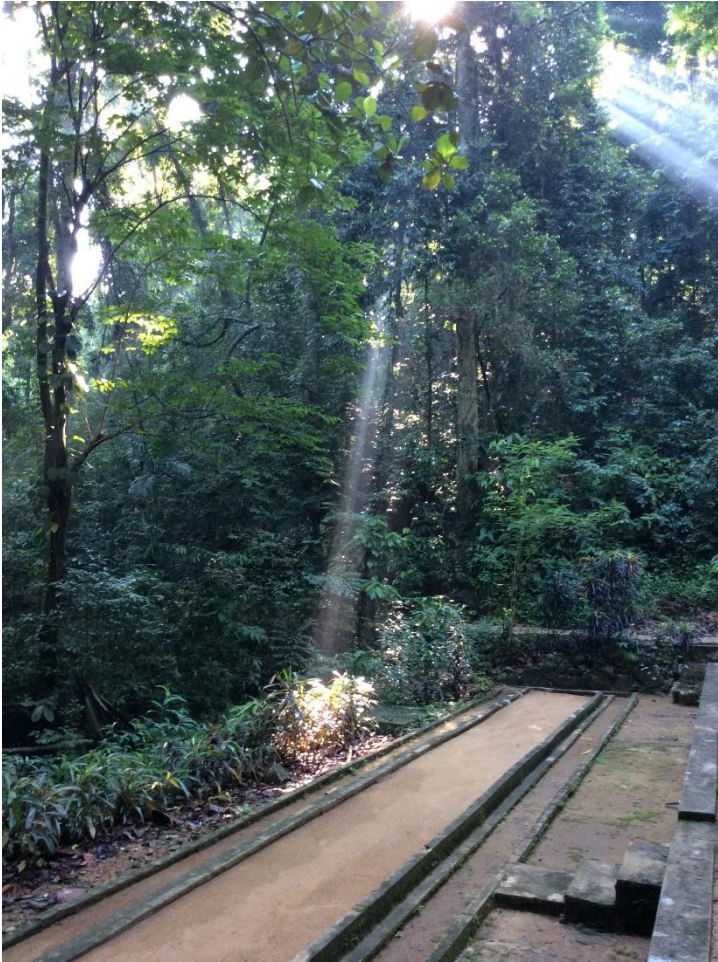
සතතිමෙ බුද්ධා භගවනො, අරභනො, සමමා සමබුද්ධා,
අනන්ත පුඤ්ඤ, අනන්ත ඤ්ණා, අනන්ත ගුණා,
අනන්ත තෙජා, අනන්ත ඉද්ධිමනනා, අනන්ත ජුතිමනනා.
මය්හං නාථා, මය්හං දීපා, මය්හං තාණා,
මය්හං ලොනා, මය්හං පටිසරණා.

අනන්ත පුඤ්ඤ බුද්ධා භගවනො,
අනන්තෙහි පුඤ්ඤචකෙකහි මං රක්ඛනතු සබ්බද,
අනන්ත ඤ්ණා බුද්ධා භගවනො,
අනන්තෙහි ඤ්ණචකෙකහි මං රක්ඛනතු සබ්බද.
අනන්ත ගුණා බුද්ධා භගවනො,
අනන්තෙහි ගුණචකෙකහි මං රක්ඛනතු සබ්බද.
අනන්ත තෙජා බුද්ධා භගවනො,
අනන්තෙහි තෙජචකෙකහි මං රක්ඛනතු සබ්බද.
අනන්ත ඉද්ධිමනනා බුද්ධා භගවනො,
අනන්තෙහි ඉද්ධිචකෙකහි මං රක්ඛනතු සබ්බද.
අනන්ත ජුතිමනනා බුද්ධා භගවනො,
අනන්තෙහි ජුතිචකෙකහි මං රක්ඛනතු සබ්බද.

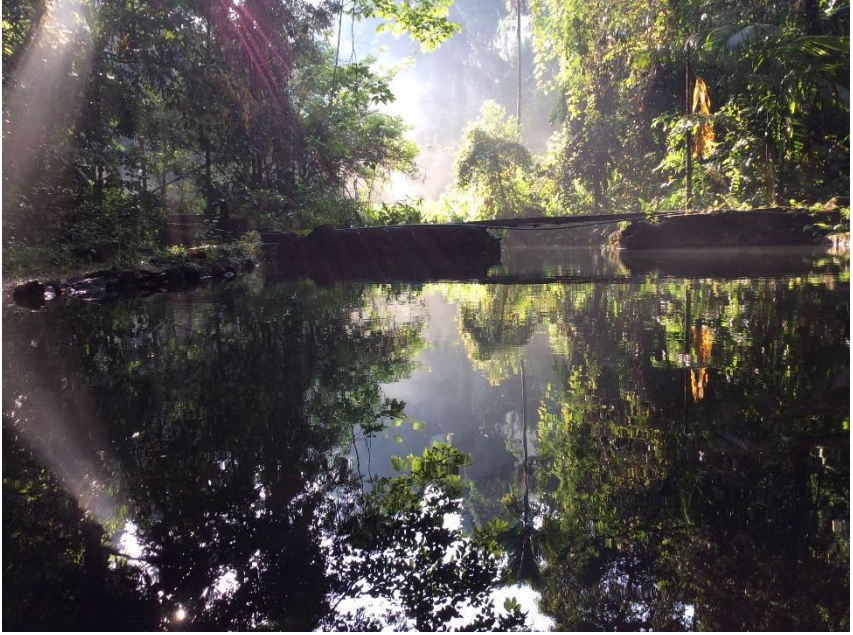
(අන්‍යයන්ට කියන විට මෙහි ‘මය්හං’ යන්න වෙනුවට ‘තුය්හං’ යයිද ‘මං’ යන්න වෙනුවට ‘ත්වං’ යයිද සුදුසු අවස්ථාවලදී යොදගත යුතු වේ.)

අති පූජනීය ශ්‍රී ඥානාරාම මහා ස්වාමීන් වහන්සේගේ විශේෂ උපදෙස් පරිදි, අරණ්‍ය සේනාසනයේ සියලු සංඝයා වහන්සේලා විසින් සන්ධ්‍යාවේ බුද්ධ වන්දනාවෙන් පසුව මේ ගාථා පඬිකිතිය සජ්ඣායනා කරනු ලැබේ.

9. නිස්සරණ වනය අරණ්‍ය සේනාසනයේ
ජායාරූප කිහිපයක්...

ISBN 978-955-4877-13-9

9 789554 187713 9